

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนสังคมศาสตร์)

ปริญญา

พัฒนสังคมศาสตร์

สังคมศาสตร์

สาขา

คณะ

เรื่อง ความคาดหวังกับการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก

Expectation and Fulfillment of the Thai – Danish's Quality of Married Life

นามผู้วิจัย นางสาวอาภากรณ์ ปิ่นรัมย์

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์เสาวคนธ์ สุดสวัสดิ์, Ph.D.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(รองศาสตราจารย์สากล สถิตวิทยานันท์, วท.ด.)

ประธานสาขาวิชา

(รองศาสตราจารย์สากล สถิตวิทยานันท์, วท.ด.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา วีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ความคาดหวังกับการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทย
ที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก

Expectation and Fulfillment of the Thai – Danish's Quality of Married Life

โดย

นางสาวอาภากรณ์ ปันรัมย์

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนสังคมศาสตร์)

พ.ศ. 2557

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อาพากรณ์ ปันรศมี 2557: ความคาดหวังกับการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิต
สมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(พัฒนสังคมศาสตร์) สาขาวิชาพัฒนสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์เสาวคนธ์ สุดสวัสดิ์, Ph.D. 127 หน้า

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังและระดับการบรรลุความคาดหวัง
ต่อคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กในด้านการสื่อสารระหว่างคู่สมรส
ด้านการปรับตัวในชีวิตสมรส ด้านการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสำคัญนอกครอบครัว
ด้านความรักความอบอุ่น และระดับความพึงพอใจในชีวิตสมรส กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยเป็น
หญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กที่ปัจจุบันยังอยู่กินด้วยกันทั้งภายในประเทศไทยและ
ต่างประเทศ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณคือ หญิงไทยที่สมรสกับชายชาวเดนมาร์ก ปัจจุบันยังอยู่
กินด้วยกันทั้งภายในประเทศไทยและต่างประเทศ จำนวน 83 คน และในจำนวนนั้นมีผู้สมัครใจ
ให้ข้อมูลในส่วนงานวิจัยเชิงคุณภาพ 10 คน เป็นกรณีตัวอย่างเพื่อเสริมผลการศึกษาเชิงปริมาณ

จากการวิจัยความคาดหวังและระดับการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสของ
หญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กพบว่า ด้านความรักความอบอุ่น ระดับความคาดหวังอยู่ใน
ระดับสูง ส่วนระดับการบรรลุความคาดหวังอยู่ในระดับสูงมาก คุณภาพชีวิตสมรสด้านการ
สื่อสารระหว่างคู่สมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก ระดับความคาดหวังและการ
บรรลุความคาดหวังอยู่ในระดับสูง ด้านการปรับตัวในชีวิตสมรส ระดับความคาดหวังและการ
บรรลุความคาดหวังอยู่ในระดับสูง ด้านการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสำคัญนอกครอบครัว
ระดับความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการบรรลุความคาดหวังอยู่ในระดับสูง ส่วนระดับ
ความพึงพอใจในชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กอยู่ในระดับสูง

Apaporn Panrusmee 2014: Expectation and Fulfillment of the Thai - Danish' Quality of Married Life. Master of Arts (Development Social Sciences), Major Field: Development Social Sciences, Faculty of Social Sciences. Thesis Advisor: Associate Professor Saovakon Sudsawasd, Ph.D. 127 pages.

The purpose of this research is to study the expectation and fulfillment of the Thai-Danish' quality of married life in various aspects including communication with their spouses, marital adjustments, social support from key persons outside the families, familial love and care, marital satisfaction. The target group was Thai women who were married to Danish men, and the couples living together either in Thailand or abroad. Quantitative data was obtained from 83 qualified women, 10 of whom also agreed to give qualitative information.

The study found that the Thai women's expectation and fulfillment of their marriages to Danish men in terms of familial love and care, expectation showed a high level but fulfillment was at very high level. Expectation and fulfillment were at high level in terms of communication with their spouses and marital adjustments. In terms of expectation to social support from key persons outside the families, the findings showed a medium level but fulfillment was at high level. Marital satisfaction of the Thai women to married life was at high level.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์เป็นอย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์
เสาวคนธ์ สุดสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์สากล สถิตวิทยานันท์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปราโมทย์ ประजनปัจจนิก และ รอง
ศาสตราจารย์สุระ พัฒนเกียรติ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือและตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ซึ่ง
เป็นประโยชน์ในการการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงยิ่ง

ขอกราบขอบคุณผู้แต่ง ผู้เรียบเรียงคำรา และเอกสารต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้ใช้ศึกษาและอ้างอิง
ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และขอบคุณ รุ่นพี่ รุ่นน้อง เพื่อนร่วมรุ่นในสาขาวิชาพัฒนสังคมศาสตร์ และ
ผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยเหลือรวมทั้งสนับสนุนงานวิจัยในครั้งนี้

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นสิ่งบูชาคุณบิดา
มารดา และผู้มีพระคุณทุกท่านไว้ ณ ที่นี้

อาภาภรณ์ ปันรัมย์
มีนาคม ๒๕๕๖

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(5)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	4
ประโยชน์ที่ได้รับ	4
นิยามศัพท์	4
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	6
ความหมาย แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง	6
ความหมาย แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการสมรส	8
ความหมาย แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตสมรส	15
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
ข้อมูลเกี่ยวกับประเทศเคนยา	37
กรอบแนวคิดในการวิจัย	39
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	40
การวิจัยเชิงปริมาณ	40
การวิจัยเชิงคุณภาพ	44
ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย	45
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	47
ผลการวิจัย	47
ข้อวิจารณ์	84
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	91
สรุปผลการวิจัย	91

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ข้อเสนอแนะ	95
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	97
ภาคผนวก	103
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	104
ภาคผนวก ข ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ	114
ภาคผนวก ค ภาพประกอบ	117
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	127

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนผู้ได้รับอนุมัติวีซ่าพักนักอาศัยกับครอบครัวในกรณีเป็นคู่สมรส	3
2	จำนวนและร้อยละของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กจำแนกตามกลุ่มอายุ	48
3	จำนวนและร้อยละของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กจำแนกตามระดับการศึกษา	48
4	จำนวนและร้อยละของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กจำแนกตามสถานภาพการสมรสก่อนแต่งงานกับสามีคนปัจจุบัน	49
5	จำนวนและร้อยละของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กจำแนกตามอาชีพก่อนสมรส	49
6	จำนวนและร้อยละของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กจำแนกตามสถานภาพการเงินก่อนสมรส	50
7	จำนวนและร้อยละของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กจำแนกตามระยะเวลาคบหาก่อนสมรส	51
8	จำนวนและร้อยละของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กจำแนกตามระยะเวลาที่สมรสแล้ว	51
9	จำนวนและร้อยละของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กจำแนกตามบุตรที่ปกครองร่วมกับคู่สมรส	52

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	ความคาดหวังกับการบรรลุความคาดหวังของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กด้านการสื่อสารระหว่างคู่สมรส	53
11	ความคาดหวังกับการบรรลุความคาดหวังของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กด้านการปรับตัวในชีวิตสมรส	54
12	ความคาดหวังกับการบรรลุความคาดหวังของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กด้านการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสำคัญภายนอกครอบครัว	55
13	ความคาดหวังกับการบรรลุความคาดหวังของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กด้านความรักและความอบอุ่น	56
14	ภาพรวมของความคาดหวังกับการบรรลุความคาดหวังของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก	57
15	ความพึงพอใจในชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก	58
ตารางผนวกที่		
1	ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ	115

สารบัญภาพ

ภาพผนวกที่		หน้า
1	พิธีแต่งงานตามประเพณีไทยระหว่างหญิงไทยกับชายเดนมาร์ก	118
2	พิธีแต่งงานของหญิงไทยกับชายเดนมาร์กตามประเพณีนิยม ของประเทศเดนมาร์ก	118
3	การเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาในวันสำคัญ	119
4	การมีส่วนร่วมในงานรื่นเริงประจำปีที่ชุมชนจัดขึ้น	119
5	อาหารขอดนิมของชาวเดนมาร์ก	120
6	อาหารขอดนิมของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก	120
7	ภายนอกที่อยู่อาศัยในตัวเมืองของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก	121
8	ภายในที่อยู่อาศัยของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก	121
9	หญิงไทยและครอบครัวเดิมของกลุ่มสมรส	122
10	หญิงไทยและครอบครัวเดิม	122
11	การพักผ่อนหย่อนใจในวันอากาศดี	123
12	หญิงไทยใช้เวลาว่างร่วมกับกลุ่มสมรสโดยการท่องเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ	123
13	การพบปะสังสรรค์ของหญิงไทยกับกลุ่มสมรสและเพื่อน	124

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพผนวกที่		หน้า
14	พิธีจบการศึกษาตามหลักสูตรการทำอาหารเพื่อประกอบอาชีพ	124
15	สภาพอากาศในฤดูหนาวที่ประเทศเคนมาร์ก	125
16	ญาติไปเยี่ยมเยียนหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเคนมาร์ก	125
17	คู่สมรสใช้เวลาว่างในช่วงวันหยุดยาวท่องเที่ยวประเทศไทย	126
18	บุตรที่เกิดจากหญิงไทยกับชายเคนมาร์ก	126

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

การแต่งงานนับเป็นจุดเริ่มต้นของการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันฉันท์สามี-ภรรยาของหญิงและชาย และยังเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างสถาบันที่เล็กที่สุดแต่เป็นพื้นฐานที่สำคัญของสังคมนั้นคือ สถาบันครอบครัว เนื่องจากการที่มนุษย์ตกลงใจที่จะอยู่ร่วมกันอย่างเป็นครอบครัว ในการตกลงใจนี้ เป็นส่วนหนึ่งของความคาดหวังถึงชีวิตที่ดี สงบสุข และมั่นคง โดยเป็นหน้าที่ของผู้นำหรือหัวหน้าครอบครัวซึ่งจะส่งผลกระทบต่อส่วนรวม ดังนั้นกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงได้ให้ความสำคัญกับปัญหาความมั่นคงและผาสุกทั้งในระดับปัจเจกชน ครอบครัว และชุมชน โดยกำหนดเป็นปัญหาเร่งด่วน (สมประสงค์ เสนารัตน์ และ สุนันท์ สีพาย, 2553)

การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมกับชาวตะวันตกที่เราเรียกว่า “ฝรั่ง” มีสูงมากในสังคมไทย ดังปรากฏเห็นได้โดยทั่วไปทั้งที่อยู่ในสังคมเมืองและชนบท จากการเสวนาเรื่องแต่งงานกับคนต่างชาติจริงหรือ? ที่จัดขึ้น ณ กรมการกงสุล เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553 โดยกองคุ้มครองและดูแลผลประโยชน์คนไทยในต่างประเทศ กรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ ตอนหนึ่งกล่าวไว้ว่า ปัจจุบันมีสตรีไทยสมรสกับชาวต่างชาติและอาศัยอยู่ในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก กว่า 300,000 คน โดยชาวยุโรป เช่น เยอรมัน ฝรั่งเศส และกลุ่มสแกนดิเนเวียยังได้รับความนิยมเป็นอันดับต้น ๆ ส่วนชาวอเมริกัน และออสเตรเลีย ก็ได้รับความนิยมจากสตรีไทยไม่แพ้กัน (กระทรวงการต่างประเทศ, 2553) และหากสำรวจเอกสารก็จะพบว่าได้มาจากการนำเรื่องราวเกี่ยวกับคู่สมรสที่มีการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมกับ “ฝรั่ง” มาตีพิมพ์อยู่เสมอ ความจริงแล้วการแต่งงานระหว่างชาวไทยกับ “ฝรั่ง” นี้มิได้เพิ่งเกิดขึ้นในยุคนี้เท่านั้น ก่อนการเสียกรุงฯ สังคมไทยได้มีชาวต่างชาติเข้ามาค้าขายในอาณาจักรอยุธยาหลายชาติแล้ว ไม่เพียงแต่มีพ่อค้าจีน มุสลิม (อินเดีย อิหร่าน อาหรับ เติร์ก) เท่านั้น หากแต่ยังมีชาวตะวันตกหลายชาติด้วย ๆ ได้แก่ โปรตุเกส ฮอลันดา อังกฤษ ฝรั่งเศส ครั้นถึงสมัยรัตนโกสินทร์ การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างไทยกับตะวันตกเพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะระยะหลังจากที่ไทยทำสนธิสัญญาเบาริงกับอังกฤษในปี พ.ศ. 2398 (ค.ศ. 1855) เป็นต้นมา จนถึงสิ้นรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวในปี พ.ศ. 2453 (ค.ศ. 1910) นั้น เป็นช่วงระยะที่มีชาวตะวันตกเดินทางเข้ามาในกรุงสยามเห็นได้อย่างชัดเจนขึ้น การ

แต่งงานข้ามวัฒนธรรมระหว่างไทยกับตะวันตกนั้นพบว่า มีการแต่งงานเกิดขึ้นทั้งในต่างประเทศ และภายในประเทศ การแต่งงานที่เกิดขึ้นในต่างประเทศครั้งแรกเกิดขึ้นในหมู่ชนชั้นนำที่ได้ไปศึกษาต่อในสมัยรัชกาลที่ 5 ที่รู้จักกันทั่วไปก็คือการเสกสมรสของสมเด็จพระเจ้าฟ้าจักรพงษ์ภูวนาถ กรมหลวงพิษณุโลกประชานาถกับหม่อมคัชริน (ดารารัตน์ เมตตาริกานนท์, 2549: 79-80)

ประเทศเดนมาร์กเป็นประเทศหนึ่งในแถบสแกนดิเนเวียที่ผู้วิจัยให้ความสนใจที่จะศึกษา ประเด็นการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมนี้ด้วยเหตุว่า ทุกปีจะมีชาวไทยประมาณ 3,000-4,000 คน เดินทางไปโดยวีซ่านักท่องเที่ยวเนื่องจากจำนวนชาวไทยที่อาศัยอยู่ในเดนมาร์กมีจำนวนสูงขึ้นโดยเพิ่มจาก 896 คนในปี พ.ศ. 2533 เป็น 6,248 คนในปี พ.ศ. 2551 นักท่องเที่ยวหลายคนจึงเดินทางไปเพื่อเยี่ยมเยียนครอบครัวในคราวเดียวกัน นอกจากนี้จำนวนชาวไทยที่ได้รับสัญชาติเดนมาร์กก็ยังเพิ่มขึ้นด้วย (สถานเอกอัครราชทูตเดนมาร์กประจำประเทศไทย, 2551) ข้อมูลการได้รับวีซ่าแบบพำนักราชอาณาจักรเดนมาร์กในกรณีเป็นคู่สมรสของประเทศเดนมาร์ก พบว่าผู้มีสัญชาติไทยได้รับอนุมัติวีซ่านี้มากที่สุด (Danish Immigration Service, 2552) สถิติที่กรมการกงสุลรวบรวมไว้พบว่าชาวต่างชาติที่สตรีไทยนิยมแต่งงานด้วยเป็นอันดับ 10 ได้แก่ เดนมาร์ก จำนวน 1086 ราย ซึ่งเป็นตัวเลขเฉพาะอาศัยอยู่ในต่างประเทศเท่านั้น (กระทรวงการต่างประเทศ, 2553)

จากงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมมักจะพบว่าปัจจัยที่หญิงไทยนิยมแต่งงานกับชาวต่างชาติมากขึ้นเนื่องจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ แต่นอกจากนี้ยังมีประเด็นด้านคุณภาพชีวิตสมรสของคู่แต่งงานข้ามวัฒนธรรมที่น่าสนใจไม่น้อย ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยเครือข่ายหญิงไทยในยุโรปของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยประชุมสัมมนาที่ประเทศฝรั่งเศส พบว่ามีคนไทยติดต่อขอความช่วยเหลือในหลายรูปแบบ ผู้หญิงส่วนมากไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับครอบครัวของสามีและสภาพแวดล้อมได้ เนื่องจากความแตกต่างทางสังคม ประเพณี และวัฒนธรรม (นิชกมล วาณิชชัง, 2550) แต่การสมรสหรือการแต่งงานของผู้หญิงไทยกับชายชาวเดนมาร์กนั้นก็กลับเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและแพร่หลายมากขึ้นดังข้อมูลที่เสนอในตารางที่ 1 จึงเป็นความสนใจของผู้วิจัยว่าหญิงไทยเหล่านั้นมีความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสอย่างไรบ้าง ในระดับใด ได้บรรลุความคาดหวังในระดับใด และพึงพอใจกับชีวิตสมรสมากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปวางแผนพัฒนาสังคมต่อไป

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ได้รับอนุมัติวีซ่าพำนักอาศัยกับครอบครัวในกรณีเป็นคู่สมรส

Nationality	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Afghanistan	93	64	24	37	49	45
Brazil	60	61	77	107	101	98
Chian	78	75	112	164	142	176
Iran	46	68	45	46	43	54
Iraq	67	61	68	90	50	106
Lebanon	19	13	20	27	16	48
Morocco	34	38	46	71	62	68
Pakistan	40	53	54	103	88	132
Philippines	106	101	142	203	237	277
Russia	123	121	117	134	114	108
Sri Lanka	19	53	32	40	31	61
Thailand	281	336	306	412	456	498
Turkey	153	185	186	340	299	365
Ukraine	70	58	87	95	82	80
USA	127	132	154	184	160	174
Vietnam	35	54	68	103	75	84

ที่มา: Danish Immigration Service (2552)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กในด้านต่าง ๆ ดังนี้ การสื่อสารระหว่างคู่สมรส การปรับตัวในชีวิตสมรส การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสำคัญภายนอกครอบครัว ความรักและความอบอุ่น

2. เพื่อศึกษาระดับการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กในด้านต่าง ๆ ดังนี้ การสื่อสารระหว่างคู่สมรส การปรับตัวในชีวิตสมรส การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสำคัญภายนอกครอบครัว ความรักและความอบอุ่น

3. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสานเพื่อศึกษาความคาดหวังกับการบรรลุลความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก ในด้านการสื่อสารระหว่างคู่สมรส ด้านการปรับตัวในชีวิตสมรส ด้านการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลภายนอกครอบครัว ด้านความรักความอบอุ่นในครอบครัว และความพึงพอใจในชีวิตสมรส ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือหญิงไทยที่สมรสกับชายชาวเดนมาร์กโดยปัจจุบันยังอยู่กินด้วยกันทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ ด้วยการใช้แบบสอบถามเชิงสำรวจร่วมกับการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและสัมภาษณ์แบบเจาะลึก งานวิจัยนี้เริ่มตั้งแต่เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2553 ถึงเดือน มีนาคม พ.ศ. 2556

ประโยชน์ที่ได้รับ

เป็นข้อมูลให้ผู้สนใจรวมทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กเพื่อนำไปวางแผนพัฒนาสังคม และเพื่อนำผลจากการวิจัยมาเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้สนใจศึกษาต่อด้านนี้ในโอกาสต่อไป

นิยามศัพท์

การแต่งงาน หมายถึง ชายหญิงที่ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในฐานะสามีภรรยาอย่างเปิดเผยโดยการยอมรับในสังคมของทั้งสองฝ่าย อาจมีการจดทะเบียนสมรสอย่างถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ก็ได้ ในการศึกษาครั้งนี้จะหมายถึงหญิงไทยกับชายเดนมาร์ก

ความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรส หมายถึง ความคิดที่ต้องการชีวิตสมรสที่มีความสัมพันธ์อย่างเพียงพอในด้านการสื่อสารระหว่างคู่สมรส การปรับตัวในชีวิตสมรส การสนับสนุนทางสังคมของบุคคลภายนอกครอบครัว ความรักความอบอุ่น และความพึงพอใจในชีวิตสมรส ของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก

การบรรลุลความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรส หมายถึง การได้รับการตอบสนองความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กในด้านการสื่อสารระหว่างคู่

สมรส การปรับตัวในชีวิตสมรส การสนับสนุนทางสังคมของบุคคลภายนอกครอบครัว ความรัก ความอบอุ่น และความพึงพอใจในชีวิตสมรส

การสื่อสารระหว่างคู่สมรส หมายถึง การที่คู่สมรสแลกเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ ความหมาย และทัศนคติระหว่างกันโดยการแสดงออกทั้งทางตรงและทางอ้อม ประเมินได้จาก ความเข้าใจกันและความถูกต้องของการสื่อสาร

การปรับตัวในชีวิตสมรส หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม บทบาท อารมณ์ และชีวิตประจำวัน ได้แก่ การรับประทานอาหาร การแต่งกาย การใช้จ่าย พฤติกรรมทางเพศ เรียนรู้ วัฒนธรรมที่ต่างกัน เพื่อลดความขัดแย้งในชีวิตสมรส

การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสำคัญภายนอกครอบครัว หมายถึง การที่คู่สมรสได้รับการช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ จากบุคคลสำคัญภายนอกครอบครัว ได้แก่ ญาติ เพื่อน ชุมชน ผู้ใกล้ชิดกับคู่สมรสแต่ไม่ใช่สมาชิกในครอบครัว ทั้งทางด้านวัตถุสิ่งของและกำลังใจ

ความรักความอบอุ่น หมายถึง การที่สามีภรรยา มีลักษณะของการดูแลเอาใจใส่และเอื้ออาทรต่อกัน เข้ากันได้ดี เคารพซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบ ไว้วางใจกัน ให้กำลังใจกัน ใช้เวลาด้วยกันอย่างมีคุณค่า รู้จักหน้าที่ในครอบครัวของตนและช่วยเหลือกัน มีการแสดงความรักทางสัมผัสต่อกัน

ความพึงพอใจในชีวิตสมรส หมายถึง ความรู้สึกเป็นสุขจากชีวิตสมรสในด้านต่าง ๆ ได้แก่ บทบาทหน้าที่ของคู่สมรส ความสัมพันธ์ทางเพศ ความภูมิใจในตัวคู่สมรส การยกย่องให้เกียรติ ความซื่อสัตย์ การมีเงินใช้จ่ายอย่างพอเพียง ความรู้สึกสบายใจและปลอดภัย

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ในการศึกษาเรื่องความคาดหวังกับการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก ผู้วิจัยได้นำแนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ความหมาย แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง
2. ความหมาย แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสมรส
3. ความหมาย แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตสมรส
4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. ข้อมูลเกี่ยวกับประเทศเดนมาร์ก

ความหมาย แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง

สุรางค์ จันท์ธอม (2524: 126) อธิบายว่า ความคาดหวังคืออันดับของจุดหมายที่บุคคลตั้งไว้เป็นความคาดหวังที่น่าจะเป็นไปได้ ชีวิตของคนเราทุกคนย่อมขึ้นอยู่กับความคาดหวังด้วยกันทั้งสิ้น พฤติกรรมทุกอย่างที่บุคคลแสดงออกในปัจจุบัน เราย่อมคาดหวังผลในอนาคต ฉะนั้นความคาดหวังจึงเป็นผลมาจากประสบการณ์ในอดีตของบุคคล

ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์ (2530: 109) กล่าวว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความคิด ความต้องการของคนต่อสิ่งที่ปรารถนาจะเกิดขึ้นจริงในอนาคต หากผู้ปฏิบัติงานมีความหวังต่อสิ่งใดจะทำให้สนับสนุนสิ่งนั้นอย่างเต็มที่ ถ้าหากความคาดหวังนั้นสามารถไปด้วยกันได้ระหว่างบุคคลก็จะก่อให้เกิดการกำหนดจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันขึ้น

เดโช สวานานนท์ (2520: 84) ให้ความหมายของทฤษฎีการคาดหวังไว้ว่าเป็นทฤษฎีการเรียนรู้ที่สำคัญอีกทฤษฎีหนึ่งที่นักจิตวิทยาคนสำคัญผู้หนึ่งตั้งขึ้น ทฤษฎีการคาดหวังกล่าวว่าสิ่งใดที่ได้มาจากการเรียนรู้ก็คือ การเตรียมพร้อมที่จะมีปฏิกิริยาต่อสิ่งหนึ่งเสมือนสิ่งนั้นเป็นสัญญาณสำหรับอีกสิ่งหนึ่งที่จะตามมา ตัวอย่างเช่น สัตว์ตัวหนึ่งในการทดลองเรียนรู้การดึงห่วงที่แขวนไว้

เสมือนว่าการดึงห้วงนั้นจะมีอาหารตามมาให้มันได้กิน สัตว์ตัวนั้นไม่ได้มีความคิดประกอบการกระทำของมัน แต่ทว่ามันทำไปด้วยการเห็นความสัมพันธ์ระหว่างห้วงกับอาหาร มันดึงห้วงด้วยการคาดหวังจะได้รับอาหาร ห่วงเป็นสัญญาณสำหรับอาหาร

กนิษฐ์ ฉินสิน (2552: 62 อ้างถึง Vroom, 1990) ความคาดหวัง หมายถึง ความเชื่อของบุคคลที่ว่า การทุ่มเทความพยายามให้มากจะทำให้ประสบความสำเร็จอย่างสูง ความคาดหวังของแต่ละคนเกี่ยวกับความพยายามของเขามีส่วนสำคัญต่อพฤติกรรมที่แสดงออกมา ความคาดหวังนี้โดยทั่วไปมักขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ผ่านมาของแต่ละคน ความมั่นใจในตัวเอง หรือความยากง่ายต่อการบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

เมอมาณย์ รัตนพงศ์ตระกูล (2555: 21) กล่าวถึงความคาดหวังในการเริ่มต้นความสัมพันธ์ระหว่างหญิงชายไว้ว่า ในช่วงเริ่มต้นความสัมพันธ์ ผู้หญิงจะมีความคาดหวังว่าเขาคอนี้จะเป็นคนทำให้เธอมีความสุข ส่วนผู้ชายจะมีความคาดหวังว่า เธอคนนี้จะเป็คนที่เข้ามาเติมเต็มชีวิตเขาและทำให้เขาารู้สึกดีเสมอ

จำรอง เงินดี (2552: 115) กล่าวถึงลำดับความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีของ Maslow ไว้ 5 ระดับ คือ

1. ความต้องการทางร่างกาย เป็นความต้องการทางด้านสรีระหรือทางกายภาพ เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานเพื่อนำมาบำบัดความต้องการให้มนุษย์ดำรงชีพอยู่ได้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับอาหาร อาศัย น้ำดื่ม ที่พักอาศัย ยารักษาโรค เป็นต้น

2. ความต้องการความปลอดภัย มนุษย์มีความต้องการความปลอดภัยทางร่างกาย จิตใจ และทางสังคม ต้องการความปลอดภัยทั้งในปัจจุบันและอนาคต เป็นความต้องการเริ่มตั้งแต่ความปลอดภัยเกี่ยวกับชีวิต ปราศจากความเจ็บป่วย ไม่มีอุบัติเหตุต่าง ๆ เมื่อทำงานก็ย่อมต้องการมีความมั่นคงด้านอาชีพการงานและเศรษฐกิจ

3. ความต้องการทางด้านสังคม มนุษย์อยู่รวมกันเป็นกลุ่มเป็นสังคม มนุษย์จึงมีความต้องการการยอมรับ ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ต้องการความรัก ต้องการเป็นเจ้าของ และต้องการให้การยอมรับ ความรักและความเมตตาต่อกัน เมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อฝูงก็ต้องการเป็นคน

สำคัญและเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ และเมื่ออยู่ในที่ทำงานก็ต้องการได้รับความเชื่อถือและเมตตาจากผู้บังคับบัญชา เป็นต้น

4. ความต้องการความภาคภูมิใจ ความต้องการในขั้นนี้เป็นความต้องการที่เกิดขึ้นในความรู้สึกของตนเองโดยปลายทางก็คือ ทำอย่างไรจึงจะทำให้ตนเกิดความภาคภูมิใจขึ้นในตน พฤติกรรมของความต้องการมนุษย์ขั้นนี้ เขาจึงพยายามทำคุณงามความดีในสังคม ทำงานให้ได้ผลดี มีคุณภาพ สร้างฐานะให้โดดเด่นในสังคม และทำกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคมเพื่อให้ตนมีคุณค่า

5. ความต้องการมีสัจการแห่งตน เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ ความต้องการขั้นนี้เป็นความต้องการที่มีพื้นฐานมาจากการรู้จักตนเอง และรู้ถึงศักยภาพแห่งตน บุคคลมีความต้องการและความปรารถนาจะทำหรือจะเป็นในสิ่งหนึ่ง ๆ ถือเป็นจุดสูงสุดของชีวิตต่อจากนั้นก็สมารถนำพาตัวเองไปสู่เป้าหมายชีวิตของตนตามศักยภาพที่มีอยู่จริงและเกิดความสงบสุขแห่งตนในที่สุด

กล่าวโดยสรุป ความคาดหวังคือ ความคิดที่บุคคลต้องการจะให้เกิดขึ้นจริงในอนาคต เป็นการตอบสนองความต้องการของบุคคล โดยความคาดหวังนี้จะเป็นแนวทางหนึ่งในการกำหนดพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่คาดหวังไว้

ความหมาย แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสมรส

การเลือกคู่ครอง

กมลลา แสงสีทอง (2525: 26) กล่าวว่า การเลือกคู่ครองเป็นกระบวนการสำคัญอันหนึ่งก่อนที่จะเข้าสู่การแต่งงานและชีวิตสมรสสืบไป

นิยพรณ วรรณศิริ (2528: 62) การเลือกคู่ครองนั้นต่างจากการจับคู่ ซึ่งเน้นความสัมพันธ์ทางเพศโดยเฉพาะ และเป็นความสัมพันธ์ที่เกิดจากแรงขับทางเพศ การจับคู่ไม่ใช่เรื่องเดียวกับการเลือกคู่ครอง แม้ว่าจะมีส่วนอยู่ในกระบวนการเลือกคู่ครองอยู่บ้างก็ตาม เพราะการจับคู่ (สมสู่) เป็นการทดลองเรียนรู้ทั้งจิตใจและร่างกาย เพื่อควาคู่ทดลองนั้นไปกันได้มากแค่ไหน การจับคู่หรือการสมสู่กันนั้น จึงไม่ใช่สิ่งเดียวกันกับการเลือกคู่ครอง

สุชาติ โสມประยูร และ วรณี โสມประยูร (2524: 76-78) กล่าวถึงองค์ประกอบในการพิจารณาเลือกคู่ครองไว้ว่า การเลือกคู่ครองนับได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของชีวิตสมรส เพราะการตัดสินใจในการเลือกคู่ครองนี้ย่อมหมายถึง ความสุข หรือความสมหวังของชีวิตในอนาคตที่ยังเหลืออยู่ ดังนั้น เพื่อวางรากฐานเบื้องต้นของชีวิตสมรสให้ดีเสียแต่แรกคนเราจึงควรแต่งงานเมื่อตนเองได้คิดอย่างรอบคอบและมีการเตรียมตัวเตรียมใจไว้เป็นอย่างดีแล้วเท่านั้น เพราะการตั้งต้นที่ดีก็เท่ากับว่าทำสำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่งนั่นเอง การเลือกคู่ครองของคนเราจึงจัดได้ว่าเป็นกระบวนการ (Process) อย่างหนึ่ง ไม่ใช่เป็นเรื่องของโชคชะตาหรือดวงอะไรทั้งสิ้น การเลือกคู่ครองจึงเป็นการใช้เหตุผลมากกว่าการใช้อารมณ์ เป็นการพิจารณาคุณสมบัติพื้นฐานของผู้ที่จะได้รับเลือก โดยทั่วไปคู่ครองที่มีเชื้อชาติ ศาสนา การศึกษา เศรษฐกิจ และระดับวุฒิภาวะทางอารมณ์ใกล้เคียงกันหรือคล้ายกันจะช่วยทำให้ชีวิตสมรสประสบความสำเร็จมากกว่าคู่ครองที่มีสิ่งเหล่านี้แตกต่างกัน แต่คู่ครองเหล่านั้นมักจะเสี่ยงต่อความผิดหวังมากกว่าหลักในการเลือกคู่ครองที่ดีจึงมีส่วนช่วยชายหนุ่มและหญิงสาวได้เป็นอย่างมาก หลักทั่วไปในการเลือกคู่ครองมีดังต่อไปนี้

1. เชื้อชาติ โดยทั่วไปคนเชื้อชาติเดียวกันย่อมมีขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมเหมือนกัน จึงทำให้คู่ครองที่มีเชื้อชาติเดียวกันเข้ากันง่ายขึ้น คู่ครองที่มีเชื้อชาติต่างกันมักต้องเผชิญปัญหาอันยากลำบาก ทั้งในเรื่องการแต่งงานและการครองชีวิตสมรสในวันข้างหน้าด้วย

2. ศาสนา เป็นที่ทราบและยอมรับกันโดยทั่วไปว่า ทุกศาสนาย่อมสั่งสอนอบรมให้คนเป็นคนดี กระทำความดีละเว้นความชั่ว แต่นั่นเป็นเพียงเป้าหมายหรือจุดประสงค์ของศาสนาเท่านั้น ส่วนรายละเอียดและหลักการของพิธีกรรมต่าง ๆ ของแต่ละศาสนาย่อมจะมีลักษณะแตกต่างกันมาก คู่ครองที่นับถือศาสนาเดียวกันก็ไม่ต้องปรับตัวเข้าหากันในเรื่องศาสนาและความเชื่อ

3. การศึกษา การได้รับการศึกษาขั้นสูงหรือเรียนจบปริญญา แม้ไม่ใช่เครื่องรับประกันความล้มเหลวของชีวิตสมรสได้อย่างแน่นอนก็จริงอยู่ แต่ตัวอย่างชีวิตสมรสจำนวนมากได้ชี้ให้เห็นประจักษ์ได้ว่า คนที่ได้รับการศึกษาดีหรือการศึกษาสูงย่อมประสบความสำเร็จในชีวิตสมรสน้อยกว่าคนที่ได้รับการศึกษาไม่ดี หรือมีการศึกษาดำ เพราะการศึกษาทำให้บุคคลเจริญงอกงามทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา การที่คนได้รับการศึกษาสูงมักแต่งงานช้าเพราะต้องเรียนต่อจากชั้นประถมศึกษาตอนต้นไม่น้อยกว่า 10 ปี จึงมีอายุหรือมีความเป็นผู้ใหญ่มีความรอบคอบมากขึ้น ทำให้เป็นคนที่มีทัศนคติต่อการเลือกคู่ครองได้ดีขึ้น รวมทั้งระยะเวลาแห่งการศึกษานาน ๆ ยังช่วยให้ช่วงระหว่างเพศยาวนานขึ้น และมีโอกาสเลือกได้มากจึงอาจทำให้ได้

คู่ครองที่ดีและมีความเหมาะสมด้วย แต่ถ้าสามีภรรยามีการศึกษาต่างกันมาก สามีควรจะเป็นฝ่ายที่มีการศึกษาสูงกว่า ถ้าภรรยาการศึกษาสูงกว่าอาจทำให้เกิดปัญหาในการปรับตัวของฝ่ายสามีได้

4. ฐานะทางเศรษฐกิจ ความแตกต่างกันทางด้านอาชีพ รายได้ หรือเศรษฐกิจการเงินของคู่ครองนั้น ชายหนุ่มและหญิงสาวโดยทั่วไปมักจะคำนึงถึงกันน้อยมาก นอกเสียจากว่าจะแตกต่างกันมากจนเกินไปเท่านั้น

5. บุคลิกภาพ คนเรายังมีบุคลิกภาพไม่เหมือนกัน ลักษณะต่าง ๆ ที่ร่วมกันบุคลิกภาพที่เป็นเสน่ห์อยู่ในตัวบุคคลก็แตกต่างกันออกไป เช่น ขนาดของร่างกาย รูปร่าง หน้าตา กริยาท่าทาง ท่วงทีวาทะ อุปนิสัยใจคอ ความสนใจ ค่านิยม รสนิยม อุดมคติ นิยหรือความประพฤติ ฯลฯ ที่บุคคลได้แสดงออกมาให้ปรากฏต่อสายตา และความรู้สึกนึกคิดของคนอื่น ๆ เมื่อคนเราจะเลือกคู่ครอง จึงจำเป็นต้องพิจารณาบุคลิกภาพของผู้ที่จะมาเป็นสามีหรือภรรยาของผู้ชีวิตของตนเอง

6. วุฒิภาวะทางอารมณ์ การที่ร่างกายของชายหนุ่มและหญิงสาวจะเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่นั้น บุคคลนั้นพร้อมที่จะแต่งงานหรือมีครอบครัวได้ จำเป็นต้องอาศัยความเจริญเติบโตของจิตใจ หรือมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ผู้ที่บรรลุมวุฒิภาวะทางอารมณ์ย่อมเป็นผู้ที่สามารถปรับตัวให้มีความสุขอยู่กับครอบครัว สังคมและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ได้ดี ความสามารถในการปรับตัวนี้ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นมากที่สุดอย่างหนึ่งสำหรับชีวิตสมรสที่ประสบความสำเร็จ

7. สุขภาพ สุขภาพย่อมมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อบุคคลทุกรูปทุกนาม ผู้ที่มีสุขภาพดีหรือไม่มีโรคภัยไข้เจ็บเบียดเบียน จึงนับว่าเป็นลาภอันประเสริฐ สมดังพุทธภาษิตที่พระพุทธองค์ได้ทรงตรัสไว้ว่า “อโรคยาปรมา ลาภา” และสุขภาพนี้เองจะเป็นเสมือนวิถีทางหรือหนทางที่นำบุคคลไปสู่ความสุขและความสำเร็จต่าง ๆ นานาในชีวิตซึ่งรวมถึงการสมรสด้วย

โดยสรุป การเลือกคู่ครองคือการเลือกบุคคลที่จะมาแต่งงานโดยใช้เหตุผลในการคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมที่สุดเพื่อเป็นการวางรากฐานครอบครัวที่สมบูรณ์และชีวิตสมรสที่มั่นคง

การสมรส

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 79) ได้กล่าวถึงการสมรสหรือการแต่งงาน ว่าหมายถึง การทำพิธีให้ชายหญิงอยู่กินเป็นสามีภรรยาตามประเพณี

สุพัตรา สุภาพ (2540: 67) ได้ให้ความหมายของการสมรสไว้ว่า หมายถึง การที่ชาย หญิง มีความสัมพันธ์ทางเพศในรูปแบบที่สังคมยอมรับ แต่ละสังคมจะมีกฎเกณฑ์ ระเบียบ แบบแผน สำหรับคู่สมรสทางศาสนา ส่วนมากจะกำหนดการจดทะเบียนสมรสเป็นหลักสำคัญที่สุดในทางปฏิบัติ ชายหญิงที่จะสมรสกันนั้นจะผ่านการเลือกบุคคลที่ตนพอใจหรือไม่ก็แล้วแต่สภาพการณ์ของสังคม

จำนง อติวัฒน์สิทธิ์ และคณะ (2547: 79) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการสมรสและครอบครัวไว้ว่า การที่มนุษย์จำเป็นต้องอยู่กันเป็นครอบครัวมีสาเหตุมาจากความจำเป็นทางชีววิทยา เนื่องจากมนุษย์มีความต้องการทางเพศไม่เป็นฤดูกาล ทำให้ชายหญิงต้องอยู่ด้วยกันอย่างใกล้ชิด จึงสร้างกฎเกณฑ์ขึ้นมาควบคุมพฤติกรรมทางเพศให้เป็นไปอย่างมีระเบียบและความจำเป็นทางสังคมคือการต้องพึ่งพาอาศัยกันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้สังคมดำรงอยู่และสืบทอดต่อไปได้ ซึ่งครอบครัวเท่านั้นสามารถตอบสนองความต้องการได้

โดยสรุป การสมรสหรือแต่งงาน หมายถึง การที่หญิงชายอยู่กันเป็นคู่เมียอย่างเปิดเผยในรูปแบบที่สังคมยอมรับ โดยอาจมีการจดทะเบียนสมรสหรือมีพิธีตามประเพณีหรือทั้งสองอย่าง มีข้อผูกพันกันในด้านต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่ความเป็นครอบครัว

วัตถุประสงค์ของการสมรส

การสมรสมีวัตถุประสงค์สำคัญดังต่อไปนี้ (อุมาพร ตรังสมบัติ, 2545: 2 – 3)

1. เพื่อสืบต่อวงศ์ตระกูล หญิงชายมาอยู่ร่วมกันด้วยวัตถุประสงค์สำคัญคือ การให้กำเนิดลูกหลานเพื่อสืบต่อวงศ์ตระกูล
2. เพื่อการมีเพศสัมพันธ์อย่างเหมาะสม การสมรสทำให้การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างหญิงชายเป็นสิ่งที่ถูกต้องและเป็นที่ยอมรับของสังคม เพศสัมพันธ์ที่อยู่ภายในกรอบของการสมรสจะทำให้บุคคลสามารถพัฒนาไปสู่วุฒิภาวะทางเพศด้วย
3. การสร้างครอบครัวใหม่ การสมรสเป็นการสร้างครอบครัวใหม่ซึ่งจำเป็นต่อความอยู่รอดของบุคคล ครอบครัวใหม่นี้มีหน้าที่ตอบสนองความต้องการพื้นฐานในการดำรงชีวิต การดูแล

รักษายามป่วยไข้ การปกป้องสมาชิกให้พ้นจากอันตราย รวมทั้งการอบรมถ่ายทอดวัฒนธรรม ประเพณีและค่านิยมของสังคมด้วย

นอกจากวัตถุประสงค์ดังกล่าวแล้ว การสมรสยังมีความหายพิเศษในแง่จิตใจ ทั้งนี้เพราะ การใช้ชีวิตคู่ร่วมกันนั้นจะตอบสนองความต้องการของบุคคลในแง่ต่าง ๆ ดังนี้

1. ความต้องการความรัก ความผูกพันและการดูแลเอาใจใส่
2. ความต้องการเพื่อนเพื่อแบ่งปันความรู้สึก ความสนใจและการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน
3. ความต้องการความมั่นคง เช่น ความรู้สึกมั่นคงในชีวิต ความรู้สึกว่าชีวิตมีความหมายมีคุณค่า ความรู้สึกต่อเนื่องและมีทิศทางในชีวิต
4. ความต้องการที่จะเป็นพ่อแม่ ซึ่งหลายคนถือว่าเป็นเครื่องหมายของการเป็นบุคคลที่สมบูรณ์
5. การมีหลักประกันในความต่อเนื่องของวงศ์ตระกูลและสิ่งที่ตนได้ก่อร่างสร้างขึ้นในชีวิต
6. ความต้องการทางเพศและความรู้สึกสมบูรณ์ในฐานะเป็นเพศหญิงและเพศชาย

การสมรสต่างเชื้อชาติ

วารุณี ภูริสินสิทธิ์ (2550: 163) เมื่อผู้ชายและผู้หญิงเข้าสู่การแต่งงานในสังคมก่อนอุตสาหกรรม ในเวลานั้น โลกของชีวิตประจำวันปีติมากกว่าในทุกวันนี้มาก และโอกาสของการแต่งงานถูกจำกัดโดยปัจจัยต่าง ๆ อย่างมาก ตั้งแต่ชนชั้นและทรัพย์สินบัตินิเวศน์และศาสนา โดยเปรียบเทียบ โลกปัจจุบันมีการผสมอย่างครบถ้วนมากกว่ามาก ผู้คนจากภูมิภาคและชั้นทางสังคมที่แตกต่างพบกันและแต่งงานกันอยู่บ่อย ๆ อุปสรรคเดิม ๆ ที่ถูกสร้างขึ้นโดยกฎหมายหรือครอบครัวขนาดใหญ่ไม่ได้หายไปอย่างสมบูรณ์ แต่อ่อนแอลงกว่าที่เคยเป็นมาก หลักการของการเลือกคู่อย่างอิสระกลายเป็นสิ่งที่ยอมรับทั่วไป ดังนั้นผู้คนที่มาอยู่ด้วยกัน (มีหรือไม่มีทะเบียน

สมรส) มักค่อนข้างมีพื้นเพที่แตกต่างกัน สำหรับคู่แต่งงานสองชนชาติหรือสองวัฒนธรรมซึ่งแต่ละฝ่ายมาจากประเทศหรือวัฒนธรรมที่แตกต่างได้เพิ่มจำนวนขึ้นมากในเวลาไม่นานมานี้ ซึ่งเป็นผลมาจากการอพยพของแรงงาน การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การท่องเที่ยว และการเดินทางต่างประเทศเพื่อการศึกษาหรือธุรกิจ

สิ่งต่าง ๆ มากมายที่เคยเกิดขึ้นโดยไม่ต้องตั้งคำถาม เดิมนี่ต้องมีการชั่งน้ำหนักและตัดสินใจ เราควรอาศัยที่ไหน ในประเทศของคุณหรือของฉัน หรือบางทีในประเทศที่สามที่ทั้งสองฝ่ายไม่มีใครได้เปรียบกว่าเป็นบ้านของตน เราควรอยู่ที่นั่นตลอดไปไหม หรือย้ายไปอยู่ประเทศบ้านเกิดของคุณในภายหลัง ใครต้องแบกรับภาระอะไรที่ไหน ใครจะอยู่โดยปราศจากสถานภาพทางกฎหมายการคุ้มครองการทำงาน หรือเงินเลี้ยงชีพภายหลังเกษียณ ข้อตกลงได้มาในภาษาของคุณหรือของฉัน หรือในภาษาใดก็ตาม เทศกาลและวันหยุดพักผ่อนไหนที่เราจะเฉลิมฉลอง เราจะทำอย่างไรกับการไปเยี่ยมครอบครัวและเครือญาติ และที่เกี่ยวกับการแบ่งงานกันทำในบ้านจะเป็นอย่างไร ลูกจะถูกเลี้ยงดูให้เติบโตอย่างไร ในศาสนาของคุณหรือของฉัน ในภาษาของคุณหรือของฉัน เราควรที่จะเลือกชื่อหน้าอะไรให้ลูกซึ่งเป็นการสะท้อนชาติกำเนิดอันไหนของเรา

สมาคมสหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ (2518: 113) กล่าวถึงการสมรสต่างเชื้อชาติไว้ว่า ในประเทศไทย คนเชื้อชาติจีน สัญชาติไทย แต่งงานอยู่กับคนไทยมากมาย ไม่ใคร่จะมีปัญหา กฎหมายบังคับให้หญิงไทยที่แต่งงานกับคนต่างชาติโอนสัญชาติตามสามี ฉะนั้นก็เสียสิทธิที่ตนพึงได้ในฐานะพลเมืองไทยหลายอย่าง มาตรการแก้ไขที่บางคนใช้คือ สมรสโดยไม่จดทะเบียน

ด้วยเหตุที่การคมนาคมสะดวกรวดเร็วทำให้โลกเล็กลงโดยปริยาย การสมรสระหว่างคนไทยกับคนต่างเชื้อชาติ สัญชาติ และศาสนาจึงมีมากขึ้น มีข้อประสบว่าถ้าชายหญิงมีศาสนาต่างกัน แต่งงานกัน ความเคร่งในศาสนาของแต่ละฝ่ายก็จะจืดจางลง

สุมาลี บำรุงสุข (2538: 72-76) จากบันทึกกฎหมายตราสามดวง ใช้นาตั้งแต่สมัยอดีตเมื่อสามร้อยปีมาแล้ว มีบทบัญญัติทางกฎหมายห้ามคนเชื้อชาติไทยอนุญาตให้ลูกสาวหรือหลานสาวแต่งงานกับชาวต่างชาติ หากบุคคลใดฝ่าฝืนมีการลงโทษตั้งแต่การประหารชีวิต การยึดทรัพย์ สมบัติไปจนถึงการเสียค่าปรับให้กับรัฐฯ การที่สังคมยังปฏิเสธการแต่งงานกับคนต่างเชื้อชาติมีรากฐานมาจากความเข้าใจผิดและความรู้สึกถึงความไม่อาจเข้ากันได้ที่เกิดจากการมีวัฒนธรรม ภาษาและภาษาที่แตกต่างกัน การวิจัยที่ศึกษาการหย่าร้างที่เกิดระหว่างปี ค.ศ. 1969-1978 ได้

ยืนยันว่า การแต่งงานระหว่างคนไทยกับคนต่างชาติมีความมั่นคงน้อยกว่าการแต่งงานระหว่างคนไทยด้วยกันเอง

การตื่นตัวของการท่องเที่ยว คนไทยและคนต่างประเทศได้เดินทางเข้าออกประเทศมากขึ้น ผู้ชายชาวต่างชาติสนใจอยากได้ภรรยาเป็นคนเอเชียเพราะมองว่าผู้หญิงเอเชียสุขภาพและเชื้อแป้งสามีมากกว่าและยินดีรอคอยสามีมากกว่าผู้หญิงชาวต่างชาติ ผู้หญิงไทยเองก็มองผู้ชายจากประเทศทางแถบตะวันตกว่าซื้อตรงต่อภรรยาและขยันเอาการเอางานมากกว่า สำหรับผู้หญิงไทยบางคนการได้แต่งงานกับสามีฝรั่งอาจถือได้ว่าเป็นการเลื่อนฐานะทางสังคม

ร่วมเย็น โกไศยกานนท์ (2550: 41) กล่าวถึงการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมไว้ว่า ช่วงหลังสงครามเวียดนามหรือช่วงต่อของ ค.ศ. 1970-1980 เป็นช่วงที่ประเทศไทยกำลังพยายามฟื้นฟูเศรษฐกิจ ซึ่งเศรษฐกิจก่อนหน้านี้พึ่งพาเงินตราต่างประเทศจากการขายบริการให้กับทหารจีไออเมริกาและรายได้จากการตั้งฐานทัพอเมริกาในประเทศไทยได้สูญหายไปจากการถอนทหารและฐานทัพออกจากประเทศไทย ผู้หญิงที่เคยทำงานในสถานบันเทิงและธุรกิจบันเทิงประสบปัญหาขาดแคลนรายได้ ผู้หญิงเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงชนบทที่แต่เดิมเคยมีวิถีชีวิตที่พึ่งระบบเศรษฐกิจภาคเกษตร ไม่สามารถกลับไปทำงานด้านเกษตรได้เช่นเดิม เนื่องจากตลาดสินค้าเกษตรโลกได้เกิดภาวะผันผวนรุนแรง ทำให้ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ เกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศไทยในปี ค.ศ. 1979

ประเทศไทยภายใต้รัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ได้พยายามฟื้นฟูเศรษฐกิจโดยการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศ ส่งผลให้นักท่องเที่ยวจำนวนมากเข้ามาเที่ยวในประเทศไทย บริการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโรงแรม ร้านอาหาร ฯลฯ ขยายตัวเพิ่มขึ้น แรงงานหญิงโดยเฉพาะผู้หญิงที่มาจากชนบทที่มีการศึกษาน้อยเป็นที่ต้องการในตลาดแรงงานเพื่อเป็นพนักงานในธุรกิจบริการ ผู้หญิงบางส่วนเข้าสู่ธุรกิจการค้าบริการรองรับการท่องเที่ยวทางเพศของนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ แต่ต่อมาได้เกิดธุรกิจการค้าประเวณีแบบใหม่ที่เรียกว่า เมียสังทางไปรษณีย์ โดยบริษัทจัดหาจะนำรายชื่อของผู้หญิงจากประเทศยากจนที่มีเป้าหมายจะแต่งงานกับคนต่างชาติที่ห่างไกลเพื่อชีวิตที่ดีขึ้น พร้อมรายละเอียดส่วนบุคคลไปรวบรวมพิมพ์เป็นเล่มเสนอให้ลูกค้าต่างชาติ

ความหมาย แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตสมรส

เกษม ตันติผลาชีวะ และ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2537: 6) ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตสมรสไว้ว่า คือ ความสำเร็จของสามีภรรยาที่อยู่ร่วมกันและสุขภาพจิตดี เป็นผลต่อเนื่องถึงความสำเร็จในการประกอบชีพอของครอบครัวและความสำเร็จของลูก

สายสุริย์ จุติกุล (2539: 15-24) ได้ให้ความหมายคุณภาพชีวิตสมรสว่า คือการที่คู่สมรสมีความรักความอบอุ่น โดยพฤติกรรมที่แสดงความรักนั้นต้องมีลักษณะเอาใจใส่ดูแลและเอื้ออาทรต่อกัน สามีภรรยาต้องเข้ากันได้ดี เคารพซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบ ไว้วางใจซึ่งกันและกัน ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ให้อภัย รู้จักสื่อสารในครอบครัว ใช้เวลาด้วยกันอย่างมีคุณค่า มีการปรับตัวตามภาวะที่เปลี่ยนแปลงของบุคคลในครอบครัว รู้จักหน้าที่ในครอบครัวและช่วยเหลือกัน และมีความใกล้ชิดทางสัมผัส เช่น การกอด เป็นต้น

งามตา วนินทานนท์ และคณะ (2544: 14) กล่าวว่า คุณภาพชีวิตสมรส หมายถึง ลักษณะทั้งด้านคุณภาพและปริมาณของการปฏิสัมพันธ์ และการทำหน้าที่ของคู่สมรสหลายด้าน ได้แก่ การปรับตัวเข้าหากันได้ดี การสื่อสารระหว่างกันอย่างเพียงพอ การมีความสุขและความพึงพอใจในชีวิตสมรสมาก เป็นต้น

โดยสรุป คุณภาพชีวิตสมรสคือการมีชีวิตสมรสที่มีความสัมพันธ์ทั้งทางกายและทางใจที่ดีเพียงพอ มีการปรับตัว การสื่อสารระหว่างคู่สมรส มีความพึงพอใจในชีวิตสมรส นำมาซึ่งความสุขและมั่นคงในชีวิตสมรส

องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตสมรส

งามตา วนินทานนท์ และคณะ (2545) กล่าวว่า คุณภาพชีวิตสมรสมีหลายมิติ ประกอบด้วย การปรับตัวในชีวิตสมรส ความสุขในชีวิตสมรส ความพึงพอใจในชีวิตสมรส และความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส

นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2550: 248-252) ได้รวบรวมสิ่งที่บ่งบอกถึงการเป็นครอบครัวที่มีคุณภาพจากความคิดของนักจิตวิทยาทางครอบครัวไว้ 11 ประการดังนี้

1. พ่อแม่คือแบบอย่างให้แก่ลูก พ่อแม่จะเป็นตัวแบบสร้างวินัยให้ลูกใช้เหตุผล จะปกครองลูกด้วยความเข้าใจ ไม่ตีหรือหย่อนเกินไป เด็กที่เติบโตจากครอบครัวเหล่านี้จะรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง
2. สมาชิกจะให้เกียรติและยอมรับกันและกัน หมายความว่า สมาชิกทุกคนในครอบครัวจะยอมรับในความเป็นมนุษย์ที่มีคุณค่าเหมือนกันและไม่ปฏิบัติต่อกันอย่างเหยียดหยามดูแคลน และยังมีความหมายไปถึงการเคารพสิทธิส่วนบุคคลของกันและกัน
3. พ่อแม่คือผู้ที่พร้อมรับฟังลูก ให้โอกาสลูกแสดงความคิดเห็นความรู้สึก
4. พ่อแม่จะสื่อสารภาษาเดียวกับลูก หมายถึงการใช้สำนวนภาษาที่เด็กวัยนั้น ๆ เข้าใจได้ดี นอกจากนี้ เมื่อเวลาที่จะสื่อสารพูดคุยกัน สมาชิกจะมีจิตเมตตา ไม่จับผิดกัน มีคำพูดและการกระทำที่สอดคล้องกันไปในทิศทางเดียวกัน
5. พ่อแม่จะมีเวลาให้ลูกเสมอ ความต้องการของเด็กไม่สามารถจำกัดอยู่เฉพาะช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งเท่านั้น และจะทำเป็นตารางไว้ไม่ได้ ดังนั้นพ่อแม่จะพยายามหาเวลาอยู่กับลูกให้มากที่สุด
6. พ่อแม่ทำความผิดพลาดได้ พ่อแม่จะบอกให้ลูกรู้ว่าพ่อแม่คือมนุษย์ธรรมดาที่ทำความผิดพลาดได้และเมื่อพ่อแม่ทำผิดลูกจะยอมรับในความผิดพลาดนั้น ทำให้ลูกรู้ว่าชีวิตที่แท้จริงมีสิ่งผิดพลาดเกิดขึ้นได้เสมอ จะทำให้เด็กกล้ายอมรับผิดของตนและเอาความผิดพลาดมาเป็นบทเรียน
7. พ่อแม่ไม่ใช่เด็กมาเติมความ “ขาด” ทางใจของพ่อแม่ แต่จะช่วยประคับประคองลูกให้จงกามและเติบโตในทิศทางที่ลูกเลือก
8. เมื่อมีการทะเลาะกันในครอบครัวทั้งครอบครัวจะจับเข้าคุยกัน เพราะเข้าใจดีว่าเหตุที่เกิดกับคนหนึ่งครอบครัวจะมีผลกระทบถึงทุกคนด้วยเสมอ การคุยกันจะเป็นลักษณะการแก้ไขปัญหาไม่ใช่การตำหนิหรือกล่าวหา
9. มีทั้งสุขและทุกข์เกิดขึ้นกับครอบครัว ครอบครัวที่มีคุณภาพไม่ใช่ครอบครัวที่มีแต่ความสุข แต่เมื่อเผชิญกับภาวะวิกฤต ทุกชีวิตจะร่วมมือผนึกกำลังแก้ไข ให้ความสนับสนุนซึ่งกันและกันเพื่อแก้ไขความกดดันหรือมรสุมจากภายนอกครอบครัว

10. สมาชิกมีส่วนร่วมในการ “ให้” กับครอบครัว สมาชิกในครอบครัวทุกคนรู้จักบทบาทหน้าที่ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและครอบครัว ทุกคนมีภาระหน้าที่ที่จะทำให้แก่ครอบครัว ไม่ทอดทิ้งให้คนใดคนหนึ่งต้องรับผิดชอบแทนสมาชิกทุก ๆ คน

11. มีอารมณ์ขัน ทุกคนหัวเราะให้กันได้ ให้ภัยกันได้เสมอและไม่คิดใจจดจำ ทำให้บ้านมีบรรยากาศสบาย ไม่เครียด

ครอบครัวคุณภาพ ไม่ใช่เป็นครอบครัวที่สมบูรณ์แบบไม่มีที่ติ แต่ครอบครัวคุณภาพจะกล้าแสดงความรู้สึกเมื่อมีการขัดแย้ง และจะได้รับการยอมรับด้วยความเข้าใจจากสมาชิกคนอื่น ครอบครัวคุณภาพจะยอมเปิดโอกาสให้สมาชิกเติบโตในทิศทางที่เลือกเอง ไม่มีการเข้าไปก้าวก่ายในขอบเขตของผู้อื่นจนเสียความเป็นตัวเองไป

นอกจากนี้ยังมีการมองคุณภาพชีวิตของครอบครัวที่มีความสุขในแง่มุมของพระพุทธศาสนา ดังนี้ (นวลศิริ เปาโรหิตย์, 2550: 252-253)

1. คุณภาพชีวิตด้านวัตถุ หรือปัจจัยพื้นฐานของชีวิต อันได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค ครอบครัวมีความสุขไม่ได้ถ้าขาดองค์ประกอบที่เป็นความต้องการพื้นฐานของชีวิตเหล่านี้

2. การมีอาชีพที่สุจริต เมื่อมีปัจจัยสี่แล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการมีอาชีพที่สุจริต ที่จะนำมาซึ่งทรัพย์สินเงินทองที่พอเพียงในการใช้จ่ายของครอบครัว เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ครอบครัวพึ่งพาตัวเองได้โดยไม่ผิดกฎหมาย

3. การมีสถานะทางสังคม เป็นที่ยอมรับนับถือ มียศ มีตำแหน่ง บริวาร ย่อมทำให้บุคคลรู้สึกชีวิตมีคุณค่า เกิดความอึดอ้อมใจที่สมาชิกในครอบครัวมีผู้นิยมนับถือ โดยเฉพาะพ่อแม่ถ้าได้ทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์เป็นที่ยกย่องของสังคมก็จะทำให้ลูกพลอยภูมิใจในความเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวด้วยเช่นกัน

4. การมีครอบครัวที่อบอุ่นผาสุก มีความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นสุข พี่น้องรักใคร่ปรองดองกัน ดูแลเอาใจใส่กัน เป็นสิ่งสุดท้ายที่แสดงถึงคุณภาพชีวิตของครอบครัว

การสื่อสารระหว่างคู่สมรส

อุมพร ตรังคมบัติ (2545: 172) กล่าวว่า การสื่อสารเป็นทักษะสำคัญที่ใช้ในชีวิตสมรส เป็นปัจจัยที่ช่วยให้คู่สมรสเกิดความผูกพันอันหนึ่งอันเดียวกัน แก้ไขความขัดแย้งระหว่างกันได้ และทำให้สามารถปรับตัวกับความตึงเครียดในชีวิตคู่ได้ การสื่อสารที่ดีจะช่วยให้ชีวิตสมรสเป็นประสบการณ์ที่น่าพอใจและมีความสุข

สนิท สัตโยภาส (2542: 2) ให้ความหมายของการสื่อสารไว้ว่า หมายถึงกระบวนการที่มนุษย์ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ตลอดจนข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ให้กัน และกันโดยผ่านทางสัญลักษณ์ต่าง ๆ จนเกิดการกำหนดหมายรู้เรื่องราวต่าง ๆ ร่วมกัน โดยแบ่งลักษณะการสื่อสารออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. วังนภาษา คือ ภาษาถ้อยคำ ได้แก่ คำพูด หรือตัวอักษรที่กำหนดหมายรู้ร่วมกันในสังคม ภาษาถ้อยคำจึงเป็นภาษาที่มนุษย์สร้างขึ้นอย่างมีระบบ มีหลักเกณฑ์ทางภาษา มีไวยากรณ์ ซึ่งคนในสังคมนั้นต้องเรียนรู้ที่จะเข้าใจและใช้ภาษาในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการคิดให้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพร่วมกัน

2. อวัจนภาษา คือ ภาษาไม่ใช่ถ้อยคำ ได้แก่ สัญลักษณ์ รหัสที่ไม่ใช่อักษรหรือคำพูด แต่เป็นที่เข้าใจร่วมกันได้ระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร นักการสื่อสารนิยมเรียกอวัจนภาษาว่า ภาษาเงิบ ภาษาใบ้ ภาษาท่าทาง และกายภาษา เป็นต้น

งามตา วณิชานนท์ และคณะ (2545: 42) อธิบายความหมายของ การสื่อสารระหว่างคู่สมรสไว้ว่า คือการที่คู่สมรสแลกเปลี่ยนความรู้สึกรู้สึกและความหมายในเรื่องต่าง ๆ เมื่อต่างฝ่ายต่างพยายามที่จะเข้าใจทัศนคติของกันและกัน การสื่อสารจึงเป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้สึก ทัศนคติ ความเป็นจริง ความเชื่อ และความคิดระหว่างบุคคลที่อาศัยอยู่ร่วมกัน

องค์ประกอบของการสื่อสาร

สนิท สัตโยภาส (2542: 3-4) กล่าวถึงองค์ประกอบของการสื่อสารไว้ว่า การสื่อสารที่แท้จริงจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อเราสื่อสารกับบุคคลอื่น จะด้วยน้ำเสียงหรือกิริยาท่าทางก็ตาม ถ้าสามารถทำให้อีกฝ่ายหนึ่งเข้าใจก็เรียกว่า “การสื่อสาร” เกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์แล้ว การสื่อสารในลักษณะ

ดังกล่าวมีองค์ประกอบ คือ ผู้ส่งสาร สาร ผู้รับสาร ถึงกระนั้นก็ยังมึนกับการสื่อสารได้พยายามอธิบายองค์ประกอบปลีกย่อยลงไปอีก เช่น เบอร์โล ได้รวบรวมไว้ว่ามี 6 อย่างด้วยกัน คือ (สนธิ ศัตโยภาส, 2542: 3-4 อ้างถึง อรุณีประภา หอมเศรษฐี, 2531: 8-9)

1. ผู้ส่งสาร
2. ตัวแปรสารของผู้ส่งสาร
3. สาร
4. ช่องทางในการสื่อสาร
5. ตัวแปรสารของผู้รับสาร
6. ผู้รับสาร

จะเห็นได้ว่าเบอร์โลได้เพิ่มองค์ประกอบของการสื่อสารขึ้นมาอีก 3 อย่าง คือ การแปรสารจากประสบการณ์ของผู้ส่งสารเพื่อส่งไปยังผู้รับสาร ในขณะเดียวกันก็เพิ่มให้ผู้รับสารแปรสารที่รับตามประสบการณ์ของตนเองเสียก่อนจึงจะทำให้เข้าใจความหมายนั้นได้ และเพิ่มองค์ประกอบที่เรียกช่องทางการสื่อสารสำหรับเป็นพาหนะในการนำสารนั้น ๆ ไปยังผู้รับ อันได้แก่ การพูด การเขียน อากัปกิริยา และสื่อสารมวลชนต่าง ๆ เป็นต้น

กรณีการ์ อัสวครเดชา (2553: 149-152) ได้สรุปถึงการสื่อสารในครอบครัวไว้ว่า เป็นการให้รางวัลที่ดีที่สุดและเป็นการสื่อสารที่ยากที่สุดในเวลาเดียวกัน สาเหตุของปัญหาในการสื่อสารในครอบครัวเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น ความไม่เห็นด้วยในกฎและวิธีการของครอบครัว และไม่เห็นด้วยในบทบาทของสมาชิกในครอบครัว ความล้มเหลวในการบอกหรือตั้งความหวังที่มีต่อตัวสมาชิกในครอบครัว โดยวิธีการพัฒนาการสื่อสารในครอบครัวทำได้ ดังนี้

1. บอกถึงความคาดหวัง สมาชิกในครอบครัวจำเป็นต้องพูดคุยกันเกี่ยวกับความคาดหวังในแง่บทบาทและพฤติกรรม และต้องทำในเวลาและสถานที่ที่เหมาะสม เรื่องนี้ไม่ใช่ทำครั้งเดียวแล้วจบไปแต่การเจรจาต่อรองจะมีต่อไปเรื่อย ๆ

2. การจัดการกับประเด็นต่าง ๆ ขณะที่เกิดขึ้น พูดถึงปัญหาในการสื่อสารที่เกิดขึ้น ในขณะที่สมาชิกในครอบครัวควรฟังด้วยความเห็นอกเห็นใจ ถ้าอารมณ์ไม่ค่อยดีอาจจะเว้นระยะไว้สักพักเพื่อให้อารมณ์เย็นลงจะทำให้เราสามารถคิดถึงปัญหาโดยไม่เอาตัวเข้าไปเกี่ยวข้องมากนัก

งามตา วรินทร์านนท์ และคณะ (2545: 45-46) กล่าวถึงแบบวัดการจัดการกับความรู้สึกและความแตกต่าง เพื่อประเมินการสื่อสารระหว่างคู่สมรสที่มีลักษณะรูปธรรมการสื่อสารเฉพาะทาง และทักษะในการจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นขณะมีการสนทนาและถกเถียงกันในเรื่องต่าง ๆ ประกอบด้วยกลวิธีที่ใช้จัดการความขัดแย้ง 12 วิธี ได้แก่

1. การบอกกล่าวให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบถึงความรู้สึกนึกคิดของตนอย่างเป็นรูปธรรม
2. การแสดงออกทางอารมณ์ต่อคู่สมรสด้วยการปลอบโยน ให้กำลังใจ แสดงความชื่นชม
3. ตั้งใจฟังและถอดความหมายสิ่งที่คู่สมรสพูดอย่างเที่ยงตรง
4. การแสดงความรักใคร่เสนหาในคู่สมรส
5. การปรับปรุงแก้ไขและควบคุมปฏิกิริยาตอบสนองต่อคู่สมรส
6. การทวิความขัดแย้งโดยตอบโต้กันด้วยข้อมูลทางลบ
7. การแสดงให้คู่สมรสทราบว่ามีความรู้สึกในทางไม่ดีต่อเขาหรือเธอ
8. การให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อตรวจสอบว่าตนเข้าใจความหมายของข้อมูลข่าวสารที่คู่สมรสส่งมาได้ถูกต้อง
9. หยุดการกระทำเมื่อความขัดแย้งทวีความรุนแรงขึ้น และมีข้อตกลงที่จะถกเถียงกันใหม่เมื่อแต่ละฝ่ายมีอารมณ์สงบลง
10. มุ่งเน้นประเด็นเดียวในการถกเถียงแต่ละครั้ง
11. การหลีกเลี่ยงหรือการถอยห่างจากสถานการณ์เพราะกลัวความขัดแย้ง
12. การสื่อสารข้ามช่วงเวลาโดยพยายามปรับปรุงวิธีการสื่อสารระหว่างกันให้ดีขึ้น

โดยสรุป การสื่อสารระหว่างคู่สมรส คือ การที่คู่สมรสพยายามแลกเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ ความหมาย ทักษะ และความจริงระหว่างกัน โดยการแสดงออกทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยสามารถประเมินได้จาก การสื่อสารแบบตรงไปตรงมา ความเข้าอกเข้าใจกัน ความถูกต้องของการสื่อสารโดยไม่ต้องพูดคุยกกัน เป็นต้น

การปรับตัวในชีวิตสมรส

พรทิพย์ ศิริวรรณบุญ (2540: 25) กล่าวว่า การปรับตัวในชีวิตสมรสคือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองระหว่างคู่สมรส เพื่อให้เกิดความพอใจมาสู่ตนเอง และคู่สมรสด้วยรูปแบบที่เหมาะสม และเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป

ฝ่ายวิชาการ บริษัทสกายบุ๊กส์ จำกัด (2547: 110) กล่าวถึงการปรับตัวระหว่างสามีภรรยาไว้ว่า เป็นกระบวนการเพื่อการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลที่เพิ่มเติมเข้ามา นอกจากจะเป็นการปรับเรื่องนิสัยใจคอหรือการประพฤติปฏิบัติตนแล้ว สามีภร่ายังมีเรื่องการปรับตัวที่สำคัญ คือ การปรับตัวด้านเพศสัมพันธ์

สมาคมทศวรรษศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ (2518: 151-152) ได้กล่าวถึงการปรับตัวให้อยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นสุขระหว่างคู่สมรสไว้ ดังนี้

1. อาหารการกิน ความชอบและไม่ชอบอาหาร นิสัยการกิน รวมถึงการเคยชินกับรสที่ต่างกัน เหล่านี้มีมาช้านานยากที่จะแก้ไขให้หายได้ เมื่อเข้าใจเช่นนี้แต่ละฝ่ายย่อมจะไม่กะเกณฑ์ให้อีกฝ่ายหนึ่งมีความชอบเหมือนตน อาหารที่ควรเป็นรสกลาง ๆ
2. เสื้อผ้าการแต่งกาย หญิงที่นิยมการแต่งกายหรูหราสวยงาม ต้องมีเสื้อผ้าใหม่ทุกเดือนนั้น เมื่อแต่งงานแล้วจะต้องพยายามเปลี่ยนนิสัยในเรื่องเหล่านี้ ความงามของการแต่งกายนั้นอยู่ที่ความสะอาดประณีต สี ลวดลายในผ้า และแบบเสื้อที่เข้ากับบุคลิกภาพ
3. ความสะอาดเป็นระเบียบ คำว่า “สะอาดกายเจริญวัย สะอาดใจเจริญสุข” นั้นเป็นความจริงอย่างยิ่ง ความเป็นระเบียบในบ้านช่วยให้เกิดความสบายใจ สบายตา และสบายกายอย่างไม่มีปัญหา

นอกจากที่กล่าวมาแล้วนี้ สมาคมทศเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ ก็ยังกล่าวถึงการปรับตัวในการอยู่ร่วมกันให้เป็นสุขด้านความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างคู่สมรสไว้ว่า ความสัมพันธ์ทางเพศซึ่งทั้งสองฝ่ายพึงพอใจเท่านั้นที่จะช่วยให้ชีวิตสมรสเป็นสุขที่สุด หากชายหรือหญิงไม่ได้รับความสุขทางเพศเพียงพออาจนอกใจคู่สมรส การปรับตัวทางเพศให้เป็นที่พึงใจของทั้งสองฝ่าย คู่สมรสจะต้องอดทนเพราะบางคู่จะสามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว บางคู่อาจต้องใช้เวลาหลายสัปดาห์หรือหลายเดือน คู่สมรสบางคู่อาจไม่สามารถปรับตัวในเรื่องเพศรสได้ แต่อาจมีความสุขและยังอยู่ร่วมกันหากมีความสัมพันธ์ด้านอื่นดี

ความราบรื่นในชีวิตสมรสจะมีมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับปรับตัวของคู่สมรสเองเป็นสำคัญ คู่สมรสจำเป็นต้องปรับพฤติกรรมต่าง ๆ หลายประการ เพราะการสมรสก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ 2 ประการ (ประกายรัตน์ ภัทรธิดี และ กมลลา แสงสีทอง 2544: 29-30) คือ

1. การเปลี่ยนแปลงทางสถานภาพ หมายความว่า ทั้งสองฝ่ายอยู่ในสถานภาพใหม่ มีบุคคลอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องก่อให้เกิดความผูกพันมีสิทธิบางประการร่วมกันทั้งทางด้านกฎหมายและประเพณีนิยม จำเป็นต้องมีความรับผิดชอบร่วมกัน มีฐานเป็นหุ้นส่วนชีวิตร่วมกัน

2. การเปลี่ยนบทบาท มีบทบาทใหม่เกิดขึ้นตามสถานภาพที่เปลี่ยนไป คู่สมรสจึงต้องปรับบทบาทให้สอดคล้องกับสถานภาพของการเป็นสามีหรือภรรยาโดยมีการปรับตัวดังนี้

2.1 การปรับตัวให้เป็นไปตามบรรทัดฐาน เนื่องจากบุคคลแต่ละคนมีพฤติกรรมที่ถูกปรับตามบรรทัดฐาน 2 ระดับ คือ บรรทัดฐานของส่วนรวม ตามระบบที่มีอยู่ในสังคมและบรรทัดฐานที่เป็นไปตามครอบครัวแต่ละครอบครัว คู่สมรสที่มาจากสังคมเดียวกันถ้ามีพฤติกรรมตามบรรทัดฐานสังคมแบบเดียวกันก็จะมีปัญหายุ่งยากในส่วนของการปรับตัวในระดับนี้ แต่ในระดับของบรรทัดฐานครอบครัวที่แต่ละคนมีมากน้อยต่างกันนั้น คู่สมรสจำเป็นต้องปรับในรายละเอียดต่าง ๆ ที่แต่ละฝ่ายมีติดตัวมาให้ได้เพื่อลดความขัดแย้งอันจะเกิดขึ้นเมื่ออยู่ร่วมกัน ถึงแม้ว่าบางครั้งจะฝืนพฤติกรรมปกติของตนไปบ้างก็ตาม

2.2 ความชอบส่วนตัว เป็นลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละคนที่ทั้งสองฝ่ายต่างมีสิ่งที่ตนชอบ ไม่ชอบ ต่างกัน คู่สมรสจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับอีกฝ่ายหนึ่ง โดยพยายามผ่อนปรนมิให้เกิดความกระทบกระทั่งรุนแรงต่อกัน พยายามเข้าใจความคิดของคู่สมรส อย่าคิดไปเองว่าอีกคน

หนึ่งคิดหรือรู้สึกอย่างไรในสิ่งที่เกิดขึ้น ควรเปิดโอกาสให้อีกฝ่ายหนึ่งแสดงความคิดเห็น เพื่อทราบความคิดของอีกฝ่ายหนึ่งจะทำให้สามารถปรับตัวดีขึ้น

2.3 ทำให้เกิดสถานการณ์ที่ทั้งคู่ ชนะ-ชนะ การทำให้ทั้งสามีและภรรยาเป็นผู้ชนะทั้งคู่ นั้น ทั้งสามี ภรรยาต้องช่วยกันคิดหาทางแก้ไขในเรื่องที่ขัดแย้งกัน โดยการหาทางเลือกหลาย ๆ ทางที่ต่างฝ่ายต่างพอใจ แล้วนำมาพูดคุยกันเพื่อหาข้อยุติที่เหมาะสม โดยทั้ง 2 ฝ่าย ได้รับผลประโยชน์ตามที่ตนต้องการและเป็นผู้ชนะทั้งคู่

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2545: 51) กล่าวว่า ในชีวิตคู่ต้องมีการปรับตัวอยู่ตลอดเวลา การปรับตัวจะยากขึ้นหากคู่สมรส มีภูมิหลังหรือวัฒนธรรมที่แตกต่างกันมาก

คุณสมบัติที่จะช่วยให้คู่สมรสปรับตัวได้ดีและจัดการกับความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิตคู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมีดังนี้ (อุมาพร ตรังคสมบัติ, 2545: 51)

1. มีความนับถือตนเองอย่างเพียงพอ
2. มีความรู้สึกมั่นคงในการเป็นคู่ชีวิตและมีความภาคภูมิใจในกันและกัน
3. เคารพนับถือและตระหนักถึงคุณค่าของกันอย่างแท้จริง
4. อุทิศตนให้แก่กันและให้การประคับประคองทางอารมณ์แก่กันได้ดี
5. มีความสมดุลระหว่างความเป็นอิสระและการพึ่งพากัน
6. มีขอบเขตส่วนบุคคลที่ชัดเจน
7. สามารถพึ่งพาตนเองได้ดีตามสมควร
8. รู้จักมองสิ่งต่าง ๆ ในแง่ดี
9. มีความยืดหยุ่นในบทบาท
10. สามารถประนีประนอมความขัดแย้งและความต้องการของแต่ละฝ่าย
11. สื่อสารกันอย่างมีประสิทธิภาพ
12. มีการใช้เวลาร่วมกัน
13. นับถือศาสนาอย่างแน่วแน่
14. มีความสัมพันธ์ที่ดีกับระบบภายนอก

กล่าวโดยสรุป การปรับตัวในชีวิตสมรส หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เหมาะสมกับชีวิตสมรสของตนเพื่อลดความขัดแย้งในชีวิตสมรส

การสนับสนุนทางสังคม

จินตนา ยูนิพันธุ์ (2529: 4) กล่าวว่า การสนับสนุนทางสังคม เป็นการวิจัยทางจิตวิทยาทางสังคมที่สำคัญต่อการดำรงอยู่ในสังคมของมนุษย์ การดำรงชีวิตอยู่ในสังคมต้องพึ่งพาอาศัยกัน มีการช่วยเหลือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึกต่าง ๆ ซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดความรู้สึกมั่นคงเป็นที่รัก เป็นที่ต้องการ เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤต หรือมีความเครียดเกิดขึ้น การสนับสนุนทางสังคมที่เพียงพอจากแหล่งสนับสนุนที่บุคคลนั้นมีอยู่จะช่วยบรรเทาความรุนแรงหรือเป็นการป้องกันไม่ให้ความเครียดนั้นมากระทบจนเกิดความผิดปกติ

กิติพัฒน์ นนทปัทมะกุล (2535: 170) ให้ความหมายว่า การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การที่บุคคลในสังคมได้รับความรัก ความเอาใจใส่ เห็นคุณค่า ได้รับการยกย่อง มีการผูกพันซึ่งกันและกัน มีความรู้สึกเป็นส่วนร่วมในสังคมเดียวกัน รวมถึงการให้การช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2545 : 211) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคู่สมรสกับครอบครัวเดิมจะเกิดขึ้นได้เมื่อมีขอบเขตที่เหมาะสมระหว่างกัน ขอบเขตดังกล่าวควรสร้างขึ้นตั้งแต่เริ่มต้นชีวิตคู่ เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งและการตัดขาดทางอารมณ์ขึ้นมา

ประเภทของการสนับสนุนทางสังคม

การให้การสนับสนุนทางสังคมแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ ดังนี้ (ประภาพิณ, 2536)

1. การสนับสนุนทางอารมณ์ หมายถึง ความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ การดูแลเอาใจใส่ การให้กำลังใจ การแสดงความรัก การยอมรับนับถือ และเห็นคุณค่าระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน
2. การให้การสนับสนุนโดยการให้การประเมินเปรียบเทียบ หมายถึง การได้รับข้อมูลป้อนกลับ การเป็นพ้อง การให้การรับรองหรือการยอมรับในสิ่งที่คนอื่นได้แสดงออกมา เพื่อนำไปใช้ในการประเมินตนเองซึ่งทำให้เกิดความมั่นใจและทำให้รู้สึกเปรียบเทียบตนเองกับบุคคลอื่น
3. การให้การสนับสนุนทางด้านข่าวสาร หมายถึง การให้ข้อมูล การซักถาม การให้คำปรึกษาที่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เนื่องจากภาวะการณ์เจ็บป่วยนั้นได้

4. การให้การสนับสนุนทางด้านเครื่องมือ หมายถึง พฤติกรรมการช่วยเหลือในรูปแบบวัตถุหรือสิ่งของ เวลา เงิน หรือแรงงาน เพื่อช่วยแก้ปัญหาสุขภาพบุคคล

แหล่งของการสนับสนุนทางสังคม

จริยวัตร คมพยัคฆ์ (2531: 99) กล่าวว่า บุคคลทุกคนไม่ได้เป็นแหล่งของการสนับสนุนทางสังคมทั้งหมด นอกจากผู้ที่จัดอยู่ในระบบหรือเครือข่ายทางสังคมซึ่งเป็นกลุ่มย่อยของกลุ่มสังคมทั้งหมดที่สามารถเชื่อถือได้จะให้การสนับสนุนทางสังคมได้ ส่วนใหญ่แล้วการสนับสนุนทางสังคมมีที่มาจากครอบครัว ญาติ เพื่อนสนิท คู่สมรส กลุ่มสังคมในระดับชุมชน เช่น เพื่อนบ้าน ผู้ร่วมงาน ชมรมต่าง ๆ ที่ตั้งขึ้นในชุมชนที่บุคคลนั้นอาศัยอยู่

การที่มนุษย์มาอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มไม่ว่าจะเป็นครอบครัวหรือชุมชนก็ตาม มนุษย์จะได้รับประโยชน์ร่วมกัน คือ การสนองความต้องการเกี่ยวกับความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต การรวมเป็นกลุ่มเป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ แทนที่มนุษย์ทุกคนจะต้องกระทำหน้าที่ทุก ๆ อย่างในการดำรงชีวิตอยู่ มนุษย์ก็จะได้มีโอกาสที่อยู่อาศัยกันโดยครอบครัวและชุมชนมารับภาระแบ่งเบาหน้าที่ไปบ้าง ทำให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างสะดวกสบาย และมีความสุข

สาขาวิชาทฤษฎีสังคม มหาวithาลัยสุโขทัยธรรมาราช (2532: 797) กล่าวถึงหน้าที่ของชุมชนในการตอบสนองความต้องการในชีวิตประจำวันไว้ว่า มีดังนี้

1. มีการผลิต การจำแนกแจกจ่าย การบริโภคสินค้าและบริการ โดยมีแหล่งผลิต มีตลาดแลกเปลี่ยนและจำหน่ายสินค้าต่าง ๆ
2. การให้การศึกษอบรมระเบียบสังคม ถ่ายทอดวัฒนธรรมให้แก่สมาชิกภายในชุมชน จะมีโรงเรียนเป็นแหล่งกลางในการให้การศึกษอย่างเป็นทางการ ซึ่งรวมความรู้พื้นฐานทั่วไป ความรู้ด้านทักษะในการอาชีพ และจริยศึกษา
3. ควบคุมสมาชิกของชุมชนให้มีระเบียบ มีความปลอดภัย ช่วยป้องกันโจรผู้ร้าย การรุกรานของศัตรูภายนอก หรือ การทำลายชีวิตและทรัพย์สินของสมาชิกชุมชน

4. สนับสนุนให้มีกิจกรรมร่วมกัน ระหว่างสมาชิกของชุมชนในการทำประโยชน์ในแก่ส่วนรวม

5. การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกยามตกทุกข์ได้ยาก ประสบภัยพิบัติ หรือเมื่อมีความต้องการ

หลักการของการสนับสนุนทางสังคม

บุญเยี่ยม ตระกูลวงศ์ (2528: 172) กล่าวว่า หลักการสำคัญของการสนับสนุนทางสังคมต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบ ดังนี้

1. จะต้องมีการติดต่อสื่อสารระหว่าง ผู้ให้ และผู้รับ
2. ลักษณะของการติดต่อสื่อสารจะต้องประกอบด้วย
 - 2.1 ข้อมูลข่าวสารที่มีลักษณะที่ผู้รับเชื่อว่ามีคนสนใจ เอาใจใส่ และมีความรักความหวังดีต่อตนเองอย่างจริงจัง
 - 2.2 ข้อมูลข่าวสารที่มีลักษณะผู้รับรู้สึกว่าคุณค่าและเป็นยอมรับในสังคม
 - 2.3 ข้อมูลข่าวสารที่มีลักษณะที่ผู้รับเชื่อว่า เขาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม สามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้
3. ปัจจัยนำเข้าของการสนับสนุนทางสังคม อาจอยู่ในรูปข้อมูลข่าวสาร วัสดุ สิ่งของ หรือจิตใจ
4. จะต้องช่วยให้ผู้รับ ได้บรรลุถึงจุดหมายที่เขาต้องการการสนับสนุนทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกาย จิตใจ หรือวัสดุสิ่งของก็ตาม ย่อมส่งผลกระทบให้ผู้ที่ได้รับเพราะคนเรานั้น ภายกับใจไม่สามารถแยกออกจากกันโดยสิ้นเชิงได้ การสนับสนุนทางสังคมจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อภาวะคุณภาพชีวิตสมรสของคู่สมรส

โดยสรุป การสนับสนุนทางสังคม คือ การที่บุคคลในสังคมได้รับการช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ จากบุคคลในสังคมทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อให้บุคคลที่ได้รับการช่วยเหลือบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ

ความรักความอบอุ่น

สายสุริย์ จตุกุล (2539: 15-24) ได้เสนอแนวคิดว่า ความรักความอบอุ่นในครอบครัวจะเกิดขึ้นเมื่อคู่สมรสมีพฤติกรรมดังต่อไปนี้

1. ต้องเอาใจใส่ดูแลและเอื้ออาทรต่อกัน ได้แก่ การเอาใจใส่ดูแลความเป็นอยู่ทุกอย่าง เช่น สุขภาพ ชีวิตประจำวัน การใช้จ่าย เป็นต้น
2. ต้องรู้จักคนที่เรารัก หมายถึง คู่สมรสต้องรู้จักและเข้าใจกันดี รู้ว่าคู่ของตนชอบหรือไม่ชอบอะไร มีความแตกต่างหรือเหมือนกันตรงไหน
3. ต้องเคารพกันและกัน หมายถึง ให้ความเคารพนับถือกัน รู้จักรับฟังกันในการแสดงความคิดเห็น ทั้งที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย รู้จักการเกรงใจกัน
4. ต้องมีความรับผิดชอบ ต้องแสดงบทบาทคู่สมรสที่ดี หากมีการแสดงบทบาทไม่เหมาะสมต้องแสดงความรับผิดชอบ
5. ต้องมีความไว้วางใจกัน ระหว่างคู่สมรสต้องมีความเชื่อถือและความไว้วางใจกัน คู่สมรสต้องรู้สึกสบายและไม่มีความหวาดกลัวต่อกัน
6. ให้กำลังใจกัน อาจเป็นคนที่พร้อมด้วยท่าทางพร้อมที่จะสนับสนุนเสมอ ชมเชยในสิ่งที่ได้ทำถูกต้อง ชี้แนะทางออกหลาย ๆ ทางให้มีทางเลือก และให้คู่สมรสเลือกเองได้
7. ต้องอภัยให้กัน อย่าพยายามที่จะเอาชนะหรือเอาเปรียบกัน
8. ต้องรู้จักสื่อสารในครอบครัวให้ถูกต้องตามกาลเทศะ

9. ต้องใช้เวลาด้วยกันอย่างมีคุณค่าและมีคุณภาพ
10. ต้องมีการปรับตัวตามภาวะที่เปลี่ยนแปลงของสมาชิกในครอบครัว
11. ต้องรู้จักภาระหน้าที่ในครอบครัวและให้ความช่วยเหลือกัน
12. ต้องมีความใกล้ชิดทางสัมผัส

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2545: 10-11) ความรักเป็นความผูกพันทางอารมณ์ที่แสดงใน 3 ด้าน คือ ด้านความรู้สึก ความคิด การกระทำ ดังนี้

1. ความรู้สึก ได้แก่ ความรู้สึกรักใคร่ รู้สึกชอบ รู้สึกเป็นสุขที่ได้อยู่ใกล้
2. ความคิด ได้แก่ การมองผู้ที่ตนรักในแง่ดี มองเห็นคุณค่าและความหมายของเขา อยากทำสิ่งที่ดีให้และปรารถนาที่จะให้เขาพบแต่ความสุข
3. การกระทำ ได้แก่ การปฏิบัติต่อกันอย่างอ่อนโยน การดูแลเอาใจใส่ การสัมผัส กอดจูบ และมีเพศสัมพันธ์

องค์ประกอบที่สำคัญของความรักในครอบครัว มีดังนี้ (อุมาพร ตรังคสมบัติ, 2545: 12-19)

1. การอุทิศตนต่อกัน การอุทิศตนจะช่วยให้ความสัมพันธ์ดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง โดยชีวิตคู่ต้องเป็นความรับผิดชอบของคนสองคนไม่ใช่ของคนใดคนหนึ่ง และคนทั้งสองต้องปกป้องความสัมพันธ์ให้ปลอดภัยจากระบบอื่น ๆ ที่เข้ามากระทบชีวิตคู่
2. ความผูกพัน หมายถึงระดับความรู้สึกห่วงใยที่บุคคลมีต่อกัน รวมทั้งความสนใจและการเห็นคุณค่าของกันและกัน
3. ความสนิทสนมอย่างลึกซึ้ง เป็นคำที่มีความหมายกว้าง เพราะรวมถึงความรู้สึกใกล้ชิด เชื่อมโยงผูกพันและห่วงใยในสวัสดิภาพของอีกฝ่ายหนึ่ง ต้องการให้อีกฝ่ายหนึ่งมีความสุข มีความ

เข้าใจกัน แบ่งปันซึ่งกันและกัน พุดคุยกันอย่างใกล้ชิด ให้การประทับประคองทางอารมณ์แก่กัน เห็นคุณค่าของกัน และไว้วางใจซึ่งกันและกัน การใช้เวลาว่างร่วมกัน

4. การมองเห็นคุณค่าและส่วนดีของอีกฝ่ายหนึ่ง ในที่นี้ไม่ได้หมายถึงการมองว่าอีกฝ่ายหนึ่งดีเลิศแบบอุดมคติ แต่หมายถึงการมองตามความเป็นจริง การมองเห็นคุณค่าและส่วนดีของอีกฝ่ายหนึ่งอาจทำได้โดย

4.1 การพุดหรือการกระทำที่แสดงว่าเห็นคุณค่ารวมถึงการแสดงว่าระลึกถึงคุณค่าของอีกฝ่ายหนึ่ง เช่น การมีของขวัญเล็ก ๆ น้อย ๆ สำหรับวันสำคัญ

4.2 การพุดหรือการกระทำที่แสดงความขอบคุณในสิ่งดีที่อีกฝ่ายหนึ่งทำให้

4.3 การแสดงออกซึ่งความรัก เช่น การสัมผัส การโอบกอด

5. ความอดทน ความอดทนจะทำให้คู่สมรสจัดการกับความขัดแย้ง ความผิดหวัง และความขมขื่นได้อย่างเหมาะสม คู่สมรสต้องรู้จักรักและให้อภัย

6. การให้อภัย ในความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสอาจมีความผิดพลาดเกิดขึ้นได้เสมอ หากไม่มีการให้อภัยต่อกันก็จะเกิดความขมขื่นที่ฝังลึกและกีดกร่อนความสัมพันธ์ให้พังทลายได้

7. อารมณ์รัก คือความรู้สึก ความปรารถนาและแรงผลักดันที่ดึงดูดหญิงชายเข้าหากัน อารมณ์รักแสดงออกมาในรูปของความโรแมนติก ความต้องการใกล้ชิดทางด้านกายภาพรวมทั้งการมีเพศสัมพันธ์

กล่าวโดยสรุป ความรักความอบอุ่น หมายถึง ความรู้สึกผูกพันทางอารมณ์ระหว่างคู่สมรสที่แสดงออกโดยการดูแลเอาใจใส่และเอื้ออาทรต่อกัน ให้อภัยกัน เห็นคุณค่าซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบ ไว้วางใจกัน ให้กำลังใจกัน ใช้เวลาด้วยกันอย่างมีคุณค่า ดูแลเอาใจใส่และช่วยเหลือกัน มีการแสดงความรักทางสัมผัสต่อกัน

ความพึงพอใจในชีวิตสมรส

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2545: 53) กล่าวว่า ความพึงพอใจในชีวิตสมรส หมายถึง ทักษะคติที่คู่สมรสมีต่อความสัมพันธ์ในชีวิตคู่ที่น่าพอใจมากน้อยเพียงใด การศึกษาพบว่า มีปัจจัยหลายอย่างที่มอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรส อาจแบ่งปัจจัยดังกล่าวได้เป็น 3 ข้อ ดังนี้

1. ปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวคู่สมรสแต่ละฝ่าย ได้แก่

1.1 การเลี้ยงดูในวัยเด็กและประสบการณ์ในอดีต บุคคลที่ถูกเลี้ยงดูอย่างมีความสุขและมีความมั่นคงทางใจนี้ เมื่อเติบโตขึ้นและแต่งงานไปมักจะประสบความสำเร็จในชีวิตแต่งงานเหมือนดังพ่อแม่

1.2 พื้นอารมณ์และบุคลิกภาพ คุณสมบัติที่จะทำให้ชีวิตแต่งงานมีความพึงพอใจและประสบความสำเร็จ คือ

1.2.1 มีความมั่นคงทางอารมณ์และแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม

1.2.2 รู้จักควบคุมตนเอง

1.2.3 มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา พยายามเข้าใจในสถานการณ์ของอีกฝ่ายหนึ่ง

1.2.4 มีการตัดสินใจที่ดีและมีทักษะในการแก้ปัญหา เช่น รู้จักวิเคราะห์ว่าปัญหาอยู่ที่ไหน และไม่แก้ปัญหโดยใช้อารมณ์

1.2.5 มีความยืดหยุ่น ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่หรือปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้

1.2.6 มีความเชื่อมั่นในตนเอง แต่ก็ยอมรับฟังเหตุผลของผู้อื่นด้วย

1.2.7 เป็นที่ฟังและเป็นเพื่อนได้

1.2.8 สามารถสร้างความผูกพันกับผู้อื่นได้

1.2.9 มีบุคลิกดี

1.2.10 มีทักษะการเข้าสังคมที่ดี ไม่เป็นคนเก็บตัวหรือไม่คบหาสมาคมกับผู้อื่น

1.2.11 มีการสื่อสารที่ดีกับผู้อื่น

2. ปัจจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ มีลักษณะ ดังนี้

2.1 มีความรักใคร่กันอย่างลึกซึ้ง

2.2 เห็นคุณค่าของกันและกัน

2.3 มีบุคลิกภาพและพื้นอารมณ์ที่เข้ากันได้

2.4 สามารถพึ่งพากันทางอารมณ์ ประคับประคองจิตใจกันได้ มีความเข้าอกเข้าใจกัน

2.5 มีความเห็นพ้องต้องกันในเรื่องลูก

2.6 มีการให้และการรับอย่างพอดี

2.7 สามารถร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นและฟันฝ่าอุปสรรคในชีวิตคู่ร่วมกัน

2.8 มีการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ร่วมกัน ไม่ใช่ใครคนหนึ่งใช้อำนาจบงการเสมอ

2.9 มีค่านิยม ความชอบและความสนใจในเรื่องต่าง ๆ คล้ายคลึงกัน

2.10 เข้ากันได้ในเรื่องเพศสัมพันธ์

2.11 มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจร่วมกัน

3. ปัจจัยเกี่ยวกับระบบอื่น ๆ เช่น มีความสัมพันธ์ที่ดีกับพ่อแม่และเครือญาติ มีสถานภาพทางการเงินอยู่ในระดับดี

นอกจากชีวิตสมรสจะมีผลต่อสุขภาพจิตโดยตรงแล้วยังมีผลต่อการปรับตัวกับความตึงเครียดอื่น ๆ คู่สมรสที่มีความพึงพอใจในชีวิตคู่มากและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จะให้การประคับประคองอารมณ์ต่อกันในยามที่เกิดวิกฤตการณ์หรือมีปัญหาเกี่ยวกับลูกได้ดีกว่าคู่ที่มีความพึงพอใจในชีวิตคู่น้อย (อุมพร ตรังคมบดี, 2545: 50 อ้างถึง Lewis และ Khaw, 1982)

โดยสรุปความพึงพอใจในชีวิตสมรส คือ ความรู้สึกเป็นสุขจากชีวิตสมรสในด้านต่าง ๆ ได้แก่ สถานภาพการเงินของครอบครัว ความสัมพันธ์ทางเพศ การใช้เวลาร่วมกัน การให้กำลังใจและให้อภัยกัน การให้เกียรติกัน ความสัมพันธ์ทางเครือญาติ

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศรัญญา วงษ์พันธุ์ (2548) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตสมรสของสตรีในชุมชนแออัดเขตเทศบาลนครเมืองขอนแก่น สรุปผลการวิจัยไว้ดังนี้

1. คุณภาพชีวิตสมรสของสตรีที่อาศัยในชุมชนแออัด เขตเทศบาลนครเมืองขอนแก่น โดยรวมมีคะแนนอยู่ในระดับดี
2. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตสมรสกับปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตสมรส พบว่าทัศนคติระหว่างคู่สมรส การสื่อสารระหว่างคู่สมรส และการจัดการความขัดแย้ง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตสมรส ยกเว้นปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางลบกับคุณภาพชีวิตสมรส

ชูวิทย์ รัตนพลแสนย์ (2549) ศึกษาการให้คำปรึกษาครอบครัวเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสมรสของคู่สมรสทหารเรือ พบว่า คุณภาพชีวิตสมรสของคู่สมรสทหารเรือมี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ การสื่อสารระหว่างคู่สมรส การปรับตัวต่อกันของคู่สมรส การจัดการเกี่ยวกับเศรษฐกิจของคู่สมรส การขจัดความขัดแย้งระหว่างคู่สมรส ความรักใคร่ผูกพันที่มีต่อกันระหว่างคู่สมรส การทำกิจกรรมและการใช้เวลาว่างร่วมกันของคู่สมรส การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสำคัญภายนอกครอบครัว และความซื่อสัตย์ต่อกันของคู่สมรส การให้คำปรึกษาครอบครัวตามทฤษฎีกลุ่ม

พฤติกรรมนิยมและกลุ่มพฤติกรรมนิยมที่เน้นด้านการรู้คิด มีผลให้คุณภาพชีวิตสมรสของกลุ่มสมรสทหารเรือเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

บัวพันธ์ พรหมพักพิง และคณะ (2549) ศึกษาการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของผู้หญิงในชนบทอีสาน จากการวิจัยพบว่า เส้นทางการเข้าสู่การแต่งงานข้ามชาติมีหลายเส้นทาง ผู้หญิงที่เข้าสู่การแต่งงานแม้ว่าจะมีสภาพในการดำรงชีวิตที่ลำบาก แต่ก็ไม่ใช่กลุ่มคนที่จนที่สุดของชุมชน ภายหลังจากการเข้าสู่การแต่งงานได้เกิดการเปลี่ยนแปลงทรัพยากรของครัวเรือนและการเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางสังคมและวัฒนธรรมอย่างเห็นได้ชัด

ลัดดา รักตะรัตนา (2549) ศึกษาคุณภาพชีวิตสมรสของครูโรงเรียนเอกชนในจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ครูโรงเรียนเอกชนในจังหวัดเพชรบูรณ์มีระดับคุณภาพชีวิตสมรสโดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยมีคุณภาพชีวิตสมรสด้านการสื่อสารระหว่างคู่สมรสมาเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา ได้แก่ คุณภาพชีวิตสมรสด้านความพึงพอใจในชีวิตสมรส และด้านการปรับตัวในชีวิตสมรส ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตสมรสได้แก่ การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวเดิม การทำงานนอกบ้านของภรรยา และความมั่นคงของรายได้

ศิริรัตน์ แอดสกุล (2549) ศึกษาการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของผู้หญิงชนบทในเขตจังหวัดอุดรธานี จากการวิจัยพบว่า เรื่องการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมนั้น มีทั้งประเภทที่อยู่อาศัยในประเทศไทยและในต่างประเทศ การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมมีมากขึ้นในชุมชนหรือท้องถิ่นทำให้เกิดการเปลี่ยนทางสังคมและวัฒนธรรมมากมายหลายด้าน จนทำให้เกิดผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และอื่น ๆ ความเป็นอยู่ดีขึ้น ฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น ตลอดจนในด้านของปัจจัยสี่ก็มีความสมบูรณ์มากขึ้น

เกษมสันต์ อังกระโทก (2550) ศึกษาวิถีชีวิตของผู้หญิงไทยที่แต่งงานกับชาวต่างชาติ จากการวิจัยพบว่า ลักษณะครอบครัวของผู้หญิงไทยที่แต่งงานกับชาวต่างชาติ ส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว แต่ยังคงมีการอุปการะญาติด้วยวิธีการส่งเงินไปให้ การรับประทานอาหารของผู้หญิงไทยทั้งก่อนและหลังการแต่งงานมีลักษณะคล้ายกัน มักใช้ภาษาอังกฤษกับสามี ในขณะที่ยังใช้ภาษาไทยกับบุตร ผู้หญิงไทยที่แต่งงานกับชาวต่างชาติ ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับสามีอยู่ในระดับดี ไม่มีปัญหาเนื่องจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม ค่าใช้จ่ายใช้ร่วมกับสามี มีการติดต่อกับเพื่อนบ้านน้อย แต่มีการติดต่อกับผู้หญิงไทยที่แต่งงานกับชาวต่างชาติด้วยกันมาก

นิชกมล วานิชขัง (2550) ศึกษาการแต่งงานข้ามชาติของสตรีกับการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อครอบครัวและชุมชนในจังหวัดอุดรธานี พบว่าสตรีที่แต่งงานกับชาวต่างชาติมีความเป็นอยู่ดีขึ้น และเหตุจูงใจที่ตัดสินใจแต่งงานกับชาวต่างชาติ คือ ความต้องการมีชีวิตครอบครัวมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของการแต่งงานข้ามชาติที่มีต่อครอบครัว คือ มีเงินฝากและมีทองเพิ่มขึ้น สามารถปลดภาระหนี้สินได้ ที่อยู่อาศัยเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น มีความเป็นอยู่ดีกว่าเดิม แต่ในระดับชุมชนสภาพความเป็นอยู่ของคนในชุมชนไม่เปลี่ยนแปลง ทางด้านสังคมพบว่า มีความสะดวกสบายมากขึ้น สัมพันธภาพภายในครอบครัวยังแน่นแฟ้น แต่ความสัมพันธ์กับชุมชนมีความห่างเหินขึ้น สุขภาพมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น การมีส่วนร่วมกิจกรรมในชุมชนมีน้อยกว่าประชาชนทั่วไปในชุมชน ด้านวัฒนธรรมพบว่า แบบแผนในการดำเนินชีวิตมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย เกิดการผสมกลมกลืนกันระหว่างวัฒนธรรมท้องถิ่นกับวัฒนธรรมตะวันตก

มัทนียา กายแก้ว (2550) ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเลือกคู่ครองเป็นชาวต่างชาติของหญิงไทยในจังหวัดหนึ่ง ประเทศไทย การวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเลือกคู่ครองเป็นชาวต่างชาติของหญิงไทยในจังหวัดดังกล่าวมีดังนี้

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเลือกคู่ครองเป็นชาวต่างชาติของหญิงไทยในจังหวัดหนึ่ง ประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 1 ตัวแปร คือ การสนับสนุนของผู้ปกครองในการมีคู่ครองเป็นชาวต่างชาติ
2. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเลือกคู่ครองเป็นชาวต่างชาติของหญิงไทยในจังหวัดหนึ่ง ประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 ตัวแปร ได้แก่ การเลียนแบบหญิงที่มีคู่ครองเป็นชาวต่างชาติ
3. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติต่อการเลือกคู่ครองเป็นชาวต่างชาติของหญิงไทยในจังหวัดหนึ่ง ประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 1 ปัจจัย ได้แก่ ชาตินิยม
4. ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเลือกคู่ครองเป็นชาวต่างชาติของหญิงไทยในจังหวัดหนึ่ง ประเทศไทยมี 11 ตัวแปร ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี ระดับการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี รายได้

อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อาชีพรับจ้าง/พนักงานบริษัท อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อาชีพทำนา/ทำสวน/ทำไร่ อาชีพนักศึกษา และอ้อมโนทัศน์

5. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเลือกคู่ครองเป็นชาวต่างชาติของหญิงไทย ในจังหวัดหนึ่ง ประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 2 ตัวแปร ได้แก่ การสนับสนุนของผู้ปกครองในการมีคู่ครองเป็นชาวต่างชาติและชาตินิยม ซึ่งตัวแปรทั้งสองตัวนี้สามารถรวมกันอธิบายความแปรปรวนทัศนคติต่อการเลือกคู่ครองเป็นชาวต่างชาติของหญิงไทย ในจังหวัดหนึ่งประเทศไทยได้คิดเป็นร้อยละ 25

อภิรดี โสพศ (2550) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตสมรสของอาจารย์หญิงมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร จากการวิจัยพบว่า

1. คุณภาพชีวิตสมรสของอาจารย์หญิงอยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามรายด้านที่มากที่สุด ได้แก่ ด้านการมีเวลาอยู่ร่วมกัน ด้านการชื่นชมคู่สมรส ด้านการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน และด้านการมีศรัทธาต่อศาสนา
2. ปัจจัยด้านประชากรและเศรษฐกิจที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตสมรสของอาจารย์หญิง ได้แก่ ความคล้ายคลึงกันทางอายุและรายได้ของครอบครัว ส่วนอายุแรกสมรส ระยะเวลาการสมรส และจำนวนบุตร ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตสมรสของอาจารย์หญิง ปัจจัยด้านสังคมและจิตวิทยาสังคมที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตสมรสของอาจารย์หญิง ได้แก่ แบบอย่างจากชีวิตสมรสของบิดามารดา การสนับสนุนทางสังคม ความสมานฉันท์ทางบทบาท และความสุขในด้านเพศสัมพันธ์

เย็นจิตร ถิ่นขาม (2552) ศึกษาการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของหญิงไทยกับชายญี่ปุ่น พบว่า การตัดสินใจแต่งงานของหญิงไทยกับชาวญี่ปุ่นส่วนใหญ่เป็นการตัดสินใจด้วยตัวเองโดยมีวัตถุประสงค์คือ เหตุผลทางด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมวัฒนธรรมโดยผู้หญิงส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับเรื่องเศรษฐกิจก่อนตัดสินใจแต่งงาน แต่หลังจากแต่งงานแล้วได้คาดหวังเรื่องความเข้าใจและความรักมากกว่า คู่แต่งงานส่วนใหญ่มีการช่วยเหลือกันในส่วนกิจกรรมหารายได้และการทำนุบำรุงสมาชิกในครอบครัว อย่างไรก็ตามผู้หญิงไทยมีบทบาทในกิจกรรมชุมชนและการเมืองน้อยกว่าบทบาทด้านอื่น

ด้านความสัมพันธ์ของหญิงไทยที่แต่งงานข้ามวัฒนธรรมกับชายญี่ปุ่น ไม่ได้ทำลายความสัมพันธ์ทางสังคมของครอบครัวเดิม ผู้หญิงไทยยังคงสำนึกว่าตนเป็นคนไทยที่เพียงอาศัยอยู่ในประเทศญี่ปุ่นและบ้านที่แท้จริงคือประเทศไทย ผู้หญิงไทยสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์กับผู้หญิงไทยด้วยกันในประเทศญี่ปุ่นและรักษาความสัมพันธ์กับครอบครัวเดิมหรือเครือญาติในประเทศไทยกลายเป็นชุมชนข้ามพรมแดน

จิตาภรณ์ การรักษา (2553) ศึกษาเสน่ห์หญิงไทย : การสร้างให้เกิดการยอมรับวัฒนธรรมไทยกับสามีชาวต่างชาติจังหวัดนครราชสีมา จากการวิจัยพบว่า เครือข่ายในการหาผู้ครองครองของผู้หญิงทั้งสองหมู่บ้านที่ทำการวิจัยส่วนใหญ่จะเป็นการพบเจอกันจากการทำงานหรือญาติพี่น้อง และเพื่อนฝูงแนะนำ การแต่งงานกับชาวต่างชาติส่วนใหญ่มาจากครอบครัวค่อนข้างยากจน มีความต้องการที่จะยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของครอบครัวให้ดีขึ้น การใช้ชีวิตคู่กับสามีชาวต่างชาติมีปัญหาด้านภาษา การปรับตัวในการดำรงชีพและสภาพแวดล้อม การสร้างเสน่ห์ให้เป็นที่รับของชาวต่างชาติของหญิงไทย 3 ด้าน ประกอบด้วยการสร้างเสน่ห์ทางกาย ได้แก่ การมีผิวพรรณนุ่มนวล แต่งกายสวยงาม ประทับอาหารรสดี การสร้างเสน่ห์ทางวาจา ได้แก่ การพูดจาไพเราะ รู้จักกาลเทศะในการพูด พูดจาถ้อยคำมีและญาติสามี และการสร้างเสน่ห์ทางจิตใจ ได้แก่ การมีจิตใจอ่อนโยน เป็นมิตร

สมประสงค์ เสนารัตน์ และ สุนันท์ สีพาย (2553) ศึกษาวิถีชีวิตของหญิงชนบทอีสานที่แต่งงานกับชาวต่างชาติ: ศึกษากรณีอำเภอพิมาย จากการวิจัยพบว่า วิถีชีวิตโดยทั่วไปของหญิงชนบทอีสานชาวอำเภอพิมายก่อนแต่งงานกับชาวต่างชาติเป็นแบบธรรมดา แต่หลังจากแต่งงานกับชาวต่างชาติ วิถีชีวิตโดยทั่วไปของหญิงชนบทอีสานชาวอำเภอพิมายดีขึ้น มีการรับประทานอาหารผสมผสานกันระหว่างของคนไทยกับต่างชาติ ที่อยู่อาศัยมีลักษณะสวยงามรูปทรงคล้ายวัฒนธรรมต่างชาติ ความเป็นอยู่สะดวกสบายมากยิ่งขึ้น หญิงชนบทอีสานชาวอำเภอพิมายหลังแต่งงานกับชาวต่างชาติต้องเดินทางติดตามสามีตลอดเวลาทำให้ห่างเหินจากครอบครัวเดิม แต่มีการนำรายได้มาใช้จ่ายในการบริโภคเครื่องอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้น สามารถส่งสมาชิกในครอบครัวเรียนในระดับสูงขึ้น มีเงินเหลือสำหรับเก็บออม

เจนจิรา พลดี (2554) ศึกษาการสมรสข้ามวัฒนธรรม แนวทางการปรับตัวและผลกระทบต่อการสังคมไทย โดยศึกษาจากผู้สมรสข้ามวัฒนธรรมที่เป็นคนไทยและคณะกรรมการของสหพันธ์ครอบครัวเพื่อความสามัคคีและสันติภาพโลกจากการวิจัยพบว่า ผู้สมรสมีความศรัทธาในความรักแท้ ดำรงชีพอย่างพอเพียง ใช้จ่ายประหยัด จดทะเบียนสมรส บุตร ธิดาถือสองสัญชาติ เลี้ยงดู บุตร

ธิดาให้มีเหตุผล คาดหวังให้ บุตร ธิดาพูดได้สองภาษา บิดาเป็นหลักในการอบรม บุตร ธิดา ส่วนใหญ่ใช้ภาษาอังกฤษ จีน ไทยสื่อสาร เรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเอง บุตร ธิดาใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ มีวัฒนธรรมอยู่แบบเครือญาติให้เกียรติผู้อาวุโส สาเหตุของการตัดสินใจสมรสข้ามวัฒนธรรมของคนไทย ฝ่ายภายนอกต้องการมีครอบครัวอบอุ่น ประสบผลสำเร็จ ไม่หย่าร้าง มีส่วนร่วมสร้างสันติภาพโลกตามอุดมคติหลักปรัชญา บิดามารดาไม่ส่วนในการตัดสินใจ ฝ่ายจิตใจภายในเชื่อว่าเป็นเจตจำนงของพระเจ้าที่ต้องการให้สมรสเพื่อพัฒนาตนให้เป็นมนุษย์สมบูรณ์แบบ

ผลกระทบต่อสังคม เป็นครอบครัวที่มีคู่สมรสเพียงคนเดียวไม่หย่าร้าง ไม่เสเพลสังเวย และอบายมุข ยอมรับความต่างทางวัฒนธรรม รับผิดชอบครอบครัว มีศูนย์กลางอยู่ที่ความรักแท้ให้คุณค่าด้านจริยธรรม ส่งเสริมค่านิยมนับถือคุณค่าความดี เลี้ยงดูบุตร ธิดาให้รักนวลสงวนตัวไม่มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร มีจิตอาสา อยู่เพื่อผู้อื่นสังคมและประเทศชาติ วัฒนธรรมการให้เกียรติผู้อาวุโสตามระบบเครือญาติ สามภรรยาไม่มีสิทธิเท่าเทียมกัน

แนวทางการปรับตัว องค์กรมีโครงสร้างดูแล แต่งตั้งหัวหน้ากลุ่มเป็นระบบตามเชื้อชาติ แผนครอบครัวรับพรเป็นหน่วยงานกลางให้คำปรึกษา จัดอบรมสัมมนาอยู่เสมอ ด้านตัวผู้สมรส เรียนรู้ภาษาอังกฤษ ศึกษากฎหมายการสมรสกับต่างชาติ ทำความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม ปรับตัวบนพื้นฐาน “ความเชื่อ” มีอุดมคติสูงสุดคือ “สร้างสันติภาพให้เกิดในโลก” ผ่านสถาบันครอบครัวอบอุ่นเข้มแข็ง สร้างแรงจูงใจให้ทำความดีเพื่อสร้างตัวตนที่ดีก่อนไปโลกฝ่ายวิญญาณเพื่ออยู่ร่วมกับคู่ของตนตลอดนิรันดร์

ข้อมูลเกี่ยวกับประเทศเคนมาร์ก

สำหรับชาวต่างชาติที่จะเข้าไปพำนักอาศัยในประเทศเคนมาร์ก ทางหน่วยงานต่าง ๆ ได้มีบริการให้ความรู้เบื้องต้นเพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิตตามสมควร ดังนี้

ผู้พำนักในประเทศเคนมาร์กจะได้รับบริการล่ามถ้าต้องการ โดยต้องติดต่อกับเทศบาลหรือหน่วยงานราชการอื่น เจ้าหน้าที่รัฐจะเป็นผู้ประเมินว่ามีความจำเป็นต้องใช้ล่ามหรือไม่ นอกจากนี้เจ้าหน้าที่รัฐจะเป็นผู้ประสานงานติดต่อล่ามให้กับผู้ที่มีความจำเป็นต้องใช้ล่าม

ครอบครัวและสังคมสังคมและรัฐสวัสดิการของเคนมาร์กมีรากฐานที่การเคารพความเป็นปัจเจกบุคคลและความรับผิดชอบต่อชุมชน ชาย-หญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันทั้งในด้านตลาดแรงงาน

เศรษฐกิจและการเมือง รวมถึงในเรื่องครอบครัว ชาย-หญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันในการกำหนดชีวิตคู่ รวมถึงการหย่าร้าง ทั้งนี้ส่วนใหญ่มีทั้งทำงานนอกบ้านด้วยกันทั้งคู่และแบ่งหน้าที่การทำงานบ้านร่วมกัน

การสมรส บุคคลจะสมรสได้เมื่ออายุครบ 18 ปี กรณีที่อายุน้อยกว่า 18 ปีต้องได้รับการอนุญาตเป็นพิเศษจากหน่วยงานเทศบาล และผู้ที่สมรสได้ต้องมีสถานภาพโสดและห้ามแต่งงานกับญาติใกล้ชิด เมื่อสมรสแล้วคู่สมรสมีหน้าที่ต้องช่วยเหลือด้านการเงินซึ่งกันและกัน กฎทั่วไปคือเมื่อสมรสแล้วทรัพย์สินต่าง ๆ ของคู่สมรสจะถูกรวมเข้าด้วยกันและถ้ามีบุตรคู่สมรสจะมีอำนาจในการปกครองบุตรร่วมกันโดยอัตโนมัติ

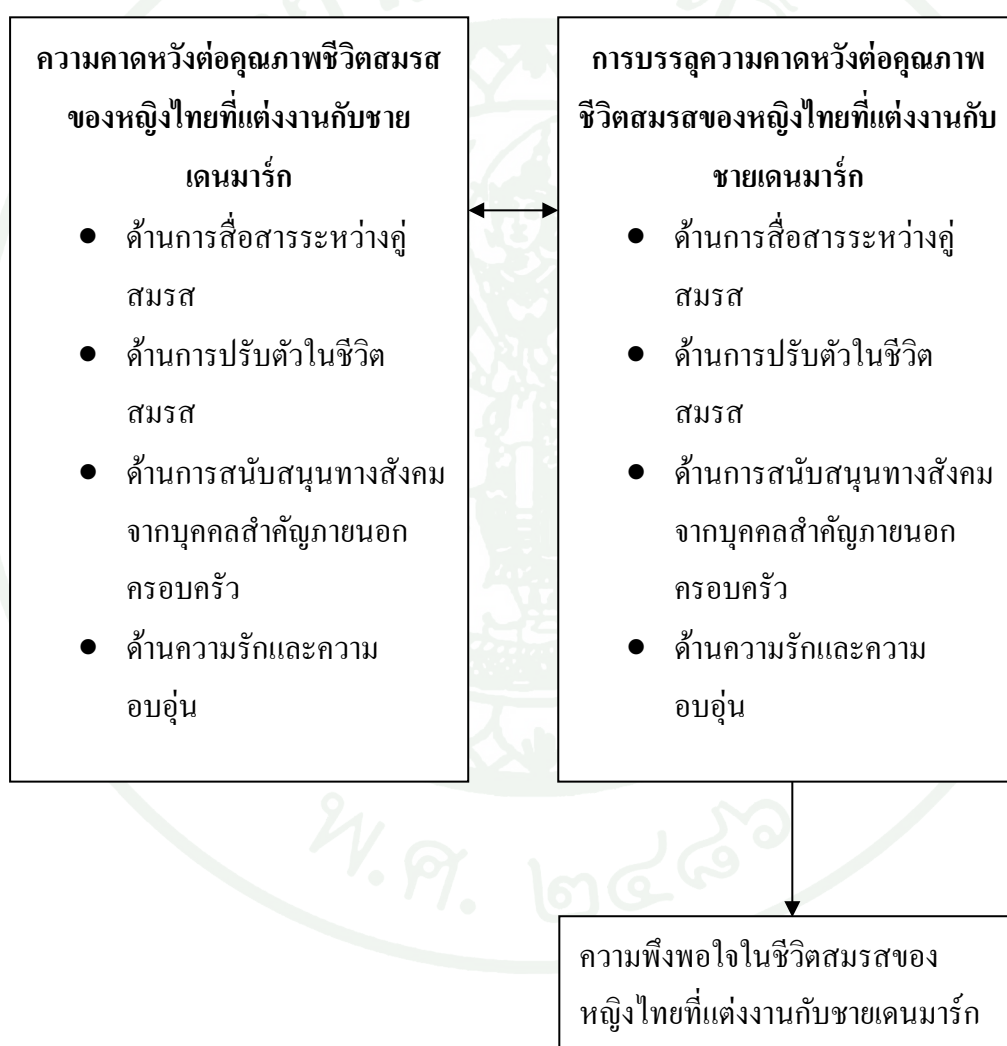
การกระจายข่าวสารแก่ประชาชนเดนมาร์กมีธรรมเนียมปฏิบัติเกี่ยวกับการกระจายข่าวสารแก่ประชาชนโดยมีรากฐานมาจากความเชื่อที่ว่า ประชากรที่มีความรู้รอบตัวที่กว้างขวางย่อมเป็นกำลังสำคัญต่อสังคมระบอบประชาธิปไตยที่มีประสิทธิภาพ โดยสื่อทางวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และสื่อออนไลน์ต่าง ๆ เป็นต้น

วัฒนธรรมและกิจกรรมยามว่างเดนมาร์กมีกิจกรรมทางวัฒนธรรมและสันทนาการมากมายหลากหลายนับตั้งแต่ดนตรี ละคร พิพิธภัณฑสถาน ศิลปะ ภาพยนตร์ และนิทรรศการรวมถึงการบรรยายโครงการศึกษาโดยสมัครใจ กีฬา และสมาคมต่าง ๆ หน่วยงานราชการจะร่วมมือกับสมาคมต่าง ๆ จัดกิจกรรมขึ้นในแต่ละท้องถิ่น กิจกรรมบางอย่างอาจให้บริการฟรีในขณะที่บางกิจกรรมอาจมีค่าใช้จ่าย ผู้สนใจสามารถเข้าดูกิจกรรมในท้องถิ่นได้ทั่วประเทศผ่านทางเว็บไซต์ www.kultunaut.dk

เด็กและสิทธิของเด็ก เดนมาร์กได้ลงนามในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของเด็กต่อสหประชาชาติ ซึ่งมีผลบังคับใช้กับเด็กทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ไม่ว่าจะเป็นจากประเทศใด อนุสัญญาดังกล่าวระบุว่าเด็กมีสิทธิที่จะได้รับอาหาร มีสุขภาพที่ดี และมีที่อยู่อาศัย มีสิทธิที่จะไปโรงเรียน เล่น และได้รับการปกป้องจากสงคราม ความรุนแรง การกระทำที่ทารุณ และการแสวงหาผลประโยชน์จากเด็ก อีกทั้งยังมีสิทธิที่จะได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและมีบทบาทในการแสดงความคิดเห็น ในเดนมาร์กการตีเด็กถือเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย (กระทรวงกิจการผู้ลี้ภัย คนเข้าเมือง และบูรณาการ, 2551)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการตรวจสอบเอกสารรวมถึงการพูดคุยเก็บข้อมูลจากหญิงไทยที่สมรสกับชายเดนมาร์ก ผู้วิจัยนำมาสร้างกรอบแนวคิดที่จะศึกษาความคาดหวังกับการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กในด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

เพื่อความสะดวกและง่ายของงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยเลือกวิธีวิจัยเชิงผสมผสาน เรื่อง ความคาดหวังกับการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก โดยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการวิจัยเชิงปริมาณสำหรับวัดระดับความคาดหวังและการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก และใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วมรวมทั้งสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth or Intensive Interview) ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เน้นการวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลักและเสริมด้วยกรณีศึกษาซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีขั้นตอนในการวิจัย ดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการวัดระดับความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรส การบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรส และความพึงพอใจในชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก ผู้วิจัยจึงใช้วิธีวิจัยสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือหญิงไทยที่สมรสกับชายชาวเดนมาร์ก ปัจจุบันยังอยู่กันด้วยกันทั้งภายในประเทศไทยและต่างประเทศ โดยได้ข้อมูลจากสถานเอกอัครราชทูตเดนมาร์กประจำประเทศไทย และเว็บไซต์พูดคุยระหว่างคนไทยในต่างแดนเว็บไซต์หนึ่ง จำนวนทั้งสิ้น 98 คน ในจำนวนนี้เป็นหญิงไทยที่อยู่กับคู่สมรสในประเทศไทย 3 คน และอยู่ที่ประเทศเดนมาร์ก 95 คน แต่เนื่องจากมีผู้ส่งแบบสอบถามกลับมา 83 คน ผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณในครั้งนี้ 83 คน เป็นหญิงไทยที่อยู่กับคู่สมรสในประเทศไทย 3 คน และอยู่ที่ประเทศเดนมาร์ก 80 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากงานวิจัยการสมรสระหว่างหญิงไทยกับชาวเดนมาร์กมีจำนวนจำกัด ผู้วิจัยจึงได้เดินทางไปประเทศเดนมาร์กเพื่อพูดคุยสอบถามข้อมูลเบื้องต้นของหญิงไทยที่สมรสกับชาวเดนมาร์กบางคนสำหรับนำมาประกอบกับแนวคิดและทฤษฎีตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้ทำการทบทวนเอกสารเพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนในการวิจัย ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามด้านลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรสก่อนแต่งงานกับสามีคนปัจจุบัน อาชีพก่อนสมรส สถานภาพทางการเงินก่อนสมรส ระยะเวลาคบหาก่อนสมรส ระยะเวลาการสมรส จำนวนบุตรที่ปกครองร่วมกับคู่สมรส ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ (Check List) และเดิมข้อความตามความเป็นจริง ประกอบด้วยคำถามจำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคาดหวังกับการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการสื่อสารระหว่างคู่สมรส ด้านการปรับตัวในชีวิตสมรส ด้านการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสำคัญนอกครอบครัว ด้านความรัก ความอบอุ่น

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจในชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก

แบบสอบถามส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 เป็นข้อคำถามแบบปลายปิด ใช้คำถามเชิงบวก (positive) แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ตามแบบของ ลิเคอร์ท์ (Likert' scale) มาตรากำหนดให้ 5 ระดับ คือ สูงมาก สูง ปานกลาง ต่ำ ต่ำมาก

ระดับความคาดหวังและการบรรลุความคาดหวัง

ระดับคะแนน

สูงมาก

5

สูง

4

ปานกลาง

3

ต่ำ	2
ต่ำมาก	1

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแบ่งระดับคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์พิจารณาดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ช่วงกว้างระหว่างชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} = 0.8\end{aligned}$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของระดับคะแนนได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.21-5.00 กำหนดเป็นระดับความคาดหวังและการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสอยู่ในระดับสูงมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.41-4.20 กำหนดเป็นระดับความคาดหวังและการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสอยู่ในระดับสูง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.61 -3.40 กำหนดเป็นระดับความคาดหวังและการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.81 -2.60 กำหนดเป็นระดับความคาดหวังและการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสอยู่ในระดับต่ำ

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.80 กำหนดเป็นระดับความคาดหวังและการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสอยู่ในระดับต่ำมาก

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยทำการทดสอบหาความเที่ยงตรง (validity) และความเชื่อมั่น (reliability) ของเครื่องมือดังนี้

การหาค่าความเที่ยงตรง ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นเสนอต่ออาจารย์คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของคำถามรวมทั้งภาษาที่ใช้ และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย แล้วนำมาปรับปรุงเพื่อดำเนินการต่อไป

การหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ กับผู้หญิงไทยที่สมรสกับชาวยุโรป จำนวน 30 คน แล้วนำไปวิเคราะห์ แล้วจึงหาค่าความเชื่อมั่นตามวิธีวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล จากนั้นจึงแจกแบบสอบถามด้วยตนเองและส่งแบบสอบถามทางอินเทอร์เน็ตโดยการส่งอีเมล ข้อมูลที่อยู่อีเมลนี้ผู้วิจัยได้มาจากการที่ผู้วิจัยเข้าไปร่วมกิจกรรมสังสรรค์ที่ทางหญิงไทยที่แต่งงานกับชายแดนมาร์กจัดขึ้น รวมถึงผู้วิจัยได้เข้าเป็นสมาชิกเว็บไซต์พูดคุยระหว่างคนไทยในต่างแดน จนครบ 98 ชุด ได้กลับคืนมา 83 ชุด เป็นหญิงไทยที่อยู่กินกับคู่สมรสในประเทศไทย 3 คน และอยู่ที่ประเทศเดนมาร์ก 80 คน สาเหตุอาจเกิดจากที่อยู่อีเมลไม่ถูกต้อง หรืออาจไม่ไว้วางใจที่จะให้ข้อมูลส่วนตัวแก่บุคคลอื่น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม จะนำมาตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ทุกชุด และนำมาลงรหัสประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสถิติสำหรับสังคมศาสตร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยนี้ประกอบด้วย

ค่าร้อยละ ใช้ในการอธิบายลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพก่อนสมรส รายได้ต่อเดือนก่อนสมรส ระยะเวลาคบหาก่อนสมรส ระยะเวลาการสมรส จำนวนบุตร

ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้อธิบายถึงความคาดหวังกับการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสในด้านต่าง ๆ และความพึงพอใจในชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก

การวิจัยเชิงคุณภาพ

เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลเชิงลึกของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กผู้วิจัยจึงใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเข้ามาเสริมให้การวิจัยครั้งนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ประชากรและกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยติดต่อกับหญิงไทยที่แต่งงานกับชายชาวเดนมาร์กจากความสัมพันธ์ส่วนตัวเพื่อขอความร่วมมือในการแนะนำให้ผู้รู้จักกับหญิงไทยที่แต่งงานกับชายชาวเดนมาร์กรายอื่นจำนวนรวมทั้งสิ้น 10 คน เป็นหญิงไทยที่อยู่กินกับคู่สมรสในประเทศไทย 1 คน และอยู่ที่ประเทศเดนมาร์ก 9 คน เนื่องจากเมื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้นแล้วพบว่าข้อมูลเริ่มมีความซ้ำซ้อนหรือคล้ายคลึงกันหลายราย ผู้วิจัยจึงเลือกผู้ที่สนใจและสะดวกในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้เดินทางไปประเทศเดนมาร์กเพื่อพูดคุยสอบถามข้อมูลเบื้องต้นของหญิงไทยที่สมรสกับชาวเดนมาร์กบางคนสำหรับนำมาประกอบกับแนวคิดและทฤษฎีตลอดงานวิจัยที่

เกี่ยวข้องที่ได้ทำการทบทวนเอกสารเพื่อนำมาสร้างเป็นแนวข้อสัมภาษณ์คุณภาพชีวิตของหญิงไทยกับชายชาวเดนมาร์กในด้านการสื่อสารระหว่างคู่สมรส ด้านการปรับตัวในชีวิตสมรส ด้านการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสำคัญนอกครอบครัว ด้านความรักความอบอุ่น และความพึงพอใจในชีวิตสมรส

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำแนวสัมภาษณ์แบบเจาะลึกที่จัดทำขึ้นเสนอต่ออาจารย์คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง เทียบตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของคำถาม รวมทั้งภาษาที่ใช้ และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย แล้วนำมาปรับปรุงเพื่อดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเดินทางไปพักอาศัยกับกลุ่มเป้าหมายที่สนิทสนมกับผู้วิจัยที่ประเทศเดนมาร์กเป็นเวลา 1 เดือนเพื่อทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับกลุ่มเป้าหมายที่สมัครใจจำนวน 10 คน โดยเริ่มจากกลุ่มเป้าหมายที่มีความสนิทสนมกับผู้วิจัยก่อนแล้วจึงแนะนำต่อไปยังหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กรายอื่นจากนั้นดำเนินการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกโดยใช้โปรแกรม Skype ในรายที่ไม่สะดวกในการเดินทาง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์เจาะลึก จากนั้นจัดระบบข้อมูลของแต่ละกรณีศึกษาเพื่อทำข้อสรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลควบคู่ไปกับข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณ

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เริ่มตั้งแต่เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2553 ถึงเดือน มีนาคม พ.ศ. 2556 โดยจำแนกตามขั้นตอนสำคัญ ๆ ดังนี้

การเตรียมการ ธันวาคม 2553 - มกราคม 2555

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. สร้างความคุ้นเคยกับประชากรในการวิจัยและรวบรวมข้อมูลที่สำคัญ
4. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบข้อมูล
6. ทดสอบและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บข้อมูล กุมภาพันธ์ 2555 - สิงหาคม 2555

เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เจาะลึกพร้อมสำรวจความถูกต้อง

การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล สิงหาคม 2555 - กันยายน 2555

ประมวลผลข้อมูล วิเคราะห์ และแปลผลข้อมูล

การเขียนรายงานและการเผยแพร่ผลงาน ตุลาคม 2555 – มีนาคม 2556

เขียนรายงาน และจัดพิมพ์รายงาน

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

ข้อมูลในการวิจัยเรื่องความคาดหวังกับการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก ผู้วิจัยจะแบ่งการนำเสนอ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก

ส่วนที่ 2 ความคาดหวังกับการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรส ประกอบด้วย

1. ด้านการสื่อสารระหว่างคู่สมรส
2. ด้านการปรับตัวในชีวิตสมรส
3. ด้านการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสำคัญภายนอกครอบครัว
4. ด้านความรักและความอบอุ่น

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจในชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก

ส่วนที่ 4 กรณีตัวอย่างจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกตามแนวแบบสัมภาษณ์ที่วางไว้

ส่วนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก

ลักษณะส่วนบุคคลของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรสก่อนแต่งงานกับสามีคนปัจจุบัน อาชีพก่อนสมรส สถานภาพทางการเงินก่อนสมรส ระยะเวลาคบหาก่อนสมรส ระยะเวลาการสมรส จำนวนบุตรที่ปกครองร่วมกับคู่สมรส นำเสนอเป็นค่าความถี่และค่าร้อยละ

อายุ

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กจำแนกตามกลุ่มอายุ

(n = 83)

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
21-30 ปี	15	18.07
31-40 ปี	37	44.58
41-50 ปี	24	28.92
51 ปี ขึ้นไป	7	8.43
รวม	83	100

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 83 คน เป็นผู้ที่อยู่ในกลุ่มอายุ 31-40 ปี มากที่สุด จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 44.58 รองลงมาเป็นผู้ที่อยู่ในกลุ่มอายุ 41-50 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 28.92 และกลุ่มอายุ 51 ขึ้นไปมีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 8.43 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กจำแนกตามระดับการศึกษา

(n = 83)

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าประถมศึกษา	3	3.6
ประถมศึกษา	9	10.8
มัธยมศึกษาตอนต้น	15	18.1
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	25	30.1
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	5	6.0
ปริญญาตรี	20	24.1
สูงกว่าปริญญาตรี	6	7.2
รวม	83	100

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 83 คน ในจำนวนนี้เป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. มากที่สุด ซึ่งมีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 30.1 รองลงมาเป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 24.1 มัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 18.1 และต่ำกว่าประถมศึกษาอย่างน้อยที่สุด มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.6

สถานภาพการสมรสก่อนแต่งงานกับสามีคนปัจจุบัน

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายแดนมาร์กจำแนกตามสถานภาพการสมรสก่อนแต่งงานกับสามีคนปัจจุบัน

(n = 83)

สถานภาพการสมรสก่อนแต่งงานกับสามีคนปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
โสด	41	49.4
หม้ายเพราะคู่สมรสเสียชีวิต	6	7.2
แยกทาง/หย่าร้าง	36	43.4
รวม	83	100

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 83 คน มีสถานภาพโสดมากที่สุด จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 49.4 รองลงมาแยกทางหรือหย่าร้างกับสามีเก่า จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 43.4 และเป็นหม้ายเพราะคู่สมรสเสียชีวิตจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 7.2

อาชีพก่อนสมรส

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายแดนมาร์กจำแนกตามอาชีพก่อนสมรส

(n = 83)

อาชีพก่อนสมรส	จำนวน	ร้อยละ
ราชการ/รัฐวิสาหกิจ	6	7.2
พนักงานบริษัท	22	26.5
รับจ้าง	28	33.7
เกษตรกร	5	6.0
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	15	18.1

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n = 83)		
อาชีพก่อนสมรส	จำนวน	ร้อยละ
อื่น ๆ	7	8.4
รวม	83	100

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าอาชีพก่อนสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างมากที่สุด จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 33.7 รองลงมาคืออาชีพพนักงานบริษัท มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 รองลงมาคือค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 18.1 รองลงมาคืออื่น ๆ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 8.4 รองลงมาประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 7.2 และน้อยที่สุดคืออาชีพเกษตรกร ซึ่งมีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 6

สถานภาพทางการเงินก่อนสมรส

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กจำแนกตามสถานภาพทางการเงินก่อนสมรส

(n = 83)		
สถานภาพทางการเงินก่อนสมรส	จำนวน	ร้อยละ
มีหนี้สิน	17	20.5
พอใช้จ่ายแต่ไม่เหลือเก็บ	41	49.4
พอใช้จ่ายและมีเหลือเก็บ	25	30.1
รวม	83	100

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่าสถานภาพทางการเงินก่อนสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กส่วนใหญ่พอใช้จ่ายแต่ไม่เหลือเก็บ ซึ่งมีจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 49.4 รองลงมาพอใช้จ่ายและมีเหลือเก็บ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 30.1 และมีหนี้สิน จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 20.5 ตามลำดับ

ระยะเวลาคบหาก่อนสมรส

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กจำแนกตามระยะเวลาคบหาก่อนสมรส

(n = 83)

ระยะเวลาคบหาก่อนสมรส	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ปี	31	37.35
1 ปี – 2 ปี	40	48.19
2 ปี 1 เดือน – 3 ปี	3	3.61
3 ปี 1 เดือน – 4 ปี	3	3.61
4 ปี 1 เดือน – 5 ปี	3	3.61
5 ปี 1 เดือน – 6 ปี	2	2.41
6 ปี ขึ้นไป	1	1.20
รวม	83	100

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าระยะเวลาคบหาก่อนสมรสส่วนใหญ่คือ 1 – 2 ปี ซึ่งมีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 48.19 รองลงมาคือน้อยกว่า 1 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 37.35 ส่วนระยะเวลาคบหาก่อนสมรสช่วง 2 ปี 1 เดือน – 3 ปี ระยะเวลาคบหา 3 ปี 1 เดือน – 4 ปี ระยะเวลาคบหาก่อนสมรส 4 ปี 1 เดือน – 5 ปี มีจำนวนเท่ากันคือ ตัวเล็กละ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.61 เท่ากัน รองลงมาเป็นระยะเวลาคบหาก่อนสมรสช่วง 5 ปี 1 เดือน – 6 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.41 และระยะเวลาคบหาก่อนสมรส 6 ปี ขึ้นไป จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.20

ระยะเวลาที่สมรสแล้ว

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กจำแนกตามระยะเวลาที่สมรสแล้ว

(n = 83)

ระยะเวลาที่สมรสแล้ว	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	52	62.65
5 ปี – 10 ปี	22	26.51

ตารางที่ 8 (ต่อ)

(n = 83)

ระยะเวลาที่สมรสแล้ว	จำนวน	ร้อยละ
10 ปี 1 เดือน – 15 ปี	4	4.82
15 ปี 1 เดือน – 20 ปี	2	2.41
มากกว่า 20 ปี	3	2.41
รวม	83	100

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่าสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กส่วนใหญ่สมรสมาแล้วน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 62.65 รองลงมาสมรสมาแล้ว 5 ปี – 10 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 26.51 รองลงมาคือ 10 ปี 1 เดือน – 15 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.82 รองลงมาคือ 15 ปี 1 เดือน – 20 ปี มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.41 และมากกว่า 20 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.61

บุตรที่ปกครองร่วมกับคู่สมรส

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กจำแนกตามบุตรที่ปกครองร่วมกับคู่สมรส

(n = 83)

บุตรที่ปกครองร่วมกับคู่สมรส	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	37	44.6
1 คน	26	31.3
2 คน	15	18.0
3 คน	5	6.0
รวม	83	100

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่าหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กส่วนใหญ่ไม่มีบุตรที่ปกครองร่วมกับคู่สมรส ซึ่งมีจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 44.6 รองลงมาไม่มีบุตรที่ปกครองร่วมกับคู่สมรส 1 คน มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 และมีบุตรที่ปกครองร่วมกับคู่สมรส 3 คน จำนวน 5 คนคิดเป็นร้อยละ 6

ส่วนที่ 2 ความคาดหวังกับการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรส

ด้านการสื่อสารระหว่างคู่สมรส

ตารางที่ 10 ความคาดหวังกับการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายแดนมาร์กด้านการสื่อสารระหว่างคู่สมรส

(n = 83)

ด้านการปรับตัวในชีวิตสมรส	ความคาดหวัง			การบรรลุความคาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	3.90	.91	สูง	3.89	.92	สูง
2. แม้ไม่พูดก็สามารถเข้าใจกันได้ผ่านการสื่อสารโดยกิริยาท่าทาง	3.60	1.08	สูง	3.89	.92	สูง
3. ยกย่องชมเชยเมื่อทำสิ่งดีงาม	3.98	.89	สูง	4.24	.87	สูงมาก
4. บอกกล่าวและซักถามความต้องการของกันและกัน	3.93	.99	สูง	3.89	1.10	สูง
5. ปรีกษาหารือกันเมื่อมีปัญหา	4.07	.97	สูง	4.30	.87	สูงมาก
6. พูดคุยบอกเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นแต่ละวัน	3.80	1.13	สูง	4.14	.87	สูง
7. พูดคุยวางแผนการมีบุตรร่วมกัน	3.48	1.30	สูง	3.63	1.41	สูง
8. เมื่อทะเลาะกันสามารถปรับความเข้าใจกันได้	4.19	.86	สูง	4.42	.73	สูงมาก
9. มีการสื่อสารกันจากการอ่านและเขียน	3.61	1.23	สูง	3.89	1.15	สูง
รวม	3.84	1.04	สูง	4.03	1.92	สูง

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายแดนมาร์กด้านการสื่อสารกับคู่สมรสค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.84 อยู่ในระดับสูง ส่วนการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายแดนมาร์กด้านการสื่อสารกับคู่สมรสค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.03 อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความ

คาดหวังในข้อบกพร่องหมเซชเมื่อทำสิ่งเดิมค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 อยู่ในระดับสูง ส่วนการบรรลุความคาดหวังมีค่าเฉลี่ย 4.24 อยู่ในระดับสูงมาก ความคาดหวังที่จะปรึกษาหารือกันเมื่อมีปัญหา มีค่าเฉลี่ย 4.07 อยู่ในระดับสูง มีการบรรลุความคาดหวังค่าเฉลี่ย 4.30 อยู่ในระดับสูงมาก ความคาดหวังว่าเมื่อทะเลาะกันสามารถปรับความเข้าใจกันได้ค่าเฉลี่ย 4.19 อยู่ในระดับสูง ส่วนการบรรลุความคาดหวังมีค่าเฉลี่ย 4.42 อยู่ในระดับสูงมาก

ด้านการปรับตัวในชีวิตสมรส

ตารางที่ 11 ความคาดหวังกับการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กด้านการปรับตัวในชีวิตสมรส

(n = 83)

ด้านการปรับตัวในชีวิตสมรส	ความคาดหวัง			การบรรลุความคาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีการปรับเปลี่ยนรสชาติอาหาร	3.73	1.21	สูง	4.04	.99	สูง
2. มีการรับประทานอาหารทั้งไทยและอาหารต่างชาติในมือเดียวกัน	4.00	1.04	สูง	4.03	1.01	สูง
3. เรียนรู้วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ค่านิยมของอีกฝ่าย	4.00	.89	สูง	4.00	1.14	สูง
4. ทำกิจกรรมทางศาสนาด้วยกัน	3.50	1.17	สูง	3.37	1.33	ปานกลาง
5. ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางเพศเพื่อให้อีกฝ่ายมีความสุข	3.80	.94	สูง	3.75	1.12	สูง
6. การจับจ่ายเงินประหยัดขึ้น	3.68	1.02	สูง	4.14	1.02	สูง
7. ทั้งสองฝ่ายต่างทำงานหารายได้	3.87	1.00	สูง	3.96	.94	สูง
8. การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ	4.06	.91	สูง	3.86	1.05	สูง
9. การแต่งกายในโอกาสต่าง ๆ	3.34	1.24	ปานกลาง	3.62	1.19	สูง
รวม	3.77	1.04	สูง	3.83	1.08	สูง

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่าความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสด้านการปรับตัวในชีวิตสมรสเฉลี่ยรวม 3.77 อยู่ในระดับสูง การบรรลุความคาดหวังมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.83 อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคาดหวังในการทำกิจกรรมทางศาสนาร่วมกันมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 อยู่ในระดับสูง การบรรลุความคาดหวังมีค่าเฉลี่ย 3.37 อยู่ในระดับปานกลาง ความคาดหวังด้านการปรับตัวในชีวิตสมรสในข้อการแต่งกายในโอกาสต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ย 3.34 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการบรรลุความคาดหวังมีค่าเฉลี่ย 3.62 อยู่ในระดับสูง

ด้านการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสำคัญภายนอกครอบครัว

ตารางที่ 12 ความคาดหวังกับการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายแดนมาเร็กด้านการสนับสนุนทางสังคมของบุคคลสำคัญภายนอกครอบครัว

(n = 83)

ด้านการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสำคัญภายนอกครอบครัว	ความคาดหวัง			การบรรลุความคาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ได้รับเชิญร่วมกิจกรรมชุมชน	3.49	1.10	สูง	3.50	1.19	สูง
2. เพื่อนและญาติมาเยี่ยมเสมอ	3.63	1.06	สูง	3.91	1.13	สูง
3. ปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนและญาติของทั้งสองฝ่ายได้	3.21	1.11	ปานกลาง	3.31	1.26	ปานกลาง
4. ได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนและญาติของสองฝ่าย	3.00	1.19	ปานกลาง	3.09	1.36	ปานกลาง
5. ได้รับการยอมรับจากครอบครัวเดิม	4.13	.95	สูง	4.15	.99	สูง
6. ได้กำลังใจจากเพื่อนและญาติ	3.40	1.12	ปานกลาง	3.62	1.17	สูง
7. ได้รับของขวัญจากเพื่อนและญาติในวันสำคัญ	3.26	1.20	ปานกลาง	3.72	1.14	สูง
8. มีปัญหาทางภาษาได้รับความช่วยเหลือจากกลุ่มที่ชุมชนส่งมา	2.50	1.31	ต่ำ	2.53	1.45	ต่ำ
9. ครอบครัวเดิมของสองฝ่ายเข้ากันได้ดี	3.73	1.08	สูง	3.83	1.16	สูง

ตารางที่ 12 (ต่อ)

(n = 83)

ด้านการสนับสนุนทางสังคมจาก บุคคลสำคัญภายนอกครอบครัว	ความคาดหวัง			การบรรลุนความคาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
10. ได้รับแจ้งข่าวสารจากชุมชน						
เสมอ	3.26	1.19	ปานกลาง	3.60	1.17	สูง
รวม	3.36	1.12	ปานกลาง	3.52	1.20	สูง

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่าความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กด้านการสนับสนุนทางสังคมของบุคคลสำคัญภายนอกครอบครัวมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.36 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการบรรลุนความคาดหวังมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.52 อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคาดหวังได้รับการยอมรับจากครอบครัวเดิมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด 4.13 อยู่ในระดับสูง การบรรลุนความคาดหวังมีค่าเฉลี่ย 4.15 อยู่ในระดับสูง ความคาดหวังได้รับของขวัญจากเพื่อนและญาติในวันสำคัญมีค่าเฉลี่ย 3.26 อยู่ในระดับปานกลาง การบรรลุนความคาดหวังมีค่าเฉลี่ย 3.72 อยู่ในระดับสูง และความคาดหวังมีปัญหาทางภาษาได้รับความช่วยเหลือจากกลุ่มที่ชุมชนส่งมาให้มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเท่ากับ 2.50 อยู่ในระดับต่ำ การบรรลุนความคาดหวังมีค่าเฉลี่ย 2.53 อยู่ในระดับต่ำเช่นเดียวกัน

ด้านความรักและความอบอุ่น

ตารางที่ 13 ความคาดหวังกับการบรรลุนความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กด้านด้านความรักและความอบอุ่น

(n = 83)

ด้านความรักและความอบอุ่น	ความคาดหวัง			การบรรลุนความคาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. คู่สมรสดูแลเย็บไข้	4.25	.76	สูงมาก	4.31	.90	สูงมาก
2. กำลังใจจากคู่สมรส	4.36	.74	สูงมาก	4.44	.76	สูงมาก
3. คู่สมรสไว้นื้อเชื่อใจกัน	4.21	.95	สูงมาก	4.42	.85	สูงมาก
4. ให้อภัยเมื่อทำผิดพลาด	4.14	.78	สูง	4.34	.65	สูงมาก

ตารางที่ 13 (ต่อ)

(n = 83)

ด้านความรักและความอบอุ่น	ความคาดหวัง			การบรรลุความคาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5. ใช้เวลาว่างร่วมกัน	4.04	.86	สูง	4.12	.83	สูง
6. ความใกล้ชิดทางสัมผัส	4.12	1.05	สูง	4.24	1.06	สูงมาก
7. คู่สมรสช่วยเหลืองานบ้าน	3.83	1.15	สูง	3.66	1.17	สูง
8. คู่สมรสมีของขวัญพิเศษให้ในวันพิเศษ	3.90	1.11	สูง	4.16	1.07	สูง
9. คู่สนับสนุนช่วยเหลือให้ประสบความสำเร็จ	4.09	1.01	สูง	4.39	.96	สูงมาก
10. คู่สมรสอยู่เคียงข้างในยามสุขหรือทุกข์	4.34	.86	สูงมาก	4.62	.59	สูงมาก
รวม	4.12	.92	สูง	4.27	.88	สูงมาก

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่าความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กด้านความรักและความอบอุ่นค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.12 อยู่ในระดับสูง ส่วนการบรรลุความคาดหวังค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.27 อยู่ในระดับสูงมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความคาดหวังข้อให้อภัยเมื่อทำผิดพลาดมีค่าเฉลี่ย 4.14 อยู่ในระดับสูง ส่วนการบรรลุความคาดหวังมีค่าเฉลี่ย 4.34 อยู่ในระดับสูงมาก ความคาดหวังความใกล้ชิดทางสัมผัสมีค่าเฉลี่ย 4.12 อยู่ในระดับสูง การบรรลุความคาดหวังมีค่าเฉลี่ย 4.24 อยู่ในระดับสูงมาก

ตารางที่ 14 ภาพรวมของความคาดหวังกับการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก

(n = 83)

คุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก	ความคาดหวัง			การบรรลุความคาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการสื่อสารระหว่างคู่สมรส	3.84	1.04	สูง	4.03	1.92	สูง
2. ด้านการปรับตัวในชีวิตสมรส	3.77	1.04	สูง	3.83	1.08	สูง

ตารางที่ 14 (ต่อ)

(n = 83)

คุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่ แต่งงานกับชายเดนมาร์ก	ความคาดหวัง			การบรรลุความคาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
3. ด้านการสนับสนุนทางสังคม						
จากบุคคลสำคัญภายนอกครอบครัว	3.36	1.12	ปานกลาง	3.52	1.20	สูง
4. ด้านความรักความอบอุ่น	4.12	.92	สูง	4.27	.88	สูงมาก
รวม	3.77	.08	สูง	3.91	.45	สูง

จากตารางที่ 14 แสดงถึงภาพรวมของระดับความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กพบว่า อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 3.38 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรักความอบอุ่นมีค่าเฉลี่ย 4.12 อยู่ในระดับสูง การบรรลุความคาดหวังค่าเฉลี่ย 4.27 อยู่ในระดับสูงมาก ความคาดหวังด้านการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสำคัญภายนอกครอบครัวมีค่าเฉลี่ย 3.36 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการบรรลุความคาดหวังมีค่าเฉลี่ย 3.52 อยู่ในระดับสูง

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจในชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก

ตารางที่ 15 ความพึงพอใจในชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก

(n = 83)

ความพึงพอใจในชีวิตสมรส	สูง มาก	สูง	ปาน กลาง	ต่ำ	ต่ำ มาก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. บทบาทหน้าที่ของคู่ สมรส	30 (36.1)	31 (37.3)	16 (19.3)	2 (2.4)	4 (4.8)	3.97	1.04	สูง
2. ภูมิใจในตัวเองคู่สมรส	37 (44.6)	34 (40.9)	7 (8.4)	2 (2.4)	3 (3.6)	4.20	.95	สูง
3. ความสุขในเพศสัมพันธ์ กับคู่สมรส	34 (40.9)	31 (37.3)	13 (15.7)	1 (1.2)	4 (4.8)	4.08	1.02	สูง มาก
4. สบายใจและปลอดภัย เมื่ออยู่กับคู่สมรส	47 (56.6)	27 (32.5)	3 (3.6)	3 (3.6)	3 (3.6)	4.34	.98	สูง มาก

ตารางที่ 15 (ต่อ)

(n = 83)

ความพึงพอใจในชีวิตสมรส	สูง มาก	สูง ปานกลาง	ปาน กลาง	ต่ำ มาก	ต่ำ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5. ขกย่องให้เกียรติกัน	50 (60.2)	22 (26.5)	10 (12)	-	1 (1.2)	4.44	.80	สูง มาก
6. ทั้งสองฝ่ายมีเงินใช้ พอเพียงและเหลือเก็บ	29 (34.9)	32 (38.6)	15 (18)	6 (7.2)	1 (1.2)	3.98	.96	สูง
7. ซื่อสัตย์ต่อกัน	53 (63.9)	19 (22.9)	10 (12)	-	1 (1.2)	4.48	.80	สูง มาก
8. อยากแนะนำให้คนรู้จัก สมรสกับชาวเคนมาร์ก	16 (19.2)	20 (24)	32 (38.6)	6 (7.2)	9 (10.8)	3.33	1.19	ปาน กลาง
9. รู้สึกโชคดีที่ได้สมรสกับ คู่สมรสของตน	36 (43.4)	39 (47.9)	4 (4.8)	1 (1.2)	3 (3.6)	4.25	.89	สูง มาก
รวม						4.11	.95	สูง

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่าความพึงพอใจในชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเคนมาร์กค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.11 อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อสี่ต่อกันมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 4.48 อยู่ในระดับสูงมาก รองลงมาขย่องให้เกียรติกันค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 อยู่ในระดับสูงมาก และอยากแนะนำให้คนรู้จักสมรสกับชาวเคนมาร์กอยู่ในระดับต่ำที่สุดค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 อยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนที่ 4 กรณีตัวอย่างจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกตามแนวแบบสัมภาษณ์ที่วางไว้

การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์หญิงไทยที่แต่งงานกับชายเคนมาร์กจำนวน 10 คน เป็นผู้อาศัยในประเทศเคนมาร์ก 9 คน และในประเทศไทย 1 คน โดยแนวข้อสัมภาษณ์ประกอบด้วย ลักษณะส่วนบุคคล และ ความคาดหวังกับการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตของหญิงไทยกับชายชาวเคนมาร์ก ในด้านการสื่อสารระหว่างคู่สมรส ด้านการปรับตัวในชีวิตสมรส ด้านการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสำคัญนอกครอบครัว ด้านความรักความอบอุ่น และความพึงพอใจในชีวิตสมรส แล้วทำการบันทึกไว้อย่างละเอียด และในการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ยึดถือความสนใจของผู้ให้ข้อมูลเป็นหลักสำคัญ ทั้งนี้ชื่อของผู้ให้ข้อมูลทุกคนในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สมมติขึ้นทั้งสิ้น

กรณีตัวอย่างที่ 1 แต้

แต้ อายุ 36 ปี เรียนจบระดับชั้นปวช. สาขากรรมกร แต้เคยอยู่กินกับชายเดนมาร์กแต่ต้องแยกทางกันไปหลังจากอยู่กินกันได้ 2 ปี เพราะแต้มองไม่เห็นอนาคตเหมือนอยู่ไปวัน ๆ ไม่มีความก้าวหน้า ช่วงที่แยกทางกับแฟนแต้ต้องกลับมาอาศัยอยู่กับแม่และน้องสาวเพราะแฟนเก่าไม่ยอมเลิกראด้วยดึกกลับย้อนมาทูปทำลายบ้านของแต้ที่เคยอยู่ด้วยกันและยังขโมยรถไปด้วยทำให้ครอบครัวแต้เป็นห่วง ก่อนแต่งงานแต้ทำงานพิเศษที่ฟาร์มประกอบกับรับจ้างเป็นก๊อตามงานเลี้ยงและรับเป็นล่ามให้คนไทยที่ขอความช่วยเหลือทำให้แต้มีรายได้ถึงเดือนละ 25,000 โครน แต่ก็ไม่เหลือเก็บเพราะแต้เป็นคนใช้เงินเก่ง แต้ใช้เวลาคบหากับสามีคนปัจจุบันเป็นเวลาประมาณ 6 เดือน ก่อนย้ายไปอยู่กินด้วยกัน และตัดสินใจจัดพิธีแต่งงานหลังอยู่กินกันได้ 4 ปี ปัจจุบันแต่งงานกับสามีมาแล้ว 4 ปี มีลูกด้วยกัน 2 คน คนโตเป็นผู้หญิงอายุ 8 ปี คนเล็กเป็นผู้ชายอายุ 1 ปี 2 เดือน

ด้านการสื่อสารระหว่างคู่สมรส แต้เล่าว่าเมื่อมาอยู่เดนมาร์กไม่ค่อยมีปัญหาทางการสื่อสารมากนักเพราะแม่รับมาอยู่ประเทศเดนมาร์กตั้งแต่อายุ 17 – 18 ปี เมื่อมาถึงประเทศเดนมาร์กใหม่ ๆ แต้สื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ และส่วนใหญ่แม่จะคอยจัดการธุระที่ต้องติดต่อกับหน่วยงานต่าง ๆ ให้ ระหว่างนั้นก็เรียนภาษาเดนมาร์กตามข้อบังคับของพลเมืองใหม่ ปัจจุบันแต้สามารถสื่อสารภาษาเดนมาร์กได้คล่องเหมือนเจ้าของภาษา แต้เจอสามีตอนไปเที่ยวเรกกับครอบครัวและเพื่อน ๆ ก็รู้สึกชอบพอและพัฒนาความรักกันได้แต่งงานกัน สามีและลูกของแต้สามารถฟังภาษาไทยได้มากกว่าพูดเล็กน้อย เมื่อมีปัญหาไม่พอใจกันทั้งคู่จะรอให้ใจเย็นลงก่อนแล้วจะพูดคุยปรับความเข้าใจกันอย่างตรงไปตรงมาทุกครั้ง

ด้านการปรับตัวในชีวิตสมรส หลังอยู่กินกับสามีก็ไม่ต้องปรับตัวอะไรมากนัก เพราะแต้สามารถรับประทานอาหารเดนมาร์กได้อย่างดี สามีและลูก ๆ ก็ชอบรับประทานอาหารไทยแต่รสชาติต้องไม่เผ็ดจนเกินไปเนื่องจากแต้เป็นก๊อจึงมีฝีมือในการทำอาหารอยู่มาก สามีและลูกนับถือศาสนาคริสต์ส่วนแต้นับถือพุทธแต่ไม่มีปัญหาเรื่องนี้เลยเพราะสามีไม่เคร่งศาสนา เวลาทีมงานเทศกาลหรืองานวัดก็จะไปด้วยกัน มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบกันอย่างลงตัว สามีของแต้ทำอาชีพช่างกลึง มีรายได้ก่อนหักภาษี 35,00 โครนต่อเดือน แต้กับสามีแยกรายได้แต่ช่วยกันจ่ายเรื่องในบ้าน ส่วนแต้ยังเป็นก๊ออยู่ที่ภัตตาคารและรับจัดเลี้ยงนอกสถานที่ เวลาทำงานแต้จะหงุดหงิด

เพราะความร้อนในครัวแต่สามีก็ยังใจเย็นกับเต๊วเสมอ สามีเต๊วเป็นคนขี้เล่นชอบแหย่บางทีก็ทำให้เต๊วหงุดหงิดเหมือนกัน ส่วนใหญ่ที่ทะเลาะกันจะมีสาเหตุจากเต๊วเองที่ไปไหนทำอะไร ไม่ยอมบอกทำให้สามีเป็นห่วง เต๊วเคยมีความคิดจะเลิกกับสามีตอนที่ตั้งครรภ์แต่คิดว่าเป็นเพราะฮอร์โมนที่เปลี่ยนแปลงมากกว่าประกอบกับไม่ได้ทำงานจึงเบื่อซึ่งสามีก็คอยปลอบใจและให้ใช้สติมาก ๆ เรื่องที่เต๊วอยากปรับปรุงทั้งฝั่งของตนเองและของสามีคือสามีใจเย็นมากเกินไป ทำใ้งานบางอย่างไม่เสร็จสิ้นสักที เช่น เรื่องบ้านที่ปรับปรุงเป็นเวลานานเพราะสามีมัวรีรอไม่รีบทำให้แล้วเสร็จ อยากให้สามีบ่นน้อยลงหน่อย ส่วนตัวเต๊วเองอยากปรับปรุงในเรื่องความขี้เกียจทำงานบ้าน และเรื่องใจร้อนของตัวเอง

ด้านการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสำคัญภายนอกครอบครัว เต๊วเริ่มพูดคุยคบหาและย้ายไปอยู่ด้วยกันหลังคบหากันได้ครึ่งปีซึ่งพ่อแม่ครอบครัวของทั้ง 2 ฝ่ายก็ไม่มีปัญหาเพราะทั้งเต๊วและสามีทำงานหาเงินใช้เองไม่ต้องพึ่งพาใคร จากนั้นอีก 4 ปี ก็จัดงานแต่งงานอย่างเป็นทางการที่ประเทศเดนมาร์กโดยมีญาติจากประเทศไทยไปร่วมงานด้วย ทั้งคู่ได้รับการยอมรับจากครอบครัวอีกฝ่ายเป็นอย่างดี ช่วงวันหยุดจะพาลูก ๆ ไปเยี่ยมญาติอยู่เสมอ และจะได้รับของขวัญและของฝากจากญาติและเพื่อนอยู่บ่อยครั้ง ส่วนญาติทางประเทศไทยก็ยังติดต่อกันอยู่เสมอ เต๊วเล่าว่าบางครั้งมีปัญหาเกี่ยวกับสามีก็จะนำไปปรึกษากับแม่ของตนหรือแม่ของสามีบ้างแต่ไม่บ่อยนัก ครอบครัวเต๊วจะรับแขกบ่อยเพราะมีเพื่อน ๆ ทั้งของเต๊วและของสามีมาสังสรรค์ ซึ่งเต๊วบอกว่าส่วนใหญ่จะเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันและกัน เพื่อนส่วนใหญ่ก็เป็นเพื่อนกับทั้งเต๊วและสามีจึงทำให้ไม่มีปัญหาเพราะต่างรู้จักเพื่อนของกันและกันดี ส่วนเพื่อนคนไหนที่นิสัยไม่ดีเข้ากับเต๊วหรือสามีไม่ได้ก็จะไม่เชิญมาที่บ้านเป็นการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น

ด้านความรักความอบอุ่นในครอบครัว เต๊วบอกว่าไม่รู้ลึกซึ้ง เพราะสามีจะคอยเป็นห่วงเป็นใย และซื่อสัตย์กับเต๊วมาก เต๊วยังบอกอีกว่ารู้สึกประทับใจสามีที่เป็นคนสบาย ๆ ง่าย ๆ ไม่เรื่องมาก ไม่จู้จี้ ไม่เจ้าชู้ ไม่ว่าสามีจะไปไหนสุดท้ายก็กลับมาอนที่บ้านทุกวันและจะคอยโทรมาบอกความเคลื่อนไหวตลอด มีความเข้าอกเข้าใจเต๊วว่าการทำงานเป็นก๊วกของเต๊วทำให้ไม่มีเวลาให้ครอบครัวมากนัก ช่วงวันหยุดก่อนมีลูกเต๊วกับสามีจะออกเที่ยวกันบ่อยมาก แต่หลังจากมีลูกแล้วชอบที่จะอยู่บ้านมากกว่า เต๊วเป็นหลักในการตัดสินใจเกี่ยวกับลูกแต่ก่อนนั้นจะปรึกษากับแม่ก่อน สามีจะช่วยเต๊วทำงานบ้านบ้างในบางครั้งแต่เต๊วรู้สึกเหนื่อยหรือต้องยกของหนัก แม่ตอนนี้เต๊วมีอาการบาดเจ็บที่ข้อมือต้องพักงานเป็นเวลานานทำให้หงุดหงิดบ่อยแต่สามีจะคอยปลอบและคอยหยอกเย้าให้เต๊วคลายเครียดไปได้

ความพึงพอใจในชีวิตสมรส โดยรวมแล้วแต่ารู้สึกพอใจมากที่ได้แต่งงานอยู่กับสามีคน นี้ ตัวเองก็ไม่ได้คาดหวังอะไรมากมายแต่แรกเพราะสามารถดูแลตัวเองได้โดยไม่ต้องพึ่งพาสามี อยู่แล้ว ตั้งแต่คบกับสามีก็ไม่เคยคิดมีคนอื่นอีกเลย แต่บอกว่าอยู่กับสามีแล้วรู้สึกสบายตัวสบายใจ ให้เกียรติกัน และฐานะการเงินทางครอบครัวก็อยู่ได้อย่างสบายไม่ลำบาก นอกจากนี้แล้วยังไม่เคยมี แฟนเป็นคนไทยเพราะเท่าที่สัมผัสและเคยเห็นแฟนคนไทยชอบบังคับ ทำอะไรไม่ได้เต็มที่ ครอบครัวเดิมก็ชอบมาუნวายนวายทำให้ครอบครัวแตกแยก แต่ยังกล่าวติดตลกด้วยว่า “ถ้ามีแม่ผัวเป็น คนไทยสงสัยฆ่ากันตาย หรือไม่เขาคงจะให้ลูกชายเลิกกับเราแน่”

กรณีตัวอย่างที่ 2 เอ

เออายุ 37 ปี เป็นคนจังหวัดนครราชสีมา จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สามีอายุ 57 ปี ซึ่งห่างกับเอ 20 ปีแต่งงานกันมาแล้ว 8 ปี ก่อนแต่งงานกับสามี 6 เดือน ตอนนั้นเอ อายุ 29 ปี และยังไม่เคยผ่านการแต่งงานหรือมีแฟนมาก่อน ก่อนเจอกับสามีเอเป็นพนักงานบริษัท ต่อมาพ่อกู้เงินมาทำธุรกิจฟาร์มเลี้ยงไก่เอจึงต้องช่วยพ่อควบคู่กันไปด้วยโดยรายได้จากฟาร์มไก่จะ เข้าทุก 45 วัน หลังหักค่าใช้จ่ายในฟาร์มแล้วจะได้ประมาณ 30,000 บาท แต่ก็ต้องแบ่งกันทั้งบ้านทำ ให้เอมีรายได้ดีขึ้นพอกินพอใช้สะดวกมือแต่ก็ไม่เหลือเก็บ เอและสามีไม่มีลูกด้วยกัน ตัวสามีของเอ เคยมีแฟนเป็นคนเดนมาร์ก ไม่มีลูก ไม่เคยมีแฟนเป็นคนไทยหรือเอเชียเลย เอมีพี่น้อง 2 คน ที่ บ้านเออยู่กันหลายคนทั้งพ่อ แม่ ตัวเอเอง พี่ชาย พี่สะใภ้ และหลานอีก 2 คน

ด้านการสื่อสารระหว่างคู่สมรส นางสาวของเอซึ่งอาศัยอยู่ประเทศเดนมาร์กได้ชักชวนสามี ของเอมาเที่ยวประเทศไทยและแวะเยี่ยมญาติจนได้มาเจอกับเอ และสานความสัมพันธ์ด้วยแรง สนับสนุนของเพื่อน ๆ และญาติของเอ เอไม่เก่งภาษาอังกฤษส่วนภาษาเดนมาร์กเอไม่มีความรู้เลย สามีของเอก็ไม่เก่งภาษาอังกฤษเช่นเดียวกัน ส่วนภาษาไทยสามีเอไม่มีความรู้เลย เอบอกว่าแรก ๆ คุยกับสามีต้องใช้ทั้งภาษาอังกฤษ ภาษาใบ้ บางทีก็วาดรูปหรือให้น้ำสาวซึ่งไปอยู่เดนมาร์กก่อนเอ หลายปีช่วยเป็นล่ามให้ เวลาไปซื้อของก็ใช้ภาษาอังกฤษประกอบท่าทาง เอต้องเรียนภาษาตามกฎ ข้อบังคับเป็นเวลา 1 – 2 ปี จากนั้นจึงได้งานเป็นพนักงานทำความสะอาดก็ได้เพื่อนร่วมงานและ สามีช่วยฝึกภาษาเดนมาร์กให้ เอยังเรียนรู้หัดฟัง พูด จำภาษาเดนมาร์กด้วยการดูโทรทัศน์ของ เดนมาร์ก ปัจจุบันเอสามารถสื่อสารเป็นภาษาเดนมาร์กได้เป็นอย่างดี แต่เวลาเอมีปัญหาส่วนตัวมัก ไม่ปรึกษาสามีเพราะสามีชอบขัดอาจเป็นเพราะช่องว่างระหว่างวัยที่ต่างกันถึง 20 ปีทำให้คิด ต่างกัน

ด้านการปรับตัวในชีวิตสมรส เอ้เล่าว่าสามีของเอ้ทำงานบริษัทมีเงินเดือน 15,000 โครน ส่วนตัวเอ้มีรายได้จากการเป็นพนักงานทำความสะอาด 15,000 โครน เอ้กับสามีแยกกระเป๋ากันโดยสามีรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในบ้านส่วนเอ้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายส่วนตัวของตนเท่านั้น เอ้ซื้อบ้านให้พ่อแม่ที่ประเทศไทย 1 หลัง ซึ่งเอ้ต้องส่งเงินมาพ่อนบ้านทุกเดือน เหลือใช้เองเดือนละประมาณ 8,000 โครน เอ้จึงมีเงินแค่พอใช้จ่ายแต่ไม่เหลือเก็บออม เรื่องนี้สามีไม่ได้ว่าอะไรเพราะเอ้ใช้เงินส่วนตัวเอ้และสามีไว้ใจซึ่งกันและกันมาก ไม่เคยมีเรื่องหึงหวง เรื่องอาหารเอ้บอกว่าไม่ค่อยมีปัญหา เพราะเอ้เป็นคนไม่เลือกมากสามารถรับประทานอาหารได้หลายอย่าง นาน ๆ จึงจะทำอาหารไทย เพราะต้องบอกสามีก่อนล่วงหน้าเนื่องจากสามีจะเหม็นกลิ่นอาหารไทยบางชนิด สามีของเอ้มีหน้าที่ทำอาหารทุกมื้อยกเว้นมื้อที่เป็นอาหารไทย สามีของเอ้นับถือศาสนาคริสต์เพียงในเอกสารทางราชการออกให้เท่านั้นแต่ไม่เคยเข้าทำกิจกรรมทางศาสนาเลย ส่วนเอ้นับถือศาสนาพุทธแต่ก็ไม่ได้เคร่งครัด เรื่องของการนับถือศาสนาของทั้งสองจึงไม่ใช่ประเด็นในการคิดใจกัน เรื่องที่เอ้กับสามีมักมีปัญหากันส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการแสดงความคิดเห็นและการตัดสินใจในบ้านเพราะสามีเป็นคนออกค่าใช้จ่ายในบ้านทั้งหมดเอ้จึงไม่ค่อยมีสิทธิในการออกเสียง แรก ๆ เอ้ก็เถียงบ้างแต่พอรู้ว่าเถียงไปก็ไม่จะมีอะไรดีขึ้นเอ้รู้สึกเบื่อและเหนื่อยจึงเลิกเถียงไปเอง หน้าที่รับผิดชอบในบ้านเอ้เป็นคนทำงานบ้าน สามีจะช่วยบ้างแล้วแต่อารมณ์ของสามี

ด้านการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสำคัญภายนอกครอบครัว ปัญหาส่วนตัวของเอ้จะเป็นช่วงที่มาอยู่แคนาดาใหม่ ๆ คือเอ้จะคิดถึงบ้านมากแต่สามีไม่เข้าใจ เอ้จึงใช้วิธีโทรไปปรับทุกข์กับญาติที่อยู่แคนาดาเหมือนกันเพราะเข้าใจความรู้สึกของเอ้และให้กำลังใจเอ้ได้มากกว่าสามี เอ้จะไม่เอาปัญหาไปปรึกษาครอบครัวเดิมที่ประเทศไทยเด็ดขาด เอ้บอกว่าไม่อยากจะให้ทางไทยเป็นห่วง อีกทั้งพ่อแม่ของเอ้ก็ชอบสามีของเอ้มาก เพราะช่วงคบหากันสามีไปหาเอ้ที่ประเทศไทยบ่อยครั้งประกอบกับน้ำสาวของเอ้เป็นคนแนะนำสามีคนนี้ได้รู้จักกับเอ้และครอบครัว ด้านครอบครัวเดิมของสามีก็ไม่ยุ่งเกี่ยวกับแล้วเพราะสามีแยกจากครอบครัวมาดูแลตัวเองตั้งแต่อายุ 18 ปี ซึ่งเป็นค่านิยมของคนแคนาดาโดยทั่วไป เอ้จึงไม่เคยได้รับความช่วยเหลืออะไรจากครอบครัวเดิมของตนและของสามีเลย เวลาที่มีกิจกรรมของชุมชนเอ้จะไปคนเดียวเพราะสามีชอบอยู่บ้าน ยกเว้นงานไหนได้รับเชิญทั้ง 2 คน เอ้มีการนัดพบปะสังสรรค์กับเพื่อนได้แต่จะสามีจะไม่ชอบให้เพื่อนมาสังสรรค์ที่บ้านวันอาทิตย์ สามีบอกเอ้ว่าวันอาทิตย์ควรเป็นวันของครอบครัวเอ้จึงเลือกที่จะออกไปสังสรรค์นอกบ้านกับเพื่อนแทนเพราะถึงแม้จะอยู่บ้านกับสามีก็ไม่ค่อยได้คุยอะไรกัน นี่เป็นอีกเหตุหนึ่งที่ทำให้สามีหงุดหงิด ในส่วนเพื่อนของสามีก็ไม่ค่อยเข้ามาสังสรรค์ที่บ้านเท่าใดนัก ส่วนใหญ่จะมาพูดคุยธุระไม่นานก็กลับ

ด้านความรักความอบอุ่นในครอบครัว เอ้เล่าว่าทุกวันนี้เอ้อยู่กับสามีด้วยความสงสาร เพราะสามีอายุมากแล้ว ส่วนเรื่องความรักเอ้เองก็ไม่แน่ใจกว่ายังมีหลงเหลืออยู่หรือไม่ เนื่องจากช่องว่างระหว่างวัยที่ต่างกันมากทำให้เอ้และสามีแทบไม่เคยแสดงความรักใคร่ทางสัมผัส เช่น การโอดกอด การหยอกเย้า แม้จะมีของขวัญให้กันและกันบ้างในเทศกาลสำคัญ แต่เรื่องความไว้น้ำใจ เอ้ใจกันเอ้และสามียังมีให้กันเต็มเปี่ยม เวลาหยุดเทศกาลหลายวันเอ้กับสามีก็จะแยกกันไปเที่ยวกับเพื่อนของคนละที่เพราะชอบไม่เหมือนกัน แต่ถ้าเป็นประเทศไทยเอ้จะกลับมาเยี่ยมบ้านที่เมืองไทยเฉลี่ยปีละ 1 ครั้ง พร้อมกับสามีเนื่องจากสามีเอ้ชอบประเทศไทยมาก ทุกครั้งที่เอ้กลับมาไทยสามีจะตื่นเต้นและรู้สึกแปลกใหม่กับทุกสิ่งในประเทศไทย

ความพึงพอใจในชีวิตสมรส เอ้เคยคิดเลิกกับสามีแต่ไม่ได้บอกสามีให้รับรู้ มีเพียงเพื่อน ๆ และญาติทางเคนมาร์กเท่านั้นที่รับรู้ปัญหาของเอ้ เอ้คิดอยากจะหนีหายไปจากบ้านเพราะไม่อยากพูดคุยอะไรกับสามีอีกแล้ว เอ้บอกถึงข้อดีข้อเสียของการอยู่กับสามีที่เคนมาร์กว่า ข้อดีคือฐานะทางการเงินดีขึ้นเพราะข้าวของที่เคนมาร์กไม่มีอะไรน่าซื้อไม่เหมือนที่ประเทศไทยเอ้จึงมีเงินส่งพ่อนบ้านให้พ่อแม่ แต่ข้อเสียคือขาดอิสระ เอ้ยังบอกอีกว่าจะไม่แนะนำให้ใครแต่งงานกับคนเคนมาร์กเหมือนตัวเอ้ “อยู่เมืองไทยดีแล้ว กินเกลือกที่เมืองไทยยังมีความสุขกว่า เพราะมาอยู่แล้วจะเป็นยังไงก็ไม่รู้ อายุมากแก่ไหนก็ต้องเริ่มต้นใหม่” แต่เอ้ก็ยังคิดไม่ออกว่าถ้าเลิกกับสามีแล้วจะไปอยู่ที่ไหน เพราะไม่มีเงินเก็บ อีกทั้งใจหนึ่งก็สงสารสามีเพราะอายุมากแล้ว สามีเคยบอกว่าโชคดียี่มีเอ้ เอ้เป็นคนเชื่อใจได้ เอ้เองก็เป็นห่วงว่าถ้าหนีสามีไปแล้วจะมีผู้หญิงอื่นมาหลอกสามี

กรณีตัวอย่างที่ 3 แอฟ

แอฟอายุ 46 ปี มีพี่น้อง 4 คน แอฟเป็นคนที่ 3 จบการศึกษาระดับปวส. เป็นคนจังหวัดลพบุรีสามีอายุ 48 ปี แต่งงานกับสามีคนปัจจุบันมาแล้ว 7 ปี โดยใช้เวลาคบหาใจ 1 ปี แอฟเคยแต่งงานอยู่กินกับสามีชาวไทย ตอนอยู่กับสามีชาวไทยแอฟทำหน้าที่แม่บ้านคอยดูแลบ้านและลูก ๆ โดยมีรายได้จากสามีเดือนละประมาณ 10,000 บาท มีหนี้สินจากการหยิบยืมคนรู้จักบ้างแต่ไม่มาก สุดท้ายแอฟและสามีก็ต้องเลิกรากันไปเพราะระยะหลังมีปากเสียงกันบ่อยประกอบกับสามีนอกใจ แอฟกับสามีเก่ามีลูกด้วยกัน 3 คน เป็นผู้หญิง 2 คนอยู่ประเทศไทยปัจจุบันเรียนจบและทำงานแล้ว คนสุดท้ายเป็นผู้ชายอายุ 18 ปี ปัจจุบันอยู่กับแอฟที่เคนมาร์ก ส่วนสามีของแอฟก็เคยแต่งงานมาก่อน 2 ครั้ง และมีลูกกับภรรยาเก่า 2 คนแต่ลูก ๆ ออกจากบ้านไปดูแลตัวเองหมดแล้ว จึงมีเพียงลูกชายติดของแอฟคนเดียวที่อยู๋ในการดูแลของแอฟและสามี

ด้านการสื่อสารระหว่างคู่สมรส แอฟเล่าว่ารู้จักกับสามีได้เพราะตนมีปัญหาเกี่ยวกับสามีเก่าจน น้ำสาวซึ่งอยู่ประเทศเคนมาร์กชวนไปท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน และพักที่บ้านน้ำสาวจนได้พบกับสามี คนปัจจุบันซึ่งไปร่วมรับประทานอาหารที่บ้านน้ำสาว ตอนนั้นแอฟไม่ได้คิดอะไรเกินไปเลยเพราะ กำลังกังวลใจกับปัญหาครอบครัวของตนแต่มาทราบทีหลังว่าสามีคนปัจจุบันถูกใจแอฟตั้งแต่แรก เห็น ต่อมาแอฟเลิกกับสามีเก่าและย้ายไปอยู่กับน้ำสาวที่เคนมาร์กเพื่อตั้งต้นชีวิตใหม่ จึงมีโอกาส ได้พบสามีคนปัจจุบันและแต่งงานกันที่สุดในที่สุด ตอนไปอยู่กับสามีที่เคนมาร์กใหม่ ๆ จะสื่อสารกัน ด้วยภาษาอังกฤษแบบง่าย ๆ คำไหนที่เข้าใจไม่ตรงกันก็จะเปิดพจนานุกรมภาษาอังกฤษ – เคนมาร์ก แล้วชี้คำที่จะสื่อสารให้อ่านแต่ปัจจุบันจะสื่อสารกันด้วยภาษาเคนมาร์กเพียงอย่างเดียว แม้แต่กับลูกแอฟก็จะพูดคุยด้วยภาษาเคนมาร์ก มีบ้างที่คุยกับลูกภาษาไทยในกรณีที่จะต่อว่าหรือ ตาหนิ ที่สามีทำเช่นนี้ก็เพื่อฝึกภาษาของแอฟด้วย ส่วนเรื่องเกี่ยวกับลูกชายแอฟกับสามีจะปรึกษ หรือกันแล้วให้ลูกชายตัดสินใจขั้นตอนสุดท้ายเอง ยกเว้นเรื่องไม่ดีของลูกชายแอฟจะไม่เล่าให้ สามีฟังเพราะไม่อยากให้สามีโกรธเกลียดลูกชาย เวลาทะเลาะกันส่วนใหญ่สาเหตุจะมาจากความ เอาแต่ใจของแอฟเองที่มักโมโหเวลาสามีแอบทำอะไรให้โดยที่ไม่ถามแอฟก่อน สามีจะรอให้แอฟ ใจเย็นแล้วค่อยเข้าปรับความเข้าใจทั้งนี้แอฟบอกว่าจะไม่ทะเลาะกันเกินครึ่งวันเพราะรู้สึกอึดอัด แอฟบอกว่าเวลามีปัญหาทั้งแอฟจะไม่ปรึกษาใครเพราะเป็นเรื่องภายในแต่ถ้าเป็นปัญหาส่วนตัว ของแอฟเองจะปรึกษาสามี ถ้าเมื่อใดมีปัญหาเกี่ยวกับภาษาหรือต้องไปติดต่อราชการจะให้สามีเป็น ล่ามให้เพราะสามีจะเข้าใจภาษาเคนมาร์กแบบของแอฟได้ดีที่สุดอีกทั้งถ้ามีว่รอล่ามภาษาไทยจาก ชุมชนจะใช้เวลานานมาก

ด้านการปรับตัวในชีวิตสมรส ในวันสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ร่วมรับประทานอาหารที่บ้านแอฟ ด้วย ซึ่งมีทั้งไทยและเคนมาร์ก แอฟบอกว่าเป็นแบบนี้เกือบทุกมื้อเพราะแอฟชอบทานอาหารไทย ส่วนสามีเป็นคนง่าย ๆ ทานอะไรก็ได้ขอแค่ไม่เผ็ดและไม่เหม็นเท่านั้น บางมื้อจะไม่มีอาหาร เคนมาร์กเลยเสียด้วยซ้ำ แอฟเป็นคนใจร้อนค่อนข้างเอาแต่ใจส่วนสามีจะคอยเอาอกเอาใจแอฟ เพราะสงสารที่ต้องจากบ้านจากลูกมาอยู่เคนมาร์ก สามีจึงเป็นฝ่ายต้องปรับตัวในเรื่องต่าง ๆ เช่น การรับประทานอาหารที่โต๊ะอาหารจะมีอาหารไทยประกอบด้วยทุกมื้อ บางมื้อก็เป็นอาหารไทย อย่างเดียว แต่สามีก็ไม่ได้ว่าอะไรเพราะสามีเองก็ชอบอาหารที่แอฟทำ รวมทั้งเครื่องทำความร้อน ภายในบ้านก็ต้องปรับให้อุ่นขึ้นเพื่อแอฟ สามีของแอฟทำงานรับจ้างเป็นช่างมีรายประมาณเดือนละ 30,000 โครน ค่าใช้จ่ายในบ้านหลักใหญ่สามีจะเป็นคนจ่ายแต่สิ่งไหนเล็ก ๆ น้อย ๆ หรือค่าอาหาร แอฟจะช่วยออกเงินบ้างปัจจุบันแอฟทำงานเป็นผู้ช่วยกึ่งที่กัศดาการกึ่งผับทำให้แอฟมีรายได้เป็น ของตัวเองส่วนลูกชายของแอฟก็ได้รับสวัสดิการต่าง ๆ ของประเทศเคนมาร์กแอฟกับสามีจึงไม่ ต้องรับภาระของลูกชายมากนัก แอฟนับถือศาสนาพุทธส่วนสามีนับถือศาสนาคริสต์ ตอนอยู่

ประเทศไทยแอฟเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาเสมอแต่พออยู่ที่เดนมาร์กไม่ค่อยได้ไปวัดเพราะวัดจะอยู่คนละเมือง แอฟจึงใช้วิธีไหว้พระสวดมนต์ที่บ้านซึ่งสามีก็ไม่ขัดขวางแต่อย่างใด แอฟเคยชวนสามีไปร่วมงานที่โบสถ์คริสต์จัดขึ้นแต่ก็ไปไม่ได้เลยไม่กี่ครั้งเพราะสามีเบื่อกับสามีจะทำกิจกรรมทางศาสนาเฉพาะที่บ้านในวันสำคัญ เช่น วันคริสมาสต์ วันอีสเตอร์ วันขอบคุณพระเจ้า แอฟยังบอกอีกว่าตั้งแต่มาอยู่ที่เดนมาร์กจะแต่งตัวทันสมัยมากขึ้นเพราะที่ประเทศนี้ให้อิสระในการแต่งตัว อีกทั้งจะมีรูปแบบเสื้อผ้าที่หลากหลายกว่าในประเทศไทยเพราะในประเทศไทยมีแต่เสื้อผ้าสำหรับอากาศร้อนไม่เหมือนที่เดนมาร์กที่แต่ละฤดูกาลจะต่างกันมากทำให้รูปแบบของการแต่งกายก็ต่างกันไปด้วย แอฟบอกอย่างไรรู้ตามอยากให้อาจารย์ปรับปรุงตัวเรื่องความเป็นคนเฉื่อยชา แอฟอยากให้อาจารย์ทะเลาะกันพร้อมทั้งอยากให้สามีศึกษาเพิ่มเติมเรื่องเทคโนโลยี

ด้านการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสำคัญภายนอกครอบครัว แอฟเล่าเรื่องการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลภายนอกครอบครัวไว้ว่า แรก ๆ พ่อ แม่ พี่สาว และพี่ชายของแอฟไม่เห็นด้วยที่แอฟจะไปอยู่เดนมาร์กเพราะสงสารลูก ๆ ของแอฟที่อยู่ทางเมืองไทย แต่ด้วยความที่แอฟผิดหวังกับสามีเก่าประกอบกับความดีของสามีปัจจุบันและแรงสนับสนุนของน้ำสาวทำให้แอฟตัดสินใจเดินทางไปแต่งงานและอยู่กินที่เดนมาร์ก ด้วยความจริงใจและความรักที่แสดงออกอย่างเปิดเผยของทั้งคู่ทำให้พ่อ แม่ พี่ น้อง และลูกทางประเทศไทยของแอฟยอมรับสามีปัจจุบันได้แล้ว ความสดใสไร้เงาของแอฟทำให้แอฟเข้ากับเพื่อน ญาติ และครอบครัวเดิม รวมทั้งลูกและภรรยาเก่าของสามีเป็นอย่างดี แอฟและสามีจะได้รับเชิญไปดื่มน้ำชาอยู่เสมอ ส่วนแอฟกับสามีเองก็มักจะชวนเพื่อนและญาติไปเที่ยวพักผ่อนหรือสังสรรค์ในบ้านอยู่เสมอซึ่งได้ผลตอบรับที่ดีทุกครั้ง บ่อยครั้งที่ชุมชนจะส่งใบปลิวแจ้งข่าวสารกิจกรรมต่าง ๆ มาที่บ้าน เช่น เทศกาลแม่มด เทศกาลเล่นบิงโกก็จะไปร่วมกันเพียง 2 คนเพราะลูกชายไม่ชอบงานแบบนี้ นอกจากนี้แอฟยังสนิทสนมกับผู้ปกครองของเพื่อนลูกชายเป็นอย่างดี

ด้านความรักความอบอุ่นในครอบครัว สามีและแอฟมีช่วงเวลาที่ต้องฝ่าฟันอุปสรรคและความลำบากไปด้วยกัน ครั้งนั้นสามีตกจากหลังคาบ้านแขนหักทำงานไม่ได้ เงินของแอฟเองก็ได้น้อยมากแอฟจึงต้องรับงานพิเศษโดยการทำอาหารว่างในงานเลี้ยงเพื่อช่วยเหลือทางการเงินของครอบครัวทำให้ทั้งสองยิ่งรักกันมากขึ้นไปอีก เวลาว่างก็จะใช้เวลาด้วยกันโดยสามีจะพาแอฟไปเที่ยวช้อปปิ้งที่แอฟชอบ แต่แอฟก็มีบางช่วงเวลาที่อยากเลิกกับสามีเหตุผลเพราะช่วงที่แอฟแต่งงานกับสามีใหม่ ๆ ลูกติดของสามีเข้ามายุ่งวุ่นวายมากเพราะกลัวพ่อจะถูกหลอก สามีจึงเอาใจแอฟมากขึ้นและคอยจัดการพูดคุยทำความเข้าใจกับทั้งสองฝ่าย ส่วนสามีกับลูกชายของแอฟเข้ากันได้ดี

ความพึงพอใจในชีวิตสมรส แอฟรู้สึกพอใจกับครอบครัวปัจจุบันมาก อีกทั้งฐานะการเงินก็ดีขึ้นมาก มีเงินเก็บจำนวนหนึ่ง เพราะทุกคนทำงานกันหมดรวมถึงลูกชายของแอฟด้วย เมื่อผู้วิจัยถามแอฟต่อว่าจะแนะนำใครให้แต่งงานกับคนเคนมาร์กบ้างหรือไม่ แอฟก็ฝากไว้แต่เพียงว่าอยากให้ตัดสินใจกันเองเพราะคนดีก็มีคนไม่ดีก็เยอะ แต่สำหรับแอฟเองถ้าย้อนเวลากลับไปได้จะไม่แต่งงานกับสามีคนไทยอีก จากประสบการณ์ของแอฟคือผู้ชายไทยไม่ซื่อสัตย์ ไม่ให้เกียรติผู้หญิง ส่วนคนเคนมาร์กถ้าตัดสินใจใช้ชีวิตคู่กับใครจะซื่อสัตย์มากและให้อิสระกับผู้หญิงเต็มที่ มีความเป็นเพื่อนคู่คิดมากกว่าสามีคนไทย แอฟพูดถึงสามีชาวเคนมาร์กว่า “ก่อนแต่งงานก็หวังเรื่องทางเศรษฐกิจกับความรักไว้มาก จนมาวันนี้ 7 ปีแล้วสามีไม่ทำให้ผิดหวังเลย” แอฟยังคิดถึงประเทศไทยอยู่เสมอโดยคิดว่าวันหนึ่งถ้ามีเงินเก็บพอสำหรับลงทุนทำกิจการเล็ก ๆ ได้จะชวนสามีมาใช้ชีวิตอยู่ที่ประเทศไทย แอฟรู้สึกโชคดีที่ตัดสินใจแต่งงานกับสามีปัจจุบันเพราะไม่เคยมีใครดูแลแอฟและลูกดีเท่านี้

กรณีตัวอย่างที่ 4 กุหลาบ

กุหลาบอายุ 45 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนแต่งงานกับสามีปัจจุบันกุหลาบเป็นพนักงานบริษัทมีเงินเดือน 12,000 – 17,000 บาท มีเงินเก็บอยู่บ้างแต่ไม่มากนัก กุหลาบเคยมีสามีเป็นคนไทยมาก่อน อยู่กินด้วยกัน 4 ปีก็เลิกกันเพราะทนความเจ้าชู้ของสามีเก่าไม่ไหว ต่อมากุหลาบคบหากับสามีคนเคนมาร์กจากการแนะนำของเพื่อนให้ส่งรูปและประวัติไปลงหาคุณหนังสือพิมพ์ และจับคู่คบหากับสามีคนปัจจุบันได้ประมาณ 1 ปีครึ่งก็ตกลงใจแต่งงานกัน สามีของกุหลาบอายุ 51 ปี กุหลาบแต่งงานกับสามีมาแล้ว 18 ปี มีลูกกับสามีปัจจุบัน 2 คน สามีมีลูกติดจากภรรยาเก่า 3 คน ซึ่งสามีของกุหลาบเป็นผู้ปกครองแต่เพียงผู้เดียว

ด้านการสื่อสารระหว่างคู่สมรส กุหลาบเล่าว่าช่วงแรกๆ ที่เริ่มทำความรู้จักและคบหากับสามีก็จะพูดคุยกันด้วยภาษาอังกฤษในระดับที่สามารถเข้าใจกันได้ดีพอสมควรยกเว้นคำยาก ๆ ก็จะให้เพื่อนช่วยแปลให้ เพราะส่วนมากแล้วเวลาออกไปเที่ยวก็จะชวนเพื่อนของกุหลาบไปด้วยเพื่อคว่าฝ่ายชายจะเข้ากับเพื่อนได้ดีหรือไม่ ตอนนั้นฝ่ายชายถามถึงข้อแม้ว่าถ้าคบหาอยู่กินกันกุหลาบต้องการอะไรหรือไม่ กุหลาบจึงขอว่าถ้าแต่งงานกันไปแล้วขอเงินเดือนละ 1,000 โครนเพื่อส่งให้ทางบ้านในประเทศไทยและขอค่าตัวเครื่องบินกลับประเทศไทยปีละครั้งซึ่งฝ่ายชายก็ตกลงจากนั้นทั้ง 2 จึงเริ่มคบหาออกเที่ยวด้วยกันแต่พอตกลงใจอยู่ด้วยกันแล้วก็ต้องพึ่งพาตัวเองจะพูดจากับใครก็ไม่ได้เพราะไม่รู้ภาษา แต่พอไปเรียนภาษาก็ทำให้อะไรหลายอย่างง่ายขึ้น อีกทั้งโชคดีที่ลูกติดของสามียังเป็นเด็กเล็ก เวลากุหลาบพูดเคนมาร์กคำไหนผิดลูกติดก็จะทักและบอกคำที่ถูกต้องให้ สามี

เองก็เลิกพูดอังกฤษด้วยหลังจากอยู่ด้วยกันได้ 1 ปี เพราะอยากให้กุหลาบเรียนรู้ภาษาเดนมาร์กได้เร็วขึ้น กุหลาบกับสามีจะมีปัญหากันเรื่องวิถีเลี้ยงลูก สามีจะเลี้ยงลูกแบบฝรั่ง กุหลาบเลี้ยงแบบไทย สุดท้ายก็มาตกลงกันว่าถ้าไม่พอใจที่สอนลูกให้พูดกันเมื่ออยู่ตามลำพัง อย่าขัดกันตอนกำลังสอนลูกเพราะถือว่าไม่ให้เกียรติกัน กุหลาบและสามีต่างผิดหวังจากปัญหาการนอกใจในรักครั้งแรก ทั้งคู่จึงตกลงกันว่าถ้าหมดรักให้บอกตรง ๆ มีครั้งหนึ่งที่กุหลาบเกือบเลิกกับสามีเพราะลูกติดของสามีอยากให้พ่อแม่คืนดีกันจึงแอบนัดให้พ่อแม่ไปหาในงานกีฬาของโรงเรียน สามีของกุหลาบก็ไปร่วมงานโดยไม่บอกให้กุหลาบทราบ พอกุหลาบทราบเรื่องที่หลังจึงโกรธมากถึงกับจัดเสื้อผ้าใส่กระเป๋าจะกลับเมืองไทยแต่สามีก็คุกเข่าอ้อนให้อยู่และสัญญาว่าต่อไปนี้จะไม่ไปเจอภรรยาเก่าถ้าไม่มีกุหลาบไปด้วยกัน

ด้านการปรับตัวในชีวิตสมรส หลังจากแต่งงานแล้วกุหลาบต้องปรับตัวเกือบทุกอย่าง ที่เดนมาร์กทั้งหนาว ทั้งพูดกับใครไม่รู้เรื่อง 2 ปี แรกรู้สึกคิดถึงบ้านที่เมืองไทยมากยิ่งตอนสามีไปทำงานกุหลาบยังไม่มีงานทำก็ได้แต่มองออกไปนอกหน้าต่างและจะแก้เหงาโดยการไปพบปะพูดคุยกับคนไทยด้วยกันที่อยู่ใกล้บ้านจึงพอลายเหงาไปได้ เพื่อนจึงแนะนำให้ทำงานพิเศษเป็นพนักงานทำความสะอาด ทั้งเรียนทั้งทำงานพิเศษอยู่ 8 เดือนพอสอบผ่านหมดก็ไปทำงานประจำและไม่ได้เรียนอีกเลย ปัจจุบันกุหลาบ ทำงานเป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุ มีรายได้หลังหักภาษีแล้ว 12,000 โครนต่อเดือน ส่วนสามีทำงานเป็นพนักงานดับเพลิงและมีบริษัทเล็ก ๆ จำหน่ายอุปกรณ์ดับเพลิงรายได้เดือนละไม่ต่ำกว่า 20,000 โครน ทั้งสองใช้จ่ายร่วมกันโดยจะเปิดบัญชีสำหรับรายได้และรายจ่ายร่วมกัน เรื่องหน้าที่ในบ้านกุหลาบจะเป็นคนรับผิดชอบ เรื่องลูก ๆ กุหลาบก็จะเป็นคนดูแล เว้นแต่ว่าเรื่องใหญ่ที่ต้องร่วมกันตัดสินใจ เวลาพักร้อนหลายวันจะไปเที่ยวกันทั้งครอบครัว แต่ในวันหยุดปกติจะชอบอยู่ดูแลกันที่บ้านเนื่องจากสามีไม่ค่อยมีวันหยุดเลยอยากอยู่บ้านพักผ่อนมากกว่า เรื่องอาหารส่วนใหญ่จะเป็นอาหารเดนมาร์กมากกว่าอาหารไทยเพราะสามีไม่ชอบกะทิ ส่วนลูกไม่ทานเผ็ด ตอนแต่งงานใหม่ ๆ กุหลาบต้องปรับตัวเรื่องอาหารพอสมควรเพราะเป็นคนชอบทานรสจัดมาก แต่ปัจจุบันกุหลาบอยู่เดนมาร์กมานานจนชินกับอาหารเดนมาร์กที่เป็นอาหารประจำครอบครัวอยู่แล้ว ถ้าวันไหนอยากทานอาหารไทยมาก ๆ ก็จะชวนเพื่อนคนไทยมาทำทานกันที่บ้านซึ่งสามีก็เข้าใจและไม่ได้ว่าอะไร

ด้านการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสำคัญภายนอกครอบครัว กุหลาบและสามีเป็นที่รักของชุมชน ในหนึ่งเดือนชุมชนจะจัดสังสรรค์สำหรับผู้ชายสามีก็จะได้รับเชิญทุกครั้ง ส่วนกุหลาบเองก็จะจัดสังสรรค์ฝ่ายหญิงในวันเดียวกันโดยกุหลาบเป็นแม่งานซึ่งก็ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากผู้หญิงในชุมชนทั้งเดนมาร์กและชาวไทย กุหลาบยังบอกอีกว่าตอนมาอยู่ใหม่ ๆ คิดว่าเดนมาร์ก

น่าเบื่อ เจ็บเหงา ประเทศเล็ก ไม่น่าจะอยู่ได้นานจนมาพบปะพูดคุยอยู่กับลูกคล้อยอยู่กับคนแดนมาร์ก ทำให้เห็นว่าคนแดนมาร์กเป็นมิตรและนิสัยน่ารักทำให้รู้สึกอบอุ่นและเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนได้อย่างกลมกลืน กุหลาบจะเล่าเรื่องในครอบครัวให้เพื่อนฟังบ้างแต่เป็นแค่การเล่าสู่กันฟังไม่ใช่การขอคำปรึกษา แต่กุหลาบมีปัญหาเกี่ยวกับภรรยาเก่าของสามีเรื่องค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับลูกของสามี นอกจากนี้กุหลาบยังมีปัญหากับลูกติดทางฝ่ายสามีมาก เพราะเด็กเห็นว่ากุหลาบไม่ใช่แม่และจะมาแย่งความรักจากพ่อไป จึงคือไม่เชื่อฟังกุหลาบเลย สามีจะคอยเป็นคนกลางในการประสานความสัมพันธ์นี้ ซึ่งก็ทำได้ดีเพราะปัจจุบันกุหลาบสามารถเข้ากับลูก ๆ ของสามีได้เป็นอย่างดีประกอบกับลูกติดของสามีโตพอที่จะย้ายออกไปใช้ชีวิตอยู่ด้วยตัวเองแล้วส่วนภรรยาเก่าเมื่อเห็นว่าสามียังส่งเสียเลี้ยงดูลูกเป็นอย่างดีไม่ขาดตกบกพร่องก็เลิกรบกวนครอบครัวของกุหลาบไป

ด้านความรักความอบอุ่นในครอบครัว ในวันหยุดเทศกาลใหญ่ ๆ กุหลาบและสามีมักหาโอกาสอยู่ด้วยกันให้ได้มากที่สุดและมีขอบขวัญในวันพิเศษอยู่เสมอ กุหลาบและสามีไปเที่ยวเมืองไทยด้วยกันปีละ 2 ครั้ง ทำให้สามีเข้าใจว่าทำไมต้องส่งเสียเลี้ยงดูพ่อแม่เพราะคนแดนมาร์กจะแยกออกจากครอบครัวเดิมและไม่มีการส่งเสียเลี้ยงดู แต่สิ่งที่กุหลาบกำลังหนักใจในด้านความรักและความอบอุ่นในครอบครัวก็คือการที่สามีและกุหลาบไม่มีเวลาให้กัน กุหลาบบอกว่าตอนนี้บางทีเจอหน้ากันก็ไม่ว่างจะคุยอะไรกันเพราะไม่ค่อยได้เจอกันบ่อยนัก เรื่องที่อยากจะพูดก็เลยเวลาที่เหมาะสมไปแล้ว ทั้ง ๆ ที่อยากร่วมแบ่งปันเรื่องราวและความรู้สึกแต่ก็ทำไม่ได้ แต่อย่างไรก็ตามทั้งคู่ยังคงดูแลกันและกันเป็นอย่างดี

ความพึงพอใจในชีวิตสมรส กุหลาบยังบอกอีกว่าหากเลือกได้อยากเป็นโสดอยู่ประเทศแดนมาร์กเพราะรักอิสระแต่ก็ไม่อยากกลับไปอยู่เมืองไทย กุหลาบคุ้นเคยกับการใช้ชีวิตที่ประเทศแดนมาร์กมากกว่าเมืองไทย แต่อย่างไรก็ตามกุหลาบก็คิดว่าตนโชคดีกว่าผู้หญิงหลายคนที่ได้แต่งงานกับสามีคนนี้ นอกจากนี้กุหลาบยังแนะนำคนไทยให้คบหาแต่งงานกับคนแดนมาร์กมาแล้วหลายคู่เพราะกุหลาบเห็นว่าโดยรวมแล้วผู้ชายแดนมาร์กเป็นคนดี กุหลาบยังฝากถึงท้ายถึงหญิงไทยที่จะแต่งงานกับชายแดนมาร์กไว้ด้วยว่าควรรู้จักระงับอารมณ์ ตอนอยู่เมืองไทยอาจแสดงออกทางอารมณ์ได้เต็มที่แต่ณีสักคนแดนมาร์กเป็นคนอ่อนไหวมากจึงต้องคอยระงับอารมณ์ไม่ให้สามีเสียใจ

กรณีตัวอย่างที่ 5 รุ่ง

รุ่ง อายุ 42 ปี เป็นคนจังหวัดชัยภูมิ จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีพี่น้อง 7 คน รุ่งเป็นลูกคนที่ 5 ครอบครัวมีอาชีพทำนา แต่รุ่งเดินทางเข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ รับจ้างเย็บผ้าแถว

บุคโล มีรายได้ประมาณวันละ 100 บาท ด้วยนิสัยรุ่งเป็นคนประหยัดทำให้รายได้เพียงเท่านี้ก็พอ กินพอใช้แต่ไม่เหลือเก็บ สามียองรุ่งอายุอ่อนกว่ารุ่งเกือบ 10 ปี รุ่งไม่เคยมีแฟนมาก่อนจนมาพบกับ สามีนปัจจุบัน ใช้เวลาคบหาดูใจกัน 3 เดือนจึงแต่งงานกัน ปัจจุบันแต่งงานมาแล้ว 17 ปี มีบุตรด้วยกัน 2 คน

ด้านการสื่อสารระหว่างคู่สมรส รุ่งเล่าว่าพบกับสามีนปัจจุบันได้เพราะมีคนรู้จักต่างหมู่บ้านที่แต่งงานกับคนเคนมาร์กแนะนำให้รุ่งเขียนจดหมายและส่งรูปถ่ายให้กับชายเคนมาร์กที่เป็นเพื่อนกับสามีน พอชายเคนมาร์กรู้สึกพึงพอใจก็ส่งตัวเครื่องบินมาให้เพื่อให้รุ่งไปเจอตัวจริงที่ประเทศเคนมาร์ก ตลอดระยะเวลาที่อยู่เคนมาร์กนั้นรุ่งพูดคุยกับชายเคนมาร์กด้วยภาษามือและทำกิริยาท่าทางประกอบให้เข้าใจง่ายขึ้นไหนที่เกินความสามารถรุ่งก็ให้คนไทยช่วยเป็นล่ามให้เพราะรุ่งพูดภาษาอังกฤษและภาษาเคนมาร์กไม่เป็นเลย หลังแต่งงานกันรุ่งก็เข้าเรียนภาษาตามหลักสูตรของพลเมืองใหม่ พอเริ่มพูดคุยเข้าใจก็ออกหางานพิเศษเป็นพนักงานทำความสะอาด ช่วงแรกที่อยู่ด้วยกันเมื่อมีปัญหาสามียองรุ่งก็จะพยายามไปปรึกษาพ่อแม่แต่รุ่งเห็นว่าถ้ายังเป็นแบบนี้เราจะไม่ได้เป็นผู้ใหญ่ รุ่งจึงพูดคุยกับสามียอย่างจริงจังว่าถ้าขึ้นยังคอยฟ้องพ่อฟ้องแม่อีกหน่อยเราจะแก้ปัญหาเองไม่ได้และลูก ๆ ก็จะเลียนแบบเรา ทำให้ปัจจุบันเวลามีปัญหาทั้งสองจะรอให้ต่างใจเย็นลงก่อนค่อยปรับความเข้าใจกัน รุ่งบอกกับสามีนว่าอยากมีลูก 2 คน ตอนนี้ก็สมหวังแล้วแม้สามีนอยากมีลูกอีกแต่รุ่งขอพ่อแม่ซึ่งสามีนก็ยอมรับในการตัดสินใจของรุ่ง

ด้านการปรับตัวในชีวิตสมรส รุ่งบอกว่าหลังแต่งงานกันใหม่ ๆ รุ่งและสามีนอาศัยอยู่กับครอบครัวเดิมของสามีน รุ่งบอกว่าตอนนั้นรู้สึกอึดอัดมาก ด้วยความที่คบหากันไม่นานทำให้เข้ากันไม่ได้ในหลายเรื่อง โดยเฉพาะเรื่องที่รุ่งทำงานหนักจนไม่มีเวลาให้สามีน รุ่งก็ได้แต่แอบไปร้องไห้อยู่คนเดียวเพราะไม่รู้จะไปปรึกษาใคร รุ่งไม่ชอบที่สามีนพูดไม่เพราะและเป็นคนเอาแต่ใจแต่รุ่งก็อดทนเพราะถือว่าดีกว่าอยู่ประเทศไทย รุ่งเคยนำเรื่องนี้ไปพูดคุยกับสามีน สามีนก็เข้าใจและพยายามปรับปรุงตัวจนอยู่กันมาได้จนทุกวันนี้ เรื่องของลูกจะช่วยกันดูแล ส่วนบทบาทหน้าที่อื่นจะแบ่งแยกกันชัดเจน สามีนรุ่งทำงานขับรถบรรทุกส่งของ ส่วนรุ่งเป็นพนักงานทำความสะอาด สามีนจะดูแลเรื่องเงินและค่าใช้จ่ายในบ้านทั้งหมดเว้นแต่ข้าวของส่วนตัวของรุ่งรุ่งจะเป็นคนรับผิดชอบเอง รุ่งจะดูแลเรื่องการทำงานภายในบ้าน ถ้าวันไหนรุ่งทำงานเหนื่อยก็จะขอร้องให้ลูกช่วยทำงานบ้านบ้างแต่ไม่บ่อยนักเพราะลูกยังเล็กอยู่ ส่วนสามีนไม่ค่อยให้ช่วยทำงานบ้านเพราะสามีนทำงานบ้านไม่เป็น ครอบครัวรุ่งรับประทานอาหารทั้งไทยและเคนมาร์กแต่สำหรับรุ่งต้องจบมื้ออาหารด้วยข้าวทุกมื้อ เพราะสำหรับรุ่งแล้วทานข้าวอิมี่ที่สุด รุ่งนับถือศาสนาพุทธแต่ด้วยข้อจำกัดที่ว่าเมืองที่รุ่งอาศัยอยู่ไม่มีวัดรุ่งจึงอาศัยสวดมนต์ก่อนนอนทุกคืน รุ่งเล่าเรื่องเหลือเชื่อให้ฟังว่ามีครั้งหนึ่งรุ่งและสามีนขับ

รถแล้วประสบอุบัติเหตุจนรถพังทั้งคันแต่รุ่งกับสามีไม่เป็นอะไรเลยแม้แต่รอย รุ่งจึงบอกกับสามีว่าช่วงเวลาอันตรายรุ่งจะสวดมนต์ทำให้สามีเริ่มศรัทธาในศาสนาพุทธอยู่บ้างแต่ก็ยังไม่สนิทใจนัก เพราะจากข่าวคราวที่เคยได้รับเกี่ยวกับศาสนาพุทธเป็นเรื่องราวที่ไม่ค่อยดีนัก

ด้านการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสำคัญภายนอกครอบครัว รุ่งมีปัญหาเกี่ยวกับแม่สามี ตั้งแต่ตอนไปอาศัยอยู่ใหม่ ๆ เพราะแม่สามีไม่ต้อนรับ “บางทีมีส้มอยู่ตะกร้าหนึ่งเขาก็แบ่งให้กินได้แค่ 2 ลูก บางวันทำหมูทอดก็ให้เรากินได้แค่ชิ้นเดียว” รุ่งเข้ากับครอบครัวเดิมของสามีไม่ค่อยได้จึงมีปัญหาจากจิกประเภแม่ผัวกับลูกสะใภ้อยู่เรื่อย ๆ ซึ่งเรื่องนี้รุ่งจะนำไปบอกเล่าปรึกษาเพื่อนคนไทยด้วยกันก็พอสบายใจขึ้นมาได้บ้าง จากนั้นไม่นานรุ่งทนไม่ไหวจึงขอร้องให้สามีซื้อบ้านเก่าแล้วนำมาปรับปรุงซ่อมแซมเพื่อแยกย้ายออกไปอยู่คนเดียวเฉพาะครอบครัวของรุ่งรุ่งบอกว่ารุ่งไม่ค่อยเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเพื่อนของสามีมากนักตรงข้ามกับสามีที่พยายามทำความรู้จักกับเพื่อน ๆ ของรุ่ง รุ่งกลับมาประเทศไทยไม่บ่อยนัก 3 ปีจึงจะเที่ยวไทยครั้งหนึ่งเพราะตั้งแต่แม่ของรุ่งเสียชีวิตรุ่งก็ไม่ค่อยได้ติดต่อกับทางประเทศไทยเท่าไหร่นัก พ่อของรุ่งก็สุขสบายดีมีลูกคอยดูแลหลายคน รุ่งชอบสังคมของประเทศเคนยาที่เคารพความเป็นส่วนตัวไม่ยุ่งเรื่องของครอบครัวคนอื่น สามีของรุ่งไม่เคยไปร่วมกิจกรรมทางศาสนาออกเสียจากว่าจะเป็นวันสำคัญจริง ๆ เช่น วันคริสมาสต์ ส่วนในวันสำคัญทางศาสนาพุทธรุ่งจะนัดกันไปกับคนไทยด้วยกันโดยไม่มีสามีรุ่งไปด้วยสามีก็ไม่ได้ห้ามรุ่ง รุ่งไม่เข้าร่วมกิจกรรมกับทางชุมชนมากนักเพราะไม่ชอบยุ่งกับใคร ถ้ามีเรื่องราวสำคัญในชุมชนรุ่งจะทราบข่าวได้จากการพูดคุยบอกต่อกันในกลุ่มเพื่อนที่รุ่งคบหา

ด้านความรักความอบอุ่นในครอบครัว สามีของรุ่งเคยนอกใจไปชอบพอกับหญิงอื่นที่เป็นคนต่างชาติแต่ไม่ใช่คนไทย ตอนแรกรุ่งไม่ทราบเรื่องแต่ฝ่ายหญิงโทรมาระรานรุ่งทุกวันทำให้รุ่งและลูกรับรู้ ลูกของรุ่งไปต่อว่าสามี สามีจึงสำนึกที่ทำให้ลูกเสียใจจากนั้นสามีก็มาสารภาพกับรุ่งและสัญญาว่าจะยุติความสัมพันธ์กับหญิงคนใหม่โดยเด็ดขาดแต่รุ่งไม่เชื่อ สามีจึงเอาอกเอาใจรุ่งทุกอย่าง ซื้อข้าวของให้ ให้เงินใช้เพิ่มทั้งที่เมื่อก่อนสามีเป็นคนขี้เหนียว รุ่งบอกว่าถึงตอนนี้รุ่งก็ยังไม่ค่อยไว้วางใจสามีเท่าไรแต่ก็จะให้อภัยและคอยดูกันต่อไป เวลาว่างวันเสาร์ – อาทิตย์ รุ่งกับสามีจะหยุดพร้อมกันแต่ไม่ค่อยได้ออกไปเที่ยวไหนเท่าไร จะใช้เวลาว่างร่วมกันในบ้าน เล่นเกมส์ ดูโทรทัศน์ นาน ๆ จะออกไปเที่ยวต่างเมืองเพราะติดปัญหาเรื่องเงิน

ความพึงพอใจในชีวิตสมรส รุ่งบอกว่ารู้สึกพอใจกับชีวิตครอบครัวพอสมควรถึงแม้จะคิดใจเรื่องที่สามีเคยนอกใจอยู่บ้าง แต่ในเรื่องอื่น ๆ สามีก็ดูแลเอาใจใส่ครอบครัวดี รุ่งบอกอีกว่าการแต่งงานกับสามีเคนยาไม่ได้คาดหวังเงินทองแต่ต้องการมีครอบครัวที่ดีเท่านั้น อีกทั้งรู้สึกที่ผู้

ชายไทยไม่มีความเป็นหัวหน้าครอบครัวที่ดึ้นัก ฝ่ายหญิงไม่มีอิสระในขณะที่ฝ่ายชายจะทำอะไรก็ได้ รุ่งเคยแนะนำคนเดนมาร์กซึ่งเป็นพี่ชายของสามีให้หลานได้รู้จักเพราะหวังจะให้แต่งงานกันแต่ตอนนี้พี่ชายของสามีมีเรื่องระหองระแหงกับครอบครัวรุ่งและเลิกกับหลานของรุ่งไปแล้ว อย่างไรก็ตามรุ่งยังรู้สึกโชคดีที่ได้แต่งงานและใช้ชีวิตอยู่ที่เดนมาร์ก

กรณีตัวอย่างที่ 6 แยก

แยกอายุ 47 ปี จบการศึกษาระดับปวช. ก่อนแต่งงานกับสามีเดนมาร์กแยกเคยแต่งงานมาแล้ว 2 ครั้งกับชายไทย กับสามีคนแรกมีลูกสาวด้วยกัน 1 คน แต่สุดท้ายต้องหย่าร้างกันไป ก่อนเจอสามีเดนมาร์กแยกทำงานแม่บ้านในสถานทูตเดนมาร์กประจำประเทศไทย รายได้เดือนละ 13,000 บาท เงินส่วนนี้แยกจะเก็บออมไว้เดือนละ 1,000 บาท ทำให้แยกมีเงินเหลือเก็บจำนวนหนึ่ง ครอบครัวเดิมของแยกเป็นครอบครัวใหญ่มีฐานะปานกลาง ไม่มีหนี้สินเพราะทุกคนต่างทำงานหาเลี้ยงตัวเอง ปัจจุบันแยกแต่งงานกับสามีเดนมาร์กมาแล้ว 5 ปี ก่อนแต่งงานใช้เวลาคบหากันเกือบ 3 ปี ไม่มีบุตรที่ปกครองร่วมกัน

ด้านการสื่อสารระหว่างคู่สมรส แยกพบกับสามีคนปัจจุบันจากที่ทำงาน สามีของแยกมีภารกิจต้องมาทำงานที่สถานทูตเดนมาร์กประจำประเทศไทยที่ซึ่งแยกทำงานเป็นแม่บ้านอยู่ จึงทำให้ทั้งสองได้ใกล้ชิดกันจนพัฒนาเป็นความรักและแต่งงานกันในที่สุด หลังจากแต่งงานแล้วแยกจึงลาออกจากงานและย้ายตามสามีไปอยู่ที่ประเทศเดนมาร์ก ถึงแม้แยกและสามีจะใช้ภาษาอังกฤษได้ดีแต่โดยรวมแล้วคนเดนมาร์กไม่ค่อยใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารทำให้คนเดนมาร์กส่วนมากใช้ภาษาอังกฤษได้ไม่ดีนัก แต่ทุกอย่างก็ดีขึ้นเมื่อแยกเข้าเรียนภาษาเดนมาร์กตามข้อบังคับของรัฐบาล ช่วงแรกแยกใช้ภาษาอังกฤษคุยกับสามีจนเริ่มสามารถพูดภาษาเดนมาร์กได้บ้างจึงเริ่มใช้คุยกับสามี แยกเป็นคนอหังการดี พูดเก่ง มักจะคอยซักถามและบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ กับสามีอยู่เสมอ ทำให้เรียนรู้ภาษาได้เร็วและเนื่องจากใช้เวลาคบหาก่อนสมรสนานเกือบ 3 ปี จึงทำให้ไม่ค่อยมีปัญหาทางด้านการสื่อสารมากนัก

ด้านการปรับตัวในชีวิตสมรส แยกต้องปรับตัวเนื่องจากความอึดอัดจากนิสัยเจ้าระเบียบและความตระหนี่ของสามี แยกเล่าว่าจะใช้เงินทำอะไรต้องปรึกษากับสามีก่อนทุกครั้งไม่เหมือนตอนอยู่ไทยที่ใช้จ่ายเองได้เลย แต่เรื่องนี้แยกก็เข้าใจเพราะเงินส่วนใหญ่เป็นเงินที่สามีหามา สามีไว้ใจแยกเรื่องเงิน โดยจะวางเงินไว้ให้แยกหยิบใช้ได้แต่ต้องบอกต้องปรึกษาก่อน เพราะทราบว่าแยกไม่ใช่คนสุรุษสุรายอยู่แล้ว ส่วนถ้าเป็นของใช้ส่วนตัวแยกสามารถซื้อเองได้ เรื่องอาหารแยก

บอกว่าสามีแขกเป็นคนกินอยู่ง่าย ทำอะไรให้ทานก็ทานได้หมดแต่ต้องไม่เผ็ดมาก ส่วนด้านตัวแขกไม่ชอบอาหารของเคนมาร์กเพราะรู้สึกว่ามันเค็ม ทานแล้วไม่เจริญอาหาร แขกบอกว่า “ตอนเช้าอากาศหนาวเราอยากกินโจ๊กร้อน ๆ แต่ต้องมากินแซนวิชเย็น ๆ แทน เราก็อึดอัด คิดถึงอาหารไทยมาก” สามีของแขกนับถือศาสนาคริสต์แต่ไม่เคร่งครัดซ้ำบางครั้งยังไหว้พระ ทำกิจกรรมทางศาสนาพุทธ เช่น ใส่บาตร กรวดน้ำ ไปไหว้พระตามวัดกับแขกเพราะแขกนับถือพุทธ ปัจจุบันแขกทำงานเป็นครูผู้ช่วยเลี้ยงเด็กอนุบาลซึ่งเป็นงานที่แขกรักมากเพราะแขกชอบอยู่กับเด็ก ๆ เงินเดือนก็พอใช้จ่ายแต่แขกจะเก็บเงินเดือนไว้ส่งมาให้ลูกทางประเทศไทย ส่วนตัวแขกจะใช้เงินที่สามีให้ทุกเดือนซึ่งสามีก็ทราบแต่ไม่ได้ว่าอะไรเพราะเข้าใจลักษณะของครอบครัวคนไทย ตั้งแต่แต่งงานกันมาแขกและสามีไม่เคยมีปัญหาทะเลาะเบาะแว้งกันรุนแรงเลย มีเพียงครั้งเดียวที่ทำให้แขกหงุดหงิดใจเรื่องภรรยาเก่าของสามีจะมาขออาศัยอยู่ด้วยชั่วคราวซึ่งสามีก็ปฏิเสธไปเพราะเห็นว่าแขกไม่สบายใจ

ด้านการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสำคัญภายนอกครอบครัว แม่และญาติของแขกไม่เห็นด้วยที่แขกจะแต่งงานใหม่เพราะชีวิตคู่ที่ผ่านมาของแขกไม่ประสบความสำเร็จ ยิ่งระแวงว่าถ้าแขกตามไปอยู่กับฝ่ายชายที่เคนมาร์กแล้วจะโดนทิ้ง กลัวจะโดนฝ่ายชายหลอก เพื่อให้ทางแขกสบายใจขึ้นฝ่ายชายจึงเชิญให้แขกเดินทางไปดูบ้าน ครอบครัวเดิม ญาติและเพื่อน แขกจึงตัดสินใจแต่งงานกับสามีปัจจุบันเพราะเห็นแล้วว่าทุกคนที่เคนมาร์กให้การต้อนรับและหยิบยื่นน้ำใจไม่ตรีให้เป็นอย่างดี ทำให้ครอบครัวของแขกก็เปิดใจรับสามีของแขกเป็นสมาชิกใหม่ในครอบครัว แขกบอกว่าไม่มีปัญหากับเพื่อนบ้านเพราะตอนไปอยู่ใหม่ ๆ แขกทำขนมและอาหารไทยไปแจกเพื่อนแนะนำตัวกับเพื่อนบ้านทุกห้อง อีกทั้งพ่อแม่และเพื่อนของสามีก็ติดกับแขกมาก คอยดูแลเอาใจใส่เป็นห่วงเป็นใยไม่เหมือนกับฝรั่งทั่วไปที่ต่างคนต่างอยู่ แขกเข้ากันได้ดีกับลูกติดสามีเช่นเดียวกับที่สามีก็เข้ากันได้ดีกับลูกของแขก หลายครั้งที่แขกรู้สึกเหงาแต่ก็ได้คุยกับญาติพี่น้องทางไทยและทำงานแก้เหงาไปได้บ้าง แขกกับสามีไม่ค่อยได้ร่วมกิจกรรมกับทางชุมชนเท่าใดนักแม้จะได้รับแจ้งข่าวจากช่องทางต่าง ๆ เช่น ใบปลิวที่ส่งมาทางไปรษณีย์ จากคำบอกเล่าของคนในชุมชน จากสื่อโทรทัศน์และวิทยุชุมชน แขกบอกว่าเมื่อมีเวลาอยู่กับสามีก็ไม่อยากออกไปไหนเพราะปกติสามีไม่ค่อยมีเวลาได้ออกไปไหน เวลาเพื่อน หรือญาติจะขอมานั่งที่บ้านก็ไม่ค่อยอยากให้มา อยากอยู่ใช้เวลากัน 2 คนมากกว่า ซึ่งเพื่อนและญาติก็เข้าใจดี ทั้งสองจึงใช้เวลาว่างร่วมกันส่วนใหญ่ในการเดินเล่นเก็บผลไม้ป่าแถวบ้าน แม้แขกและสามีจะมีบ้านพักตากอากาศแต่ไม่ค่อยมีโอกาสดูไปพักเพราะสามีมีเวลาว่างเพียงปีละครั้งช่วงฤดูร้อน ซึ่งเป็นวันหยุดยาว 1 เดือน บางทีแขกก็ใช้โอกาสนี้พาสามีมาเที่ยวประเทศไทย แต่ถ้าเป็นกิจกรรมสังสรรค์ในโอกาสพิเศษแขกและสามีจะไปร่วมงานเสมอ

ด้านความรักความอบอุ่นในครอบครัว แยกเล่าว่าสามีของแยกเคยบอกว่า “ภูมิใจมากที่ได้แยกเป็นภรรยา ไม่รู้จะขอบคุณพระหรือใครดีเพราะแยกเป็นคู่ที่ดี” แยกเองก็รู้สึกไม่ต่างกันนัก เพราะสามีไม่เจ้าชู้ ไม่สูบบุหรี่ ไม่ชอบดื่มเหล้า ชีวิตคู่ครั้งนี้อยู่บนความเคารพและให้เกียรติกันและกันอย่างที่แยกไม่ได้เคยได้รับจากสามีเก่าคนไหน แยกบอกว่าทุกวันนี้แยกและสามีอยู่กันแบบคู่ชีวิตที่ดูแลกัน เอาใจใส่กันและกัน แม้ด้วยหน้าที่การงานในกระทรวงต่างประเทศของสามีทำให้ต้องเดินทางบ่อย ครั้งละหลายสัปดาห์ แต่สามีและแยกก็ไม่เคยคิดนอกใจ ไม่เคยมีความลับทำให้รู้สึกระแวง แยกยังบอกอีกว่ารู้สึกอบอุ่นทุกครั้งที่เกิดถึงสามีที่เป็นเหมือนทั้งที่ ทั้งพ่อ และสามีที่ดี

ความพึงพอใจในชีวิตสมรส แยกพอใจกับการใช้ชีวิตคู่กับสามีคนนี้นัก ถ้าย้อนเวลากลับไปได้แยกจะไม่แต่งงานกับชายไทยเด็ดขาด เพราะจากประสบการณ์ไม่ค่อยดีทำให้รู้ว่าชายไทยจี้เกียจ ไม่ให้เกียรติภรรยาเท่าชายคนมาร์ก ภรรยาต้องคอยรับใช้เพราะความเชื่อว่าเป็นหน้าที่ของภรรยาที่ต้องดูแลสามีทุกอย่าง ต่างจากสามีปัจจุบันที่จะช่วยแยกทำงานบ้านโดยไม่ต้องร้องขอ เรื่องเพศสัมพันธ์ก็มีความคิดเห็นไปในทางเดียวกันว่าเป็นแค่ส่วนประกอบหนึ่งในชีวิตคู่เท่านั้น ไม่ได้เป็นส่วนสำคัญมากนัก มีอะไรก็จะปรึกษากันและกันซึ่งแยกบอกด้วยสีหน้ายิ้มแย้มว่าสิ่งที่หวังไว้ก็สมหวังเป็นอย่างดีจนคิดว่าถ้าวันทีสามีมาขอหมั้นแล้วไม่กล้าเสี่ยงเริ่มต้นใหม่ ก็คงไม่ได้เจอคนดี ๆ ไม่ได้มีชีวิตครอบครัวที่ดีแบบนี้แน่

กรณีตัวอย่างที่ 7 น้อย

น้อยอายุ 43 ปี เป็นคนจังหวัดอุดรธานี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 เคยแต่งงานกับสามีคนไทยมีลูก 3 คน เป็นชาย 2 คน หญิง 1 คน อยู่กินกัน 17 ปี สามีก็เสียชีวิต ซึ่งต่อมาน้อยพาลูกสาวไปอยู่คนมาร์กและปกครองร่วมกับสามีชาวคนมาร์ก น้อยและสามีเก่าทำงานรับจ้างรายวันที่โรงงานแห่งหนึ่งที่จังหวัดอุดรธานี มีรายได้ต่อคนประมาณ 5,000-6,000 บาทต่อเดือน เงินที่ได้มาไม่พอใช้จ่ายเพราะต้องส่งลูกเรียน น้อยมีหนี้สินประมาณ 50,000 บาท จนพบกับสามีชาวคนมาร์กคนปัจจุบัน ใช้เวลาคบหากันไม่ถึง 1 ปี ก็แต่งงานกัน ปัจจุบันอยู่กินกับสามีคนปัจจุบันมาแล้ว 4 ปี สามีของน้อยอายุ 61 ปี ทั้งคู่ปกครองบุตรร่วมกัน 1 คน คือลูกสาวของน้อยที่เกิดกับสามีเก่าที่น้อยพาไปอยู่ที่ประเทศคนมาร์กด้วย

ด้านการสื่อสารระหว่างคู่สมรส น้อยเล่าว่าเจอกับสามีโดยญาติที่อยู่ประเทศคนมาร์กชวนน้อยไปเที่ยวและแนะนำให้อยู่ด้วยกัน ตอนนั้นน้อยพูดภาษาอังกฤษและคนมาร์กไม่ได้เลย ต้องใช้ภาษาไปแสดงกิริยาท่าทางและให้ญาติที่พาไปช่วยพูดคุยให้ จนครบกำหนดควีซ่า 3 เดือน น้อยจึง

เดินทางกลับประเทศไทยโดยฝ่ายชายขอติดตามกลับมาด้วย สามีมายู่กับน้อยที่ประเทศไทย 4 – 5 เดือนก็ตกลงใจพาน้อยไปอยู่ด้วยประเทศเคนมาร์กโดยขอวีซ่าเป็นนักท่องเที่ยวแล้วค่อยไปจดทะเบียนสมรสที่ประเทศเคนมาร์กโดยไม่ต้องกลับมาที่ประเทศไทยอีก หลังอยู่กับสามิแล้วน้อยก็มีปัญหาทะเลาะกับสามิเรื่องที่ไม่ชอบให้สามิดื่มเหล้าแต่สามิไม่ฟัง เวลาทะเลาะกันน้อยจะบอกเล่าให้เพื่อนคนไทยด้วยกันฟังเป็นการระบายความอัดอั้น เพราะแม้จะแต่งงานมาถึง 4 ปีแล้ว แต่น้อยก็ยังสื่อสารภาษาเคนมาร์กไม่คล่องเท่าที่ควร น้อยบอกว่านี่เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้มีปัญหากับสามิเพราะการสื่อสารที่ไม่เข้าใจกัน น้อยบอกเพิ่มเติมว่าในเวลาปกติถ้ามีอะไรที่ต้องการบอกแต่พูดไม่เป็นก็จะใช้เปิดพจนานุกรมไทย – เคนมาร์ก ให้สามิดู แต่ไม่นานก็น้อยก็ไปเรียนภาษาตามกฎข้อบังคับของพลเมืองใหม่จนสามารถสื่อสารกับสามิได้ดี น้อยเล่าว่าสามิมักจะชมน้อยบ่อย ๆ ว่าทำงานเก่ง ทำกับข้าวอร่อย สามิยังบอกน้อยว่ารักน้อยอยู่เสมอ

ด้านการปรับตัวในชีวิตสมรส การปรับตัวหลังจากแต่งงานกับสามิของน้อยค่อนข้างมากพอสมควรเพราะนอกจากอุปสรรคทางภาษาแล้วน้อยยังต้องพาลูกสาวไปอยู่ด้วยซึ่งลูกสาวกับสามิของน้อยเข้ากันไม่ค่อยดีนัก น้อยเรียนภาษาเคนมาร์กจนสามารถสื่อสารพอเข้าใจจึงไปสมัครเป็นแม่บ้าน พอมีรายได้เป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัว เมื่ออาศัยอยู่ที่เคนมาร์กได้ 1 ปี น้อยก็พาลูกสาวไปอยู่ด้วยกัน และยังรับภาระส่งเงินกลับบ้านที่ไทยพร้อมทั้งชำระหนี้กองทุนหมู่บ้านซึ่งสามิก็ไม่ได้ว่าอะไรเพราะน้อยใช้เงินส่วนตัว น้อยบอกว่าเวลาเงินเดือนออกน้อยและสามิจะเอามารวมกันเป็นเงินกองกลางส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งจะเก็บไว้ใช้ส่วนตัว ส่วนค่าใช้จ่ายในบ้านสามิจะเป็นคนออกเงินทั้งหมดยกเว้นอาหารไทย ปัจจุบันสามิของน้อยลาออกจากการมากินเงินเดือนสวัสดิการสำหรับคนตกงาน น้อยจึงให้สามิใช้วันละ 100 โครน ซึ่งสามิก็เข้าใจเพราะทุกวันนี้สถานการณ์ทางการเงินของครอบครัวไม่ดีเหมือนแต่ก่อนจึงต้องใช้จ่ายอย่างประหยัดมากขึ้น สามิไม่หางานใหม่เพราะรู้สึกจี้เกียจ อาจเป็นเพราะอายุมากแล้วก็ทำได้ทำให้รายได้ของครอบครัวลดลงแต่ก็ไม่ถึงกับลำบาก น้อยและสามิมีนีสินกับธนาคารอยู่จำนวนหนึ่งแต่ใกล้จะชำระครบจำนวนแล้ว น้อยนับถือศาสนาพุทธส่วนสามินับถือคริสต์ เรื่องศาสนาไม่มีปัญหาเลย สามิก็ไม่ได้ว่าอะไรเวลาน้อยไปวัดเพียงแต่สามิไม่ได้ตามไปด้วยเท่านั้น ส่วนกิจกรรมทางศาสนาคริสต์ก็ไม่ได้ไปร่วมงานกันนอกเสียจากว่าจะเป็นวันเทศกาลสำคัญ เรื่องอาหารน้อยบอกว่าส่วนใหญ่จะทำอาหารไทย สามิจะทานไม่ได้เพราะน้อยทำแต่อาหารอีสาน น้อยก็เกียจทำอาหารให้สามิ สามิจึงทำอาหารเคนมาร์กทานเอง เวลาทานอาหารจะร่วมโต๊ะเดียวกัน น้อยบอกว่าต่อให้ทานอาหารเคนมาร์กไปมากแค่ไหนแต่ต้องมีอาหารอีสานทานด้วยทุกมื้อถึงจะรู้สึกอิ่มและนอนหลับ นอกจากจะปรับตัวเรื่องอาหารแล้วน้อยยังมีปัญหาการปรับตัวเกี่ยวกับอากาศที่หนาวเย็น น้อยเป็นคนขี้หนาวอยู่แล้วพอมาเจออากาศที่เคนมาร์กทำให้ทรมานมาก แม้มายู่หลายปีแล้วก็ยังไม่ชินกับอากาศ ช่วงฤดูหนาวน้อยจะ

เก็บตัวอยู่ในบ้านไม่ออกไปไหนนอกจากทำงาน สามีสงสารก็จะปรับระดับเครื่องทำความร้อนให้อุ่นกว่าเดิม

ด้านการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสำคัญภายนอกครอบครัว น้อยไม่มีปัญหากับเพื่อนบ้านเพราะเพื่อนบ้านส่วนใหญ่เป็นคนสูงวัย ตอนพาลูกสาวมาอยู่ด้วยแรก ๆ นั้น สามีมีปัญหาเกี่ยวกับลูกสาวอยู่บ้างเพราะลูกสาวหวงแม่ ไม่อยากให้ใครมาแทนที่พ่อ น้อยและสามีเป็นผู้ปกครองลูกสาวคนนี้ร่วมกันแต่ลูกสาวจะไม่ค่อยเชื่อฟังสามีเพราะเห็นว่าไม่ใช่พ่อแท้ ๆ น้อยจึงอธิบายให้ลูกเข้าใจว่าให้นึกถึงบุญคุณของสามีที่ทำให้ครอบครัวสบาย “ถ้าไม่มีเขา เราก็ลำบาก” น้อยไม่สนิทกับพ่อแม่ของสามีเพราะสามีตัดขาดจากครอบครัวมานานมากแล้ว สามีของน้อยมีลูกติด 1 คน แต่น้อยไม่เคยพบหน้าเลยเนื่องจากลูกของสามีมีครอบครัวไปแล้ว สามีเองก็ไม่เคยแนะนำให้อุ้ม หรือเพื่อนของสามีน้อยก็ไม่สนิทเพราะมีอุปสรรคทางการสื่อสาร มีเพียงครอบครัวเพื่อนของสามีครอบครัวเดียวที่ให้น้อยให้ความสนิทสนมด้วยเพราะฝ่ายภรรยาเป็นคนไทยเช่นกันกับน้อย เวลานั้นน้อยมีปัญหาเกี่ยวกับสามีมักจะเล่าให้ครอบครัวนี้ฟังแล้วเพื่อนของสามีก็จะบอกให้สามีรับรู้อีกทอดหนึ่ง น้อยและสามีไปร่วมงานเทศกาลต่าง ๆ ที่ทางชุมชนจัดขึ้นบ้างแต่ไม่บ่อยนัก

ด้านความรักความอบอุ่นในครอบครัว น้อยและสามีไม่ค่อยใช้เวลาว่างในการออกไปเที่ยวเตร่ที่ไหนเพราะน้อยทำงานทุกวันก็เหนื่อยมากแล้วจึงอยากพักผ่อน ๆ อยู่ที่บ้าน ส่วนสามีเองก็ไม่ชอบออกเที่ยวเหมือนกัน น้อยกลับบ้านทางไทยปีละครั้ง ทุกครั้งสามีจะตามไปด้วย น้อยบอกว่าสามีชอบประเทศไทยมากโดยเฉพาะสายการบินไทยที่มีอาหารให้รับประทานและมีเบียร์ให้ดื่มตลอดการเดินทาง น้อยบอกว่าสามีสุขภาพไม่ดีนักสาเหตุมาจากดื่มเบียร์มากเกินไป หมอเตือนให้ลดการดื่มเบียร์ลงแต่สามีก็ไม่ฟัง น้อยบอกว่าเวลาเจ็บไข้ได้ป่วยจะต่างคนต่างไปพบแพทย์และดูแลตัวเอง น้อยบอกถึงสาเหตุที่น้อยแต่งงานกับสามีเดนมาร์กว่า แต่งเพราะความยากจน ต้องเลี้ยงลูกตัวคนเดียว เพื่ออนาคตของตัวเองและลูกจึงต้องเดินหน้าเลี้ยงดวง ไม่ได้แต่งเพราะความรักจนปัจจุบันที่น้อยอยู่กับสามีก็ด้วยความสงสาร ไม่ใช่ความรัก

ความพึงพอใจในชีวิตสมรส น้อยไม่รู้สึกรักพอใจกับการแต่งงานกับคนเดนมาร์กนัก น้อยบอกว่าการย้ายมาอยู่ที่เดนมาร์กก็ไม่ได้คาดหวังว่าจะร่ำรวยมากมายแต่หวังว่าจะสร้างบ้านสักหลังที่ประเทศไทย ซึ่งน้อยยังไม่สามารถบรรลุความคาดหวังในเรื่องนี้ ถึงแม้จะทำงานหนัก ได้เงินเยอะ มีเงินส่งทางบ้านให้ลูกอีก 2 คนที่อยู่ประเทศไทย และใช้หนี้ได้ แต่ก็ยังสร้างบ้านไม่ได้อยู่ดี เพราะสามีดื่มเบียร์มากจนสุขภาพย่ำแย่ต้องออกจากงาน น้อยยังบอกอีกว่าการที่สามีมีปัญหาสุขภาพทำให้การมีเพศสัมพันธ์ลดลงมากซึ่งน้อยก็ไม่เดือดร้อนเพราะตนทำงานเหนื่อยจึงไม่รู้สึกรักอยากมี

เพศสัมพันธ์อยู่แล้ว น้อยไม่รู้สึกภูมิใจในตัวสามีเลยเพราะคิดว่าเป็นโชคชะตาที่ทำให้มีวันนี้ น้อยบอกว่าใจจริงอยากแนะนำให้น้องทางบ้านแต่งงานกับคนเดนมาร์กเพื่อจะได้มาทำงานที่ประเทศนี้แต่ก็ไม่ค่อยรู้จักกับคนเดนมาร์กมากนัก น้อยบอกว่าถ้าตนมีฐานะทางบ้านดีจะแต่งงานกับคนไทยไม่แต่งงานกับคนเดนมาร์ก น้อยบอกข้อดีของสามีเดนมาร์กว่ามีความซื่อสัตย์มากกว่าสามีเก่าที่เป็นชายไทยและรับผิดชอบครอบครัวดี แต่ที่น้อยบอกว่าจะไม่ขอเลือกแต่งงานกับคนเดนมาร์ก เพราะความไม่เข้าใจกันในหลาย ๆ ด้าน เช่น สามีชอบแสดงความรักในที่สาธารณะซึ่งน้อยไม่ชอบแต่ต้องยอมเพราะอยากเอาใจสามี อีกทั้งตอนอยู่กับสามีเก่าก็พูดคุยกันรู้เรื่องมากกว่า ถึงแม้สามีเก่าจะเจ้าชู้อยู่บ้างแต่ก็รักลูกและดูแลลูกได้ดี ในขณะที่สามีปัจจุบันเข้ากับลูกของน้อยได้ไม่ดีนัก

กรณีตัวอย่างที่ 8 นุ่น

นุ่นอายุ 35 ปี ติดตามแม่ที่แต่งงานกับคนเดนมาร์กไปอยู่ประเทศเดนมาร์กตั้งแต่อายุ 17 ปี มีรายได้ค่าขนมจากแม่และพ่อ เมื่อย้ายไปอาศัยที่ประเทศเดนมาร์กก็มีรายได้จากสวัสดิการของนักเรียนทำให้มีเงินพอใช้แต่ไม่เหลือเก็บ นุ่นเคยคบหากับคนเดนมาร์กมาบ้างแต่ไม่ถึงขั้นอยู่กินด้วยกัน นุ่นรู้จักกับสามีปัจจุบันเพราะไปเที่ยวสถานบันเทิงและชอบกันทันทีที่เจอหน้า จากนั้นก็ตกลงคบหาได้ประมาณครึ่งปีก็ย้ายไปอยู่กินด้วยกันจนทั้งสามีภรรยาแต่ไม่ได้จดทะเบียนสมรส ปัจจุบันนุ่นอยู่กินกับสามีมาแล้ว 7 ปี ทั้งสองไม่มีบุตร

ด้านการสื่อสารระหว่างคู่สมรส นุ่นเล่าว่า ตอนมาอยู่ใหม่ ๆ ภาษาที่ใช้สื่อสารประจำวันจะใช้ภาษาอังกฤษจนเข้าเรียนภาษาเดนมาร์กตามข้อบังคับ นุ่นใช้เวลา 7 เดือนในการเรียนภาษาจนเข้าใจดีในระดับดีจึงเรียนต่อด้านเสริมสวยจนจบหลักสูตรเทียบเท่าปริญญาตรี นุ่นบอกว่าตอนแรกอยากเรียนด้านพาณิชยกรรมเหมือนตอนอยู่ประเทศไทย แต่ลองศึกษาดูแล้วพบว่าเรียนยากเพราะตอนนั้นภาษาเดนมาร์กยังไม่แตกฉานพอ แต่ปัจจุบันนุ่นใช้ภาษาเดนมาร์กได้ดีมาก หลังจากแต่งงานกับสามีนุ่นจึงไม่มีปัญหาด้านภาษาแต่จะมีปัญหากับนิสสัยส่วนตัวของสามี หลายครั้งที่นิสัยใจร้อนของสามีทำให้นุ่นคิดอยากจะทำเลิกราแต่พอพูดคุยปรับความเข้าใจก็ดีขึ้น นุ่นบอกว่าถ้าทะเลาะกันรุนแรงจะแยกย้ายออกจากกันให้ใจเย็นก่อนค่อยกลับมาปรับความเข้าใจกัน นุ่นยังไม่มีลูกกับสามีเพราะปรึกษารือกันแล้วยังรู้สึกไม่แน่ใจ ไม่มั่นคงในชีวิตคู่กัน นุ่นบอกว่าถ้ามั่นใจกว่านี้จะแต่งงานจดทะเบียนสมรสแล้วค่อยมีลูกด้วยกัน แต่จะมีก็คนต้องรอปรึกษากันอีกครั้ง

ด้านการปรับตัวในชีวิตสมรส ไม่มีปัญหาเรื่องอาหารเพราะแม่จะทำอาหารไทย ตอนมาอยู่ เดนมาร์กช่วงแรกนุ่นมีปัญหาเกี่ยวกับสังคมแบบตัวใครตัวมัน ทำให้ลำบากในการขอความช่วยเหลือ ด้านการเรียนเพราะสังคมที่เดนมาร์กจะทำอะไรไม่สนใจคนอื่น ซึ่งดีซึ่งเด่นกัน แต่นุ่นก็ปรับตัวโดยใช้นิสัยประนีประนอมของคนไทยจึงผ่านพ้นมาด้วยดี สามีค่อนข้างใจร้อนและทะเลาะกันเรื่อง ความไม่เข้าใจกันอยู่เสมอ แต่เพราะความรักนุ่นจึงประคับประคองพร้อมทั้งพยายามเข้าใจถึง พื้นฐานสังคมต่างกันของทั้งคู่ นุ่นและคู่สมรสมีการแบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจน และต่างคนต่าง ทำงานหาเงินมาใช้จ่าย โดยแยกค่าใช้จ่ายส่วนตัวออกจากค่าใช้จ่ายส่วนกลาง ปัจจุบันนุ่นทำงาน เปิดร้านเสริมสวย มีรายได้ดีมีเหลือเก็บ เรื่องงานบ้านก็จะแบ่งกันทำ นุ่นทำอาหารไทยให้สามี รับประทานบ่อยจนสามีรับประทานได้หลายชนิดแต่ต้องไม่เผ็ดและไม่มิกลิ้นเหม็น นุ่นยังบอกอีก ว่าแม้จะออกมาจากประเทศไทยถึง 18 ปีแล้วแต่ยังรู้สึกว่าการหนึ่งยังเป็นคนไทยอยู่อย่างไรเสียใน 1 สัปดาห์ต้องมีอาหารไทยอยู่บนโต๊ะอาหารเสมอ

ด้านการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสำคัญภายนอกครอบครัว แม้จะแต่งงานมาแล้ว หลายปีแต่นุ่นยังเข้ากับเพื่อนของฝ่ายชายไม่ค่อยได้ สามีชอบไปไหนมาไหนกับเพื่อนทำให้ไม่ค่อย มีเวลาให้นุ่น ครอบครัวของทั้ง 2 ก็เข้ากันได้ดีมากจึงให้คำปรึกษาและสนับสนุนการใช้ชีวิตคู่ของ ทั้งสองเป็นอย่างดี เวลาว่างที่ทำร่วมกันส่วนใหญ่จะไปเยี่ยมเยียนครอบครัวเดิมของทั้งสองหรือ สามีชอบไปสังสรรค์กับเพื่อนบ้าง แต่นุ่นไม่เหงาเพราะมีเพื่อนผู้หญิงเยอะซึ่งส่วนใหญ่เป็นลูกค้าจาก กิจการร้านเสริมสวยนั่นเอง

ด้านความรักความอบอุ่นในครอบครัว นุ่นบอกว่านุ่นและสามีมีความเข้าใจกันเพราะ นุ่นเป็นคนรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ส่วนสามีถึงแม้จะใจร้อนไปบ้างแต่ก็รับฟังและให้เกียรตินุ่น เวลานุ่นไปสังสรรค์พบปะกับเพื่อนหรือญาติของสามี สามีก็จะแสดงความรักอย่างเปิดเผยและบอก กล่าวให้ทุกคนได้รับรู้ว่านุ่นคือคู่ชีวิตแม้จะยังไม่มีพิธีแต่งงานก็ตาม ทั้งนุ่นและสามีพยายาม ประคับประคองชีวิตคู่ได้เป็นไปด้วยดี ซึ่งสามีนุ่นจะดูแลเอาใจใส่นุ่น และสามารถเป็นที่ไว้วางใจ ซึ่งกันและกันได้ เมื่อนุ่นมีปัญหาเรื่องงานสามีจะคอยให้กำลังใจซึ่งทำให้นุ่นรู้สึกอบอุ่นใจมาก เพราะครอบครัวมีกันเพียง 2 คน

ความพึงพอใจในชีวิตสมรส นุ่นรู้สึกพอใจในชีวิตคู่กับชายเดนมาร์ก แม้นุ่นจะรู้สึกว่าตนมี ความเป็นคนไทยอยู่มากแต่ไม่คิดจะมีสามีเป็นคนไทย เพราะกลัวสามีไทยจะไม่เข้าใจ เช่น ความ ใกล้ชิดของหญิงชาย ความไว้วางใจ ความซื่อสัตย์ นอกจากนี้นุ่นยังรู้สึกภาคภูมิใจในตัวสามีและ พพอใจกับบทบาทหน้าที่ของตนที่สามารถทำงานหาเลี้ยงตนเองจนมีเงินเก็บ นุ่นบอกว่าคงรับไม่ได้

ถ้าสามีไทยจะให้อยู่บ้านคอยรับผิดชอบงานบ้าน โดยต้องขอเงินจากสามีใช้ นุ่นยังทิ้งท้ายอีกว่ารู้สึกโชคดีที่ได้มีสามีชาวเคนมาร์กในขณะที่ยังคงรักษาความเป็นคนไทยไว้ได้เพราะสามีให้เกียรติไม่ก้าวก่ายการตัดสินใจและการใช้ชีวิตแบบคนไทยของนุ่นเลย

กรณีตัวอย่างที่ 9 ยัย

ยัยอายุ 36 ปี เป็นคนกรุงเทพมหานคร มีพี่น้อง 3 คน ก่อนแต่งงานอาศัยอยู่กับน้องและแม่ ยัยเคยคบหาอยู่กับแฟนคนไทยแต่เลิกกันไป ก่อนแต่งงานกับสามีเคนมาร์กยัยทำงานราชการ เป็นเลขาเจ้าหน้าที่ระดับสูงที่กรมสรรพากรประกอบกับปล่อยเงินกู้ ทำให้มีรายได้ประมาณ 13,000 บาท ต่อเดือน แต่ไม่เหลือเก็บเพราะต้องนำเงินไปหมุนให้คนกู้ต่อ สามีเคนมาร์กของยัยอายุ 42 ปี ก่อนแต่งงานมีการตกลงคบหาหมั้นหมายกันมาก่อนเป็นเวลา 4 เดือนจึงแต่งงาน ทั้ง 2 แต่งงานกันมาแล้ว 6 ปี ไม่มีบุตร

ยัยเล่าถึงจุดเริ่มต้นของชีวิตคู่ระหว่างยัยกับสามีว่า ขณะที่ยัยเรียนอยู่มหาวิทยาลัยในประเทศไทย ยัยมีปัญหาด้านภาษาอังกฤษและต้องการเรียนเพิ่มเติม เพื่อนนักศึกษาจึงแนะนำให้ยัยเรียนกับเจ้าของภาษา จากนั้นจึงไปขอที่อยู่กับทางไปรษณีย์ (ยัยบอกว่าเป็น โครงการเรียนภาษาทางจดหมายกับชาวต่างชาติ) โดยผู้ที่เข้าโครงการนี้จะลงชื่อและที่อยู่ไว้กับทางที่ทำการไปรษณีย์ที่ร่วมโครงการ ยัยจึงได้ที่อยู่ของฝ่ายชายและเริ่มพูดคุยฝึกภาษาเป็นเพื่อนทางจดหมายกันเรื่อยมาจนขอพบยัยเพราะเห็นว่าคุยกันถูกค่อน่าจะพัฒนาความสัมพันธ์ได้ เมื่อยัยตกลงฝ่ายชายจึงเดินทางมาพบที่ประเทศไทย ขณะนั้นยัยเรียนจบแล้วและรับราชการจนตกลงใจคบหาเป็นแฟนกัน จากที่หมั้นกันผ่านไป 4 เดือน จึงตัดสินใจแต่งงานกัน

ด้านการสื่อสารระหว่างคู่สมรส เมื่อมาอยู่กับสามีที่เคนมาร์กยัยพูดคุยภาษาอังกฤษกับสามีและคนรอบข้างเพราะภาษาอังกฤษของยัยค่อนข้างดีแล้ว ผิดกับคนรอบข้างที่ไม่ค่อยดีนัก สามีของยัยจึงคอยช่วยเหลือเวลายัยจะสื่อสารกับคนเคนมาร์ก ยัยเล่าย้อนอดีตให้ฟังว่าตอนมาอยู่ใหม่ ๆ เหนงามากเพราะพูดภาษาเคนมาร์กไม่ได้ ไม่ค่อยได้ไปเที่ยวกับสามีเพราะสามีทำงาน มีครั้งหนึ่งเคยไปเที่ยวกับสามีแล้วยัยถามหาห้องน้ำเข้าไม่ได้เพราะพูดภาษาเคนมาร์กไม่ได้ จนทนไม่ไหวระหว่างทางก็บอกให้สามีทราบ สามีก็จอดรถแล้วให้ยัยลงไปขับถ่ายข้างทาง ซึ่งยัยรับไม่ได้แทบจะขอลกลับไปอยู่ประเทศไทย จนยัยได้เข้าเรียนภาษาเคนมาร์กจึงทำให้การสื่อสารดีขึ้นปัจจุบันพอยัยพูดภาษาเคนมาร์กได้คล่องแล้วก็ไปเที่ยวด้วยกันบ่อยขึ้นเพราะยัยดูแลตัวเองได้แล้ว ยัยมีข้อตกลงหลังแต่งงานกับสามีว่าถ้าแต่งงานกันแล้วต้องเลี้ยงดูครอบครัวยัยซึ่งสามีก็ยินยอมเพราะทราบว่า

ทางบ้านผู้ยมีหนี้สิน ผู้ยมีการปรึกษาหารือเรื่องการมีบุตรกับสามีอยู่เสมอเพราะผู้ยไม่มีลูกกับสามี ทั้งที่ทั้งคู่อยากจะมีมากจนทำทุกอย่างทุกวิธีแต่ก็ไม่ตั้งครรภ์จนสามีสงสารขอให้ยุติแล้วใช้ชีวิตคู่กันสองคน

ด้านการปรับตัวในชีวิตสมรส ผู้ยต้องปรับตัวในการใช้ชีวิตคู่พอสมควร โดยเฉพาะผู้ยเป็นคนขยันทำงาน ไม่ชอบอยู่เฉยๆ แต่สามีกลับเป็นคนเรื่อย ๆ เฉื่อย ๆ และมีโลกส่วนตัวสูงทำให้ผู้ยจะหงุดหงิดแต่ก็ไม่ได้ว่ากล่าวอะไรเพราะเป็นนิสัยส่วนตัวของสามี ผู้ยบอกว่าอยู่ไปเรื่อย ๆ ก็ชินไปเอง บางครั้งสามีก็โมโหบ้างที่ทางบ้านผู้ยมีหนี้ใหม่ขึ้นมาเรื่อย ๆ แต่ด้วยความรักสามีก็ต้องยอม แต่ปัจจุบันผู้ยชำระหนี้หมดแล้ว ทุกวันนี้สามีทำงานขับรถส่งของมีรายได้หลังหักภาษี 25,000 โครน จะให้ผู้ยเป็นคนดูแลทั้งหมด ผู้ยให้สามีใช้ไปทำงานวันละ 100 โครน ส่วนผู้ยเป็นพนักงานทำความสะอาดมีรายได้พอใช้จ่ายประกอบกับผู้ยปล่อยเงินกู้ผ่านนายหน้าทางประเทศไทยด้วย ผู้ยบอกว่าไม่ชอบงานทำความสะอาดเพราะเหนื่อยและหนักมาก เคยท้อจนร้องไห้คิดถึงตอนอยู่อยู่เมืองไทย เคยจับปากกาพอมายู่เคนมาร์คต้องมาจับไม้ถูพื้น แต่ผู้ยก็มองเห็นข้อดีของการเป็นพนักงานทำความสะอาดว่าเป็นงานที่ไม่ต้องไปวุ่นวายกับใคร ได้ทำงานไปเสีย ๆ สงบ ๆ นอกจากเรื่องเงินแล้วเรื่องกิจการงานภายในบ้านผู้ยก็เป็นคนดูแลเพราะสามีช่วยแล้วไม่ถูกใจเลยคิดว่าทำเองทั้งหมดเลยคิดว่า ผู้ยต้องทานอาหารไทยทุกวันเพราะอาหารเคนมาร์คไม่ถูกปากผู้ย ส่วนแฟนไม่ชอบทานอาหารไทยก็จะไปซื้ออาหารเคนมาร์คหรือทานอาหารแช่แข็งสำเร็จรูปแทนเพราะผู้ยทำอาหารเคนมาร์คไม่เก่งและทำได้ไม่ถนัดเท่าไรนั้น ทั้งคู่ไม่แทบไม่เคยทานอาหารร่วมโต๊ะกันเลย จะต่างคนต่างตักไปนั่งทานในมุมโปรดของตน สามีผู้ยนับถือศาสนาคริสต์แต่ชอบไปวัดกับผู้ยที่นับถือพุทธ เพราะผู้ยเคยพาไปงานวัดแล้วสามีบอกว่าเป็นงานที่น่าตื่นเต้น

ด้านการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสำคัญภายนอกครอบครัว ช่วงแรกทางฝ่ายครอบครัวเดิมของฝ่ายชายกลัวผู้ยจะไปหลอก เพราะเคยมีประสบการณ์โดนหญิงไทยหลอกมาก่อน แต่พอเห็นความสม่ำเสมอและความจริงจังของทั้งคู่ก็เข้าใจด้วยดี ผู้ยบอกว่าที่ตัดสินใจแต่งงานกับสามีเท่าที่ศึกษาดูใจกันมาคิดว่าจะฝากชีวิตไว้ได้ ครอบครัวของผู้ยก็ไม่ได้ว่าอะไรเพราะน้องสาวของผู้ย 2 คน ก็มีแฟนเป็นคนสวีเดน บางครั้งมีปัญหาทะเลาะเบาะแว้งกันผู้ยเลือกที่จะโทรกลับไทยไปปรึกษาแม่ แต่ก็ทะเลาะกันไม่บ่อยนักเพราะสามีที่เป็นคนใจเย็นจะเป็นฝ่ายเงียบ บางทีผู้ยไม่ อยากให้แม่ตัวเองเป็นห่วงก็จะโทรไปปรึกษากับแม่ของสามี แม่ของสามีก็จะจัดการคุยกับสามีให้ ผู้ยไม่ค่อยคบหาสนิทสนมกับเพื่อนของสามีและสามีก็ไม่สนิทสนมกับเพื่อนของผู้ย ต่างคนต่างมีสังคมของตนเองเพราะคิดว่าสังคมของอีกฝ่ายน่าเบื่อ เวลาไปงานสังสรรค์ก็จะมีแต่อาหารและคน

อีกชาติหนึ่งทำให้วางตัวไม่ค่อยถูก แต่สามีจะยินดีที่ผู้ยืมเพื่อนมาเยี่ยมที่บ้านเพราะกลัวว่าผู้ยืมคนเดียวแล้วจะเหงา ส่วนกิจกรรมสร้างสรรค์ในชุมชนผู้ยืมจะไปคนเดียว สามีไม่ชอบดื่มเลยไม่ไป

ด้านความรักความอบอุ่นในครอบครัว ผู้ยืมบอกว่ารู้สึกรักและสงสารสามีมากเพราะสามีตัวผอมและทำงานหนัก สามีผู้ยืมก็รักผู้ยืมมากมักจะคิดถึงผู้ยืมก่อนตัวเองเสมอ ทุกเช้าผู้ยืมจะถามสามีว่าสบายดีไหมและมักได้คำตอบกลับมาว่า “ฉันสบายดีที่มีเธอ” ผู้ยืมเคยคิดจะเลิกกับสามีเพราะคิดถึงแม่่มากแต่ก็เลิกไม่ได้เพราะสามีติดกับผู้ยืมมาก ผู้ยืมและสามีไว้วางใจกันมาก ไม่ว่าอีกฝ่ายจะไปไหนมาไหนไม่เคยระแวงหรือซักถามให้หงุดหงิดใจ ผู้ยืมหวังว่าสักวันจะพาแฟนไปอยู่ด้วยกันที่ประเทศไทยเพราะเป็นห่วงแม่ ที่ไทยมีแม่อยู่คนเดียว แต่ตอนนี้สามียังไม่พร้อมเรื่องเงิน ทั้งสองยังไม่มีเงินเก็บมากพอที่จะย้ายถิ่นฐานไปอยู่ประเทศไทย ส่วนตัวผู้ยืมเองบอกว่าไม่ใช่เรื่องยากเพราะอย่างไรก็ตามผู้ยืมเป็นคนไทย จะสงสารก็แต่สามีที่จะลำบากไปด้วย ผู้ยืมส่งเงินให้ทางบ้านใช้หนี้จนหมดโดยสามีผู้ยืมให้การสนับสนุนและช่วยเหลือรับผิดชอบด้วย ส่วนนี้ทำให้ผู้ยืมรู้สึกซาบซึ้งใจมาก ตั้งแต่มารอยู่เดนมาร์กผู้ยืมโทรศัพท์คุยกับแม่ทุกวัน เวลาคิดถึงบ้านผู้ยืมจะบอกสามี สามีก็จะให้ผู้ยืมกลับไปเยี่ยมบ้านเยี่ยมแม่ได้เพราะผู้ยืมเคยจนเป็นโรคซึมเศร้า ก่อนหน้านี้สามีจะไปประเทศไทยกับผู้ยืม 2 ปี 1 ครั้ง แต่ปัจจุบันฐานะดีขึ้นก็จะกลับไปไทยทุกปี

ความพึงพอใจในชีวิตสมรส ผู้ยืมรู้สึกพึงพอใจมากที่ได้สมรสกับสามีเดนมาร์กเพราะผู้ยืมเชื่อเรื่องการแต่งงานว่าจะดีโดยดูจากชีวิตแต่งงานของแม่ที่ล้มเหลว ผู้ยืมยังบอกอีกว่า “การที่ไปเดินข้างฝรั่งเราเคยมองไม่ดี เลยกังวลว่าคนอื่นจะคิดไม่ดีกับเราเหมือนกัน” แต่ความรัก ความซื่อสัตย์เสมอต้นเสมอปลาย การให้อภัยในข้อบกพร่องของผู้ยืม ที่สามีมิให้ผู้ยืมก็ทำให้ผู้ยืมหมดข้อกังขา สถานภาพทางการเงินก็ไม่ขัดสน ไม่มีหนี้สินอีกต่อไป แต่อย่างไรก็ตามผู้ยืมไม่แนะนำให้ใครแต่งงานกับชายเดนมาร์กเพราะควรจะต้องเลือกกันเองว่าเนื้อคู่จะเป็นใคร บางทีผู้ชายเดนมาร์กก็รักภรรยามากเกินไป บางรายก็จี๋เหินกันไป ในส่วนตัวคิดว่ายังไม่วางใจผู้ชายไทยน่าจะเข้าใจกันได้ดีกว่า ผู้ยืมบอกว่าถ้าเลือกได้จะไม่มาอยู่ที่เดนมาร์กแต่จะแต่งงานแล้วชวนสามีให้อยู่ในประเทศไทยเพราะผู้ยืมห่วงและคิดถึงแม่มาก

กรณีตัวอย่างที่ 10 ตูล

ตูลอายุ 33 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาโท ปัจจุบันตูลและสามีทำงานพร้อมทั้งอาศัยอยู่ที่ประเทศไทย ก่อนแต่งงานมีรายได้หลักจากอาชีพนักตรวจสอบบัญชี ประมาณ 10,000 โครนต่อเดือน ก็พอกินพอใช้เพราะเรียนฟรีแต่ไม่เหลือพอเก็บ จนได้เจอกับสามี หลังจากคบหาอยู่กัน 5 ปี

ก็ตกลงแต่งงาน ปัจจุบันตุลแต่งงานกับสามีมาแล้วประมาณ 4 ปีครึ่ง สามีของตุลอายุเท่ากับตุล สามีเคยมีแฟนมาก่อนเป็นคนออสเตรเลีย ส่วนตุลเคยมีแฟนเป็นคนเดนมาร์กแต่เลิกกันไป ปัจจุบันทั้งสองไม่มีลูกด้วยกันและไม่มีลูกติดจากแฟนเก่า

ด้านการสื่อสารระหว่างคู่สมรส ตุลาอาศัยอยู่ประเทศไทยจนกระทั่งอายุได้ 14 ปี แม่ของตุลซึ่งใช้ชีวิตอยู่ที่ประเทศเดนมาร์กมารับตุลและพี่สาวไปอยู่ด้วยตุลเล่าว่า ช่วงแรกที่ตุลไปอยู่ที่เดนมาร์กจะมีอุปสรรคทางด้านภาษาแต่ก็ได้แม่ช่วยเหลืออีกทั้งตุลยังได้ภาษาอังกฤษนิดหน่อย ต่อมาตุลเข้าเรียนภาษาและวัฒนธรรมเดนมาร์กตามกฎระเบียบของพลเมืองใหม่จนจบหลักสูตร ตุลเจอกับสามีคนปัจจุบันจากการไปเที่ยวกับเพื่อน สามีเป็นเพื่อนของเพื่อนตุลจึงทำให้คุยกันง่ายขึ้น และถูกคอ คุยกันฐานะเพื่อนได้ 2 เดือนก็เริ่มรู้สึกชอบเพราะผู้ชายคนนี้มีอะไรที่คล้าย ๆ กัน มีทัศนคติที่ไปทางเดียวกันจึงตกลงใจคบหา หลังแต่งงานกับสามีตุลไม่มีปัญหาเรื่องภาษาเนื่องจากอาศัยอยู่เดนมาร์กตั้งแต่วัยรุ่น ตุลและสามีไม่เคยทะเลาะกันรุนแรงจะมีก็แค่แกล้งกันนิดหน่อย แล้วจะรีบพูดคุยปรับความเข้าใจกันทันทีไม่นานก็กลับมาดีกันเหมือนเดิม ตุลและสามีจะมีการสื่อสารบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ให้อีกฝ่ายรับรู้อยู่ตลอด ชอบหรือไม่ชอบสิ่งใดก็จะบอกเพื่อให้อีกฝ่ายปรับปรุงแม้แต่เรื่องเพศสัมพันธ์ก็จะบอกกล่าวความต้องการของกันและกันแบบไม่ปิดบัง รวมถึงเรื่องการมีบุตรซึ่งตุลและสามีเห็นพ้องกันว่าจะไม่มีเพราะต้องการชีวิตคู่ที่เป็นอิสระ ตุลบอกว่าการสื่อสารอย่างตรงไปตรงมาเป็นวิธีที่ดีที่สุดที่จะทำให้ชีวิตคู่ราบรื่น

ด้านการปรับตัวในชีวิตสมรส เรื่องการปรับตัว ตุลบอกว่าตอนย้ายไปอยู่เดนมาร์กช่วงแรกถึงแม้แม่จะดูแลอย่างดีแต่ก็อดคิดถึงความสะดวกสบายในเมืองไทยไม่ได้ เพราะตอนอยู่เมืองไทยจะไปไหน ทำอะไรก็สะดวกไปหมด พูดกับใครก็เข้าใจง่าย ที่เดนมาร์กไม่ว่าจะขึ้นรถประจำทางหรือซื้อของก็ต้องรอเป็นเวลาไม่เหมือนที่ประเทศไทย ส่วนเรื่องอาหารการกินก็มีปัญหานิดหน่อยเพราะแม่จะทำอาหารไทยให้รับประทานแต่ก็ไม่เหมือนอาหารที่ประเทศไทยเนื่องจากเครื่องปรุงไม่ครบถ้วนเหมือนต้นแบบ จนเมื่อแต่งงานกับสามีแล้วย้ายกลับมาอยู่ประเทศไทยก็เข้าบ้านอยู่ ฝ่ายปรับตัวคือสามีของตุล เพราะแรก ๆ ไม่คุ้นเคยกับอากาศร้อนแต่เรื่องอาหารสามีไม่มีปัญหาแต่อย่างใดเพราะชอบลองอาหารแปลก ๆ อยู่แล้ว นอกจากทำงานแล้วตุลยังเรียนหลักสูตรปริญญาโทของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยอีกด้วย สามีจึงค่อนข้างเหงาที่ต้องอยู่บ้านเฉย ๆ คนเดียว ต่อมาสามีจึงทำงานพิเศษที่สถานทูตเดนมาร์กกับตุลด้วยแต่รายได้จะไม่มากเท่าตุล จากนั้นตุลย้ายไปทำงานเป็นผู้อำนวยการหอการค้าเดนมาร์กประจำประเทศไทยมีรายได้ประมาณ 150,000 บาทต่อเดือน ส่วนสามีรับจ้างอิสระให้บริษัทเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์แห่งหนึ่งมีรายได้ประมาณ 50,000 บาท เรื่องรายได้ตุลกับสามีจะแยกกระเป๋ากันแต่รายจ่ายส่วนใหญ่ในบ้านจะเป็นความรับผิดชอบของตุล สามีจะจ่าย

ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของคนเท่านั้น ตูลและสามีชอบใช้ชีวิตในไทยมากกว่าเดนมาร์กเพราะความสะดวกสบายและค่าใช้จ่ายถูกกว่ามาก ตูลบอกว่าตูลเป็นคนเจ้าระเบียบและรักความสะอาดมากแต่สามีเป็นคนสบาย ๆ ง่าย ๆ เหตุนี้ทำให้ตูลรู้สึกหงุดหงิดทุกครั้งที่เห็นข้าวของเครื่องใช้ไม่อยู่ในระเบียบจากการกระทำของสามีตูลจะคอยบ่นคอยเตือนตลอดสามีก็ยอมทำบ้างจนสุดท้ายตูลต้องตัดปัญหาด้วยการลงมือเก็บกวาดเอง หน้าที่รับผิดชอบงานบ้านจะแบ่งกันอย่างชัดเจนซึ่งสามีก็ไม่มีปัญหาแต่ก็ไม่ได้ตั้งใจตูลอยู่ดี ตูลบอกว่าใครทำก็ไม่ถูกใจเท่าเราทำเอง

ด้านการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสำคัญภายนอกครอบครัว ความสัมพันธ์กับชุมชนที่ประเทศไทยก็ดีกว่าเพราะเดนมาร์กจะต่างคนต่างอยู่ แต่ที่ไทยไม่ว่าจะเดินไปไหนก็มีคนรู้จัก ทักทายทำให้รู้สึกอบอุ่นและปลอดภัย อีกทั้งที่บ้านตูลจะมีเพื่อนแะเวียนมาสังสรรค์เป็นประจำ ตูลสนิทกับครอบครัวเดิมของสามีมากจนสามารถปรึกษาหารือเรื่องภายในครอบครัวและเรื่องส่วนตัวได้อย่างไม่ปิดบัง ด้านครอบครัวเดิมของตูลก็ยอมรับในการตัดสินใจแต่งงานครั้งนี้ของตูลเป็นอย่างดี เวลาเดือดร้อนก็สามารถขอความช่วยเหลือจากครอบครัวของทั้ง 2 ฝ่ายได้ นอกจากนี้ยังเคยหยิบยืมเงินของครอบครัวเดิมมาใช้จ่ายก่อนด้วยแต่ตอนนี้ใช้กินให้หมดแล้ว ตูลและสามีมีเพื่อนมาจากหลายประเทศเนื่องจากทำงานในสถานทูต มีการนัดสังสรรค์กันสัปดาห์ละครั้งเป็นอย่างน้อย

ด้านความรักความอบอุ่นในครอบครัว ตูลกับสามีใช้เวลาว่างด้วยกันเป็นส่วนมาก วันว่างจะไปเที่ยวต่างจังหวัดและต่างประเทศด้วยกันตลอด ตูลบอกว่าตลอดเวลาที่อยู่ด้วยกันมาไม่เคยมีวันไหนที่รู้สึกเบื่อกันเลย แต่กลับรู้สึกอบอุ่นและปลอดภัยเมื่อได้อยู่ด้วยกัน ทั้งคู่ต่างให้เกียรติกันและรู้ว่าสามารถไว้วางใจอีกฝ่ายได้ สามีไม่เคยมีปัญหานอกใจ และจะแสดงความรักอย่างเปิดเผยให้อีกฝ่ายได้รู้สึกอุ่นใจอยู่เสมอ มีความห่วงหาอาทรซึ่งกันและกัน เจ็บป่วยก็ช่วยดูแลกันเป็นอย่างดี โดยเฉพาะเวลาตูลมีปัญหาก็จะได้รับกำลังใจและคำปรึกษาที่ดีจากสามี

ความพึงพอใจในชีวิตสมรส ตูลอยากแนะนำให้เพื่อนคนไทยแต่งงานกับน้องชายของสามี เพราะน้องชายของสามีเป็นคนดี แต่ส่วนคนอื่นนั้นตูลบอกว่าควรตัดสินใจจากความคิดของตัวเองมากกว่า ก่อนแต่งงานตูลคาดหวังว่าจะได้รับความซื่อสัตย์จากสามี ไม่ใช่ว่าห้ามนอกใจแต่ถ้านอกใจขอให้บอกกันแต่เท่าที่อยู่ด้วยกันมาสามีไม่เคยมีกรณีนอกใจเลย ตูลเองก็เช่นกัน ทำให้ตูลรู้สึกพอใจกับชีวิตสมรสกับสามีเดนมาร์กมาก ตูลบอกว่าถ้าย้อนเวลากลับไปได้ก็จะเลือกแต่งงานกับสามีคนนี้เพราะรู้สึกไว้ใจและวางใจได้ที่จะใช้ชีวิตคู่ด้วยกัน

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้วิจัยสามารถสรุปลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 10 คนโดยจำแนกเป็นรายด้านได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรสก่อนแต่งงานกับสามีคนปัจจุบัน อาชีพก่อนสมรส สถานภาพทางการเงินก่อนสมรส ระยะเวลาคบหาก่อนสมรส จำนวนบุตรที่ปกครองร่วมกับคู่สมรส ได้ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลมีอายุระหว่าง 31-40 ปี และ 41 – 50 ปี ช่วงอายุละ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50 เท่ากัน จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30 รองลงมาเป็นระดับประถมศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) และปริญญาตรี ระดับละ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10 สถานภาพการสมรส มีสถานภาพแยกทาง/หย่าร้าง 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60 โสด 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30 และหม้ายเพราะคู่สมรสเสียชีวิต 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10 อาชีพก่อนสมรส กลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพรับจ้างมากที่สุด 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40 ราชการ/รัฐวิสาหกิจและพนักงานบริษัท อาชีพละ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวและอื่น ๆ อาชีพละ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10 สถานภาพการเงินก่อนสมรสพอใช้จ่ายแต่ไม่เหลือเก็บมากที่สุดจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60 มีหนี้สิน พอใช้จ่ายและมีเหลือเก็บอย่างละ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ระยะเวลาคบหาก่อนสมรสส่วนใหญ่ไม่น้อยกว่า 1 ปี มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70 ระยะเวลาที่สมรสแล้วอยู่ในช่วง 5 ปี – 10ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ ไม่มีบุตรที่ปกครองร่วมกับคู่สมรส เป็นจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50

ข้อวิจารณ์

จากการวิจัยเรื่องความคาดหวังและการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก ผู้วิจัยขอเสนอข้อวิจารณ์ ดังนี้

ผลการวิจัย พบว่า ความคาดหวังกับการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กในด้านการสื่อสารระหว่างคู่สมรส ด้านการปรับตัวในชีวิตสมรส ด้านการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสำคัญนอกครอบครัว ด้านความรักความอบอุ่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่า หญิงไทยได้รับการตอบสนองความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสจากสามีชาวเดนมาร์กอย่างเพียงพอ สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ดัชนีเชิงเหตุและผลของคุณภาพชีวิตสมรสในครอบครัวไทย” ของ งามตา วินิตานนท์ และคณะ (2544: 14) ซึ่งได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตสมรสไว้ว่า หมายถึง ลักษณะทั้งด้านคุณภาพและปริมาณของการ

ปฏิสัมพันธ์ และการทำหน้าที่ของกลุ่มสมรสหลายด้าน ได้แก่ การปรับตัวเข้าหากันได้ดี การสื่อสารระหว่างกันอย่างเพียงพอ การมีความสุขและความพึงพอใจในชีวิตสมรสมาก เป็นต้น

ด้านการสื่อสารระหว่างคู่สมรส

จากภาพรวมหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กมีความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสด้านการสื่อสารระหว่างคู่สมรสในระดับสูงและบรรลุความคาดหวังในระดับสูงเช่นกัน แสดงให้เห็นว่าคู่สมรสให้ความสำคัญกับการสื่อสารระหว่างกันทำให้มีการสื่อสารระหว่างคู่สมรสที่ดี

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก มี 5 กรณีศึกษา ได้แก่ แด๊ว แอฟ รุ่ง นุ่น และตุล ให้ข้อมูลว่าคุณภาพชีวิตสมรสด้านการสื่อสารระหว่างคู่สมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กนี้มีผลให้สามารถปรับความเข้าใจกันได้เมื่อมีปัญหาทะเลาะกัน โดยใช้การพูดคุยปรึกษาหารือกันเมื่อเกิดปัญหาขึ้น บางคู่จะปรับความเข้าใจทันทีด้วยการพูดคุยโดยตรงไปตรงมาในขณะที่บางคู่จะรอให้ใจเย็นลงก่อนค่อยหันหน้าปรึกษาหารือถึงปัญหาที่ทะเลาะกัน และบางกรณีจะการใช้การสื่อสารทางอ้อมในการแสดงออกถึงความรัก เช่น การยกย่องชมเชย ช่วยเหลือแบ่งเบาภาระหน้าที่ภายในบ้าน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในเชิงปริมาณนอกจากนี้คู่สมรสยังบอกกล่าวซักถามความต้องการของกันและกัน รับฟังความคิดเห็นของกันและกันเป็นเพื่อให้รับรู้และเข้าใจตรงกัน ซึ่งจะลดความตึงเครียดในชีวิตคู่ได้ สอดคล้องกับงานของ อูมาพร ตรังสมบัติ (2545: 172) ที่กล่าวว่าไว้ว่าการสื่อสารเป็นทักษะสำคัญที่ใช้ในชีวิตสมรส เป็นปัจจัยที่ช่วยให้คู่สมรสเกิดความผูกพันอันหนึ่งอันเดียวกัน แก้ไขความขัดแย้งระหว่างกันได้และทำให้สามารถลดความตึงเครียดในชีวิตคู่ได้ การสื่อสารที่ดีจะช่วยให้ชีวิตสมรสเป็นประสบการณ์ที่น่าพอใจและมีความสุข แม้จะมีอุปสรรคทางภาษา ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ เอ แอฟ รุ่ง น้อย ทำให้ทราบว่า เนื่องจากหญิงไทยส่วนใหญ่ในช่วงแรกไม่สามารถพูด ฟัง อ่าน เขียน ภาษาเดนมาร์กได้เลย ภาษาอังกฤษก็ไม่ค่อยดีนัก เช่นเดียวกับชายเดนมาร์กที่ไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้ คู่สมรสจะพยายามสื่อสารผ่านทางการแสดงกิริยาท่าทางหรือที่ผู้ให้สัมภาษณ์บางคนเรียกว่าภาษาใบ้ ในบางกรณีที่มีการแสดงท่าทางไม่สามารถสื่อสารให้เข้าใจได้ก็จะเลือกวิธีการอ่านโดยเปิดพจนานุกรมให้อีกฝ่ายอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณที่แม้ไม่พูดก็สามารถเข้าใจกันได้ผ่านการสื่อสารทางกิริยาท่าทาง และสอดคล้องกับการสื่อสารในลักษณะอวัจนภาษาที่ สนิท สัตโยภาส (2542: 2) ให้ความหมายไว้ว่าคือ ภาษาไม่ใช่ถ้อยคำ ได้แก่ สัญลักษณ์ รหัสที่ไม่ใช่อักษรหรือคำพูด แต่เป็นที่เข้าใจร่วมกันได้ระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร นักการสื่อสารนิยมนิยามเรียกอวัจนภาษาว่า ภาษาเงิบ ภาษาใบ้ ภาษาท่าทาง และกายภาษา เป็นต้น หรือบางคู่จะมีบุคคลที่สามเข้ามาช่วยในการสื่อสาร ผู้ให้สัมภาษณ์

หลายคู่มีการปรึกษาเรื่องการมีบุตรและการเลี้ยงบุตรซึ่งก็เป็นเรื่องที่ต้องใช้การสื่อสารระหว่างคู่สมรสเพื่อให้เข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน ได้แก่กรณีของ แอฟ กุหลาบ รุ่ง นุ่น ชัย และตุล

ด้านการปรับตัวในชีวิตสมรส

ด้านการปรับตัวในชีวิตสมรส จากภาพรวมหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กมีความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสด้านการปรับตัวในชีวิตสมรสในระดับสูงและบรรลุความคาดหวังในระดับสูงเช่นกัน แสดงให้เห็นว่า หญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กทราบว่าหลังจากแต่งงานกับชายเดนมาร์กแล้วต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับคู่สมรสค่อนข้างมาก

จากการให้ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึกเกือบทุกคน ทำให้ทราบว่าคู่สมรสจะแบ่งหน้าที่รับผิดชอบต่าง ๆ ได้อย่างลงตัว โดยส่วนมากฝ่ายหญิงจะรับผิดชอบงานดูแลบ้านและทำงานหารายได้นอกบ้านควบคู่กัน ส่วนฝ่ายชายจะทำงานนอกบ้านเพื่อหารายได้หลักมาใช้จ่ายในครอบครัว ในส่วนของหน้าที่รับผิดชอบเรื่องส่วนตัวของแต่ละฝ่ายจะไม่ก้าวก่ายกัน สำหรับหน้าที่ดูแลบุตรจะรับผิดชอบและตัดสินใจร่วมกันสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณที่มีระดับความคาดหวังและระดับการบรรลุความคาดหวังในการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานได้อย่างลงตัวอยู่ในระดับสูง ส่วนการปรับตัวเรื่องอาหารโดยมากจะเป็นฝ่ายหญิงที่ต้องปรับรสชาติอาหารให้อ่อนลงเพื่อให้สามีรับประทานได้ ในแต่ละมื้ออาหารมีความหลากหลายของอาหารมากขึ้นเพราะจะมีทั้งอาหารไทยและต่างชาติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมประสงค์ เสนารัตน์ และ สุนันท์ สีพาย (2553: บทคัดย่อ) ที่ “ศึกษาวิถีชีวิตของหญิงชนบทอีสานที่แต่งงานกับชาวต่างชาติ : ศึกษากรณีอำเภอมาย” พบว่า หลังจากแต่งงานกับชาวต่างชาติ วิถีชีวิตโดยทั่วไปของหญิงชนบทอีสานชาวพินายดี ขึ้น มีการรับประทานอาหารผสมผสานกันระหว่างอาหารไทยกับต่างชาติ นอกจากนี้การจับจ่ายก็ต้องมีการปรับตัวให้ประหยัดมากขึ้น เนื่องจากรายได้หลักมาจากสามีการจับจ่ายจึงเป็นไปด้วยความเกรงใจประกอบกับรายได้ส่วนตัวของฝ่ายหญิงที่หามาได้ส่วนใหญจะต้องเก็บออมเพื่อส่งให้ครอบครัวเดิมทางประเทศไทย เช่นในกรณีของเอ๋ กุหลาบ แยก น้อย และชัย ในขณะที่หญิงไทยผู้ให้สัมภาษณ์แบบเจาะลึกเกือบทั้งหมดไม่ต้องปรับตัวในเรื่องศาสนามากนักเพราะฝ่ายสามีไม่ค่อยเคร่งครัดแต่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาเฉพาะในวันสำคัญเท่านั้นสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณที่แสดงให้เห็นว่าระดับความคาดหวังเรื่องการทำกิจกรรมทางศาสนา ร่วมกับคู่สมรสอยู่ในระดับสูงแต่บรรลุความคาดหวังในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะหญิงไทยส่วนใหญ่มักคิดว่าเมื่อแต่งงานแล้วต้องเปลี่ยนศาสนาตามสามีและเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาแต่หลังแต่งงานพบว่าสามีไม่เคร่งครัดเกี่ยวกับเรื่องศาสนามากนัก ส่วนเรื่องการแต่งกายหญิงไทยไม่คิดว่าต้อง

ปรับเปลี่ยนมากแต่เมื่อแต่งงานแล้วกลับพบว่าต้องมีการปรับเปลี่ยนมากกว่าที่คาดไว้ ได้แก่กรณีของแอฟ โดยจากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่าหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กจะแต่งกายทันสมัยและใส่เสื้อผ้าที่ค่อนข้างหนา อาจเป็นเพราะอากาศที่หนาวเย็นของประเทศเดนมาร์กก็เป็นได้

ด้านการสนับสนุนทางสังคมของบุคคลสำคัญภายนอกครอบครัว

จากภาพรวมหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กมีความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสด้านการปรับตัวในชีวิตสมรสในระดับปานกลางแต่บรรลุความคาดหวังในระดับสูง แสดงให้เห็นว่า หญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กมีความสัมพันธ์ในทางดีและได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวเดิม ญาติ และเพื่อนของสามีมากกว่าที่คาดหวังไว้

คุณภาพชีวิตสมรสด้านการสนับสนุนทางสังคมของบุคคลสำคัญภายนอกครอบครัวที่หญิงไทยส่วนมากคาดหวังไว้คือ การได้รับการยอมรับจากครอบครัวเดิม สอดคล้องกับ ลำดับชั้นความต้องการตามทฤษฎีของมาสโลว์ที่ จำรอง เงินดี (2552: 115) อธิบายถึงความต้องการของมนุษย์ในขั้นที่ 3 จากทั้งหมด 5 ขั้น ไว้ว่า ความต้องการทางด้านสังคม มนุษย์อยู่รวมกันเป็นกลุ่มเป็นสังคม มนุษย์จึงมีความต้องการการยอมรับ ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ต้องการความรัก ต้องการเป็นเจ้าของ และต้องการให้การยอมรับ ความรักและความเมตตาต่อกัน เมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อผู้ก็ต้องการเป็นคนสำคัญและเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ และเมื่ออยู่ในที่ทำงานก็ย่อมต้องการได้รับความเชื่อถือและเมตตาจากผู้บังคับบัญชา เป็นต้น ซึ่งจากงานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กได้รับการยอมรับจากครอบครัวเดิม เพื่อน ญาติ ของทั้งสองฝ่าย แม้หญิงไทยเหล่านี้ไม่ได้คาดหวังว่าจะได้รับของขวัญจากญาติและเพื่อนมากนักเพราะไม่ใช่ค่านิยมของคนไทย แต่จากข้อมูลที่พบ หญิงไทยกลับได้รับของขวัญในวันสำคัญจากญาติและเพื่อนในระดับที่สูงกว่าความคาดหวัง อีกทั้งครอบครัวเดิมของกลุ่มสมรสก็ยังเข้ากันได้ดีไม่รังเกียจหรือมีปัญหากัน จากข้อมูลทั้งแบบสอบถามและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกทำให้ทราบว่าเกือบทุกคู่จะมีการพบปะสังสรรค์กับเพื่อนฝูงอยู่เป็นประจำ มีเพื่อนและญาติมาเยี่ยมเยียนอยู่เสมอ บางกรณียังเป็นที่พักอาศัยที่ดีให้กับคู่สมรสอีกด้วย ทำให้หญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กแล้วต้องย้ายไปอยู่กับสามีที่เดนมาร์กคลายเหงาไปได้มาก สอดคล้องกับ งานวิจัยของ จินตนา ยูนิพันธ์ (2529: 4) กล่าวว่า การสนับสนุนทางสังคม เป็นการวิจัยทางจิตวิทยาทางสังคมที่สำคัญต่อการดำรงอยู่ในสังคมของมนุษย์ การดำรงชีวิตอยู่ในสังคมต้องพึ่งพาอาศัยกัน มีการช่วยเหลือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึกต่าง ๆ ซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดความรู้สึกมั่นคง เป็นที่รัก เป็นที่ต้องการ เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤต หรือมีความเครียดเกิดขึ้น การสนับสนุนทางสังคมที่เพียงพอจากแหล่ง

สนับสนุนที่บุคคลนั้นมีอยู่จะช่วยบรรเทาความรุนแรงหรือเป็นการป้องกันไม่ให้ความเครียดนั้นมากระทบจนเกิดความผิดปกติ ทั้งนี้จากข้อมูลสัมภาษณ์แบบเจาะลึกของแอฟทำให้ทราบว่าถ้าหญิงไทยมีปัญหาด้านภาษาส่วนมากจะไม่ใช้บริการล่ามของทางชุมชนแต่จะให้คนรู้จักหรือสามีช่วยเหลือเพราะล่ามของทางชุมชนนั้นเป็นลักษณะของอาสาสมัครและจะมีงานประจำที่ต้องทำอยู่แล้วจึงทำให้การเรียกขอความช่วยเหลือล่ามจากชุมชนใช้เวลานานและไม่สะดวกเท่าที่ควร สอดคล้องกับผลการวิจัยในเชิงปริมาณที่ระดับความคาดหวังและระดับการบรรลุความคาดหวังที่จะได้รับความช่วยเหลือจากล่ามที่ชุมชนส่งมาให้อยู่ในระดับต่ำ

ด้านความรักและความอบอุ่น

จากภาพรวมหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กมีความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรส ด้านความรักและความอบอุ่นในระดับสูงและบรรลุความคาดหวังในระดับสูงมาก แสดงให้เห็นว่าหญิงไทยได้รับความรักความอบอุ่นจากคู่สมรสที่เป็นชายชาวเดนมาร์กมากกว่าที่คาดหวังไว้

คุณภาพชีวิตสมรสด้านความรักและความอบอุ่น หญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กได้รับกำลังใจจากคู่สมรสในการที่จะใช้ชีวิตในประเทศ หรือคู่ที่อาศัยในประเทศไทยเองก็มีการให้กำลังใจซึ่งกันและกันในการที่จะผ่านพ้นปัญหาต่าง ๆ รวมถึงสภาพอากาศรวมถึงอาหารการกินที่ไม่คุ้นเคย คู่สมรสอยู่เคียงข้างกันเสมอไม่ว่าจะยามสุขหรือยามทุกข์ ได้แก่กรณีของแฉั่ว แอฟ กุหลาบ และตุล สอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณที่แสดงถึงระดับความคาดหวังกำลังใจจากคู่สมรสและระดับการบรรลุความคาดหวังอยู่ในระดับสูงมาก เพราะส่วนมากหญิงไทยจะย้ายตามไปอยู่กับคู่สมรสที่ประเทศเดนมาร์กทำให้ไม่มีคนรู้จักมากนักประกอบกับการตัดสินใจใช้ชีวิตคู่ก็เหมือนเป็นการมั่นใจว่าจะฝากชีวิตและไว้วางใจให้อีกฝ่ายดูแลไปตลอดชีวิต มีการแสดงความรักอย่างเปิดเผย จะเห็นได้ว่าคู่สมรสไทย – เดนมาร์กจะมีการโอบกอดกันในที่สาธารณะโดยเห็นเป็นเรื่องปกติธรรมดาซึ่งจากการสัมภาษณ์เจาะลึกทำให้ทราบว่าบางครั้งฝ่ายหญิงจะมีอาการเงินอาย เพราะไม่คุ้นเคยกับค่านิยมนี้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเพราะค่านิยมของไทยที่สอนให้ลูกผู้หญิงรักนวลสงวนตัว การแสดงความรักอาจทำให้คู่เป็นผู้หญิงก้ำกั้น ซึ่งต่างกันสังคมเดนมาร์กอย่างสิ้นเชิง สอดคล้องกับงานวิจัยเชิงปริมาณที่ระดับความคาดหวังในความใกล้ชิดทางสัมผัสอยู่ในระดับสูงแต่ระดับการบรรลุความคาดหวังอยู่ในระดับสูงมาก อีกประการสำหรับการแสดงออกถึงความรักและความอบอุ่นก็คือความไว้นั่นคือใจกันของคู่สมรส ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของ แฉั่ว เอ๋ แฉก นุ่น ย้อย และตุล บอกกับผู้วิจัยว่าชายเดนมาร์กไว้นั่นคือใจได้ ส่วนชายเดนมาร์กเองถ้าตกลงใช้ชีวิตคู่กับใครก็จะเชื่อใจในคู่สมรสของตนสอดคล้องกับงานวิจัยเชิงปริมาณที่แสดงว่าระดับความคาดหวัง

และระดับการบรรลุความคาดหวังที่คู่สมรสไว้นั้นเชื่อใจกันอยู่ในระดับสูงมาก และยังคงคล้องกับความหมายคุณภาพชีวิตสมรสของ สายสุริย์ จุติกุล (2539: 15-24) ที่กล่าวไว้ในหนังสือ “ความรักความอบอุ่นในครอบครัว” ว่า คือการที่คู่สมรสมีความรักความอบอุ่น โดยพฤติกรรมที่แสดงความรักนั้นต้องมีลักษณะเอาใจใส่ดูแลและเอื้ออาทรต่อกัน ไว้วางใจซึ่งกันและกัน ให้กำลังใจกัน ให้อภัย รู้จักหน้าที่ในครอบครัวและช่วยเหลือกัน และมีความใกล้ชิดทางสัมผัส แต่ชายเดนมาร์กจะไม่ค่อยช่วยเหลืองานบ้านมากนักส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะหญิงไทยดูแลทำงานบ้านเก่งและขยันขันแข็งจึงมีการแบ่งหน้าที่ให้ฝ่ายหญิงทำงานบ้านอยู่แล้ว จากข้อมูลการสัมภาษณ์หญิงไทยกล่าวว่าชอบที่จะทำงานบ้านเองเพราะสามีทำไม่ถูกใจเหมือนทำเอง

ความพึงพอใจในชีวิตสมรส

ความพึงพอใจในชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กนั้น จากภาพรวมหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กมีความพึงพอใจในชีวิตสมรสในระดับสูง แสดงให้เห็นว่าหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กมีความสุขที่ได้รับการตอบสนองความต้องการในชีวิตสมรสจากสามีชาวเดนมาร์ก

หญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กส่วนใหญ่จะรู้สึกพึงพอใจที่คู่สมรสมีความซื่อสัตย์ต่อกัน จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกในกรณีของแอฟ แวก นุ่น ชัย ตูลทำให้ทราบว่าชายเดนมาร์กจะมีความซื่อสัตย์มาก ไม่นอกใจคู่สมรส และไม่โกหก ต่างจากชายไทยที่อาจมีค่านิยมชื่นชมยกย่องผู้ชายเจ้าชู้ว่าเก่งเหมือนขุนแผน บางคนก็ให้ข้อคิดที่น่าสนใจว่าสาเหตุที่คู่สมรสซื่อสัตย์ต่อกันเพราะรู้สึกพอใจกับชีวิตสมรสจึงไม่คิดนอกใจหรือทำให้คู่สมรสเสียใจ สอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณที่ระดับความพึงพอใจที่คู่สมรสซื่อสัตย์ต่อกันอยู่ในระดับสูงมาก ด้านเพศสัมพันธ์ก็มีความพึงพอใจในระดับสูงมากโดยข้อมูลจากกรณีศึกษา ได้แก่ แวก และน้อย บอกว่าเรื่องเพศสัมพันธ์ไม่ใช่เรื่องใหญ่ของครอบครัวอีกทั้งไม่ใช่เหตุผลสำคัญที่เลือกแต่งงานกับคู่สมรสจึงทำให้ไม่มีปัญหาในเรื่องนี้ หญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กยังรู้สึกพึงพอใจที่คู่สมรสยกย่องให้เกียรติกัน ไม่ดูถูกกดขี่ มีความเท่าเทียมกัน ไม่ก้าวท้าวเรื่องของอีกฝ่าย ได้แก่ข้อมูลจากแฉว แอฟ และชัย และมีหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กจำนวนไม่น้อยที่พอใจในฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น จากที่ก่อนแต่งงานไม่มีเงินเก็บแต่พอหลังแต่งงานแล้วคู่สมรสทั้งสองฝ่ายมีเงินพอใช้จ่ายและมีเหลือเก็บออม โดยจากการให้ข้อมูลสัมภาษณ์แบบเจาะลึกของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กทุกคนทำให้ทราบว่าที่เพราะผู้หญิงที่มาใช้ชีวิตที่เดนมาร์กส่วนใหญ่ต้องทำงานมีรายได้ และสวัสดิการทางสังคมสำหรับพลเมืองเดนมาร์กก็ให้บริการประชาชนอย่างดี เช่น รัฐไม่เก็บค่าเล่า

เรียนบุตร ไม่ต้องเสียค่ารักษาพยาบาล มีเงินเดือนสำหรับคนตกงาน มีเงินเดือนสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี มีเงินเดือนสำหรับผู้สูงอายุ เป็นต้น ด้านคู่สมรสที่ใช้ชีวิตอยู่เมืองไทยอย่างกรณีของคุณ ก็ มีเงินพอใช้และเหลือเก็บเช่นกัน ที่เป็นเช่นนั้นเพราะ ค่าใช้จ่ายที่ประเทศไทยน้อยกว่าเคนมาร์ก ในขณะที่ฝ่ายชายจะได้รับเงินเดือนเป็นสกุลเงินเคนมาร์กทุกเดือนเมื่อมาแลกเป็นสกุลเงินไทยและ ใช้จ่ายในประเทศไทยจึงทำให้มีเงินเหลือเก็บ สอดคล้องกับปัจจัยหลายอย่างที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรสที่ อูมาพร ตรังคสมบัติ (2545: 53) ได้กล่าวไว้ในบางข้อ ดังนี้ เห็นคุณค่าของกันและกัน เข้ากันได้ในเรื่องเพศสัมพันธ์ มีสถานภาพทางการเงินอยู่ในระดับดี แต่อย่างไรก็ตาม หญิงไทยที่แต่งงานกับชายเคนมาร์กไม่ค่อยอยากแนะนำให้คนรู้จักสมรสกับชาวเคนมาร์กเนื่องจาก อยากให้แต่ละคนตัดสินใจพิจารณาเลือกคู่ชีวิตด้วยตนเอง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความคาดหวังกับการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังและการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กในด้านต่าง ๆ ดังนี้ การสื่อสารระหว่างคู่สมรส การปรับตัวในชีวิตสมรส การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสำคัญภายนอกครอบครัว ความรักและความอบอุ่น และเพื่อศึกษาความพึงพอใจในชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในส่วนงานวิจัยเชิงปริมาณ คือ หญิงไทยที่สมรสกับชายชาวเดนมาร์ก ปัจจุบันยังอยู่กันด้วยกันทั้งภายในประเทศไทยและต่างประเทศ จำนวน 83 คน และในจำนวนนั้นมีผู้สมัครใจให้ข้อมูลในส่วนงานวิจัยเชิงคุณภาพ 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้เดินทางไปประเทศเดนมาร์กเพื่อพูดคุยสอบถามข้อมูลเบื้องต้นของหญิงไทยที่สมรสกับชาวเดนมาร์กบางคน สำหรับนำมาประกอบกับแนวคิด และทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่ได้ทำการทบทวนเอกสารเพื่อนำมาสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามด้านลักษณะส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคาดหวังกับการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการสื่อสารระหว่างคู่สมรส ด้านการปรับตัวในชีวิตสมรส ด้านการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสำคัญนอกครอบครัว ด้านความรัก ความอบอุ่น

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความพึงพอใจในชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก

ส่วนที่ 4 เป็นแนวข้อสัมภาษณ์ประกอบด้วย ลักษณะส่วนบุคคล และ ความคาดหวังกับการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตของหญิงไทยกับชายชาวเดนมาร์ก ในด้านการสื่อสารระหว่างคู่สมรส ด้านการปรับตัวในชีวิตสมรส ด้านการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสำคัญนอกครอบครัว ด้านความรักความอบอุ่น และความพึงพอใจในชีวิตสมรส

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล จากนั้นจึงแจกแบบสอบถามด้วยตนเองและส่งแบบสอบถามทางอินเทอร์เน็ตจนครบ 98 ชุด ได้กลับคืนมา 83 ชุด ดังนั้นเพื่อความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นของงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับกลุ่มตัวอย่างที่สมัครใจจำนวน 10 คน โดยผู้วิจัยติดต่อกับกลุ่มตัวอย่างที่มีความสนิทสนมกับผู้วิจัยเพื่อขอความร่วมมือในการแนะนำต่อไปยังหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กรายอื่น จากนั้นดำเนินการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกตามแนวคำถามที่ได้วางไว้โดยใช้โปรแกรม Skype ในรายที่ไม่สะดวกในการเดินทาง และบันทึกคำสัมภาษณ์อย่างละเอียด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม จะนำมาตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ทุกชุด และนำมาลงรหัสประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสถิติ สำหรับสังคมศาสตร์ สถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยนี้ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจะนำมาจำแนก วิเคราะห์ และแปลความหมายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัย

ลักษณะส่วนบุคคลโดยทั่วไปของหญิงไทยที่ให้ข้อมูล ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 83 คน ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 31 - 40 ปี เป็นผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. มากที่สุด รองลงมาเป็นผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ก่อนแต่งงานกับสามีเดนมาร์กคนปัจจุบันส่วนใหญ่มี

สถานภาพโสด และรองลงมาเคยแต่งงานมาก่อนแต่แยกทาง/หย่าร้าง หญิงไทยผู้ให้ข้อมูลเหล่านี้ ประกอบอาชีพรับจ้างมากที่สุด รองลงมาในจำนวนที่ใกล้เคียงกันประกอบอาชีพพนักงานบริษัท มีสถานภาพทางการเงินที่พอใช้จ่ายแต่ไม่เหลือเก็บ ส่วนมากใช้ระยะเวลาในการคบการก่อนแต่งงาน 1 – 2 ปี และปัจจุบันสมรสมาแล้วน้อยกว่า 5 ปี ส่วนใหญ่หญิงไทยที่ให้ข้อมูลไม่มีบุตรที่ปกครอง ร่วมกับสามีคนปัจจุบัน

ความคาดหวังกับการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก โดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับสูง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านสามารถสรุปได้ ดังนี้

ด้านการสื่อสารระหว่างคู่สมรส

ความคาดหวังกับการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสด้านการสื่อสารระหว่างคู่สมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กอยู่ในระดับสูง ซึ่งการสื่อสารระหว่างคู่สมรสที่หญิงไทยผู้ให้ข้อมูลให้ความสำคัญมากที่สุดคือ สามารถปรับความเข้าใจกันได้เมื่อมีปัญหาทะเลาะกัน โดยใช้การปรึกษาหารือกันเมื่อเกิดปัญหาขึ้น บางคู่จะปรับความเข้าใจกันที่ด้วยการพูดคุยอย่างตรงไปตรงมาในขณะที่บางคู่จะรอให้ใจเย็นลงก่อนค่อยหันหน้าปรึกษาหารือถึงปัญหาที่ทะเลาะกัน และบางกรณีจะใช้การสื่อสารทางอ้อมเพื่อปรับความเข้าใจ นอกจากนี้คู่สมรสบอกกล่าวซักถามความต้องการของกันและกัน รับฟังความคิดเห็นของกันและกัน เมื่อมีอุปสรรคทางภาษาคู่สมรสก็ยังสามารถสื่อสารกันได้ผ่านกิริยาท่าทางหรือเปิดพจนานุกรม

ด้านการปรับตัวในชีวิตสมรส

จากภาพรวมหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กมีความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสด้านการปรับตัวในชีวิตสมรสในระดับสูงและบรรลุความคาดหวังในระดับสูงเช่นกัน โดยจะแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานต่าง ๆ อย่างชัดเจน มีการปรับตัวเรื่องอาหารที่ต้องปรับเปลี่ยนรสชาติให้ทั้งสองฝ่ายสามารถรับประทานได้และมีการเพิ่มประเภทของอาหารในแต่ละมื้อซึ่งมีทั้งอาหารไทยและอาหารเดนมาร์ก การจับจ่ายใช้สอยก็ต้องปรับตัวให้ประหยัดมากขึ้น กิจกรรมทางศาสนาที่คาดไว้ก่อนแต่งงานว่าต้องมีการปรับเปลี่ยนกลับไม่ต้องปรับตัวมากเท่าที่คาดหวัง

ด้านการสนับสนุนทางสังคมของบุคคลสำคัญภายนอกครอบครัว

หญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กมีความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสด้านการปรับตัวในชีวิตสมรสในระดับปานกลางแต่บรรลุความคาดหวังในระดับสูง แสดงให้เห็นว่า หญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กมีความสัมพันธ์ในทางดีและได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวเดิม ญาติ และเพื่อนของสามีมากกว่าที่คาดหวังไว้ สิ่งที่หญิงไทยส่วนใหญ่คาดหวังไว้คือ การได้รับการยอมรับจากครอบครัวเดิม ซึ่งหญิงไทยเหล่านี้ก็ได้รับการยอมรับจากครอบครัวเดิม เพื่อน ญาติ ของทั้งสองฝ่าย อีกทั้งครอบครัวเดิมของทั้งคู่ก็ยังเข้ากัน ได้ดีไม่รังเกียจหรือมีปัญหากัน เกือบทุกคู่จะมีการพบปะสังสรรค์กับเพื่อนฝูงอยู่เป็นประจำ มีเพื่อนและญาติมาเยี่ยมเยียนอยู่เสมอ บางกรณียังเป็นที่ปรึกษาที่ดีให้กับคู่สมรสอีกด้วย หญิงไทยที่มีปัญหาด้านภาษา ส่วนใหญ่จะขอความช่วยเหลือจากเพื่อนหรือสามีแทน

ด้านความรักและความอบอุ่น

หญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กมีความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสด้านความรักและความอบอุ่นในระดับสูงและบรรลุความคาดหวังในระดับสูงมาก แสดงให้เห็นว่า หญิงไทยได้รับความรักความอบอุ่นจากคู่สมรสที่เป็นชายชาวเดนมาร์กเป็นอย่างดี การแสดงออกถึงความรักความอบอุ่นส่วนใหญ่ที่หญิงไทยได้รับคือกำลังใจจากสามี อยู่เคียงข้างกันเสมอไม่ว่าจะยามสุขหรือยามทุกข์ อีกประการสำหรับการแสดงออกถึงความรักและความอบอุ่นของคู่สมรสก็คือ ความซื่อสัตย์ และความไว้วางใจกันของคู่สมรส ชายเดนมาร์กไม่ค่อยช่วยฝ่ายหญิงทำงานบ้าน แต่ข้อมูลจากการพูดคุยกับหญิงไทยบอกว่าไม่ชอบให้สามีช่วยเพราะไม่ถูกใจเท่าทำเอง

ความพึงพอใจในชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก

หญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กมีความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสด้านความพึงพอใจในชีวิตสมรสในระดับสูง แสดงให้เห็นว่า หญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กมีความสุขที่ได้รับการตอบสนองความต้องการในชีวิตสมรสจากสามีชาวเดนมาร์ก ส่วนมากหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กจะรู้สึกพึงพอใจที่คู่สมรสมีความซื่อสัตย์ต่อกัน ไม่นอกใจ ไม่โกหก ไว้วางใจได้ อีกทั้งยังรู้สึกพึงพอใจที่คู่สมรสยกย่องให้เกียรติกัน และมีหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์กจำนวนไม่น้อยที่พอใจในฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น จากที่ก่อนแต่งงานไม่มีเงินเก็บแต่พอหลังแต่งงานแล้วคู่สมรสทั้งสองฝ่ายมีเงินพอใช้จ่ายและมีเหลือเก็บ อย่างไรก็ตามหญิงไทยที่แต่งงานกับ

ชายเดนมาร์กไม่ค่อยอยากแนะนำให้ผู้รู้จักสมรสกับชาวเดนมาร์กเนื่องจากอยากให้แต่ละคนตัดสินใจพิจารณาเลือกคู่ชีวิตด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง ความคาดหวังกับการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยพบว่า มีหญิงไทยจำนวนไม่น้อยที่ตัดสินใจแต่งงานกับชาวเดนมาร์กเพราะปัญหาจากครอบครัว ปัญหาการหย่าร้าง ปัญหาทางเศรษฐกิจ หรือแม้แต่ค่านิยมเลียนแบบเพื่อนหรือคนรู้จักที่ชักนำให้แต่งงานกับชายเดนมาร์ก จากการสังเกตและการสัมภาษณ์ ทำให้ทราบว่าหญิงไทยเหล่านี้ยอมเสี่ยงไปใช้ชีวิตอยู่ในประเทศที่ไม่รู้จัก อยู่กับผู้คนที่ไม่คุ้นเคย ไปอยู่ทั้งที่พูดจาภาษาเดนมาร์กไม่ได้ บางคนพูดภาษาอังกฤษไม่ได้ อาหารการกินที่ชื่นชอบก็ต้องยอมอด ต้องไปเริ่มต้นใหม่ในบางรายที่อายุมากแล้ว สิ่งที่ทำให้หญิงไทยเหล่านี้ยอมเสี่ยงก็เพราะหวังว่าจะมีคุณภาพชีวิตสมรสที่ดี แม้บางรายแทบจะไม่เคยคบหาดูใจฝ่ายชายเลย มีหลายคนที่ยังคงมีความคาดหวังเป็นอย่างดี มีบางคนที่ยังคงหวังอยู่ไม่น้อย เกือบทุกคนจะบอกกับผู้วิจัยว่าคิดถึงประเทศไทย ประเทศไทยดีที่สุด ถ้าเป็นไปได้จะไม่ไปอยู่ที่ประเทศเดนมาร์กแต่จะไม่ขอแต่งงานกับชายไทย หรือบางรายบอกว่าถ้าเลือกได้จะขอเป็นคนโสดอยู่ในประเทศเดนมาร์ก แต่ในความเป็นจริงของชีวิตและปัจจัยรอบด้านทำให้ต้องจากบ้านเกิดเมืองนอนไปใช้ชีวิตที่คาดหวังว่าจะดีกว่า ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะว่าควรนำเอาผลการวิจัยนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างป็นรูปธรรมทั้งต่อตนเอง และสังคมต่อไป ดังนี้

1. ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจสำหรับผู้ที่จะสมรสกับชาวเดนมาร์กหรือชาวต่างชาติ ครอบครัวและผู้ใกล้ชิดของผู้ที่จะสมรสกับชาวเดนมาร์กหรือต่างชาติ ควรเตรียมตัวอย่างไรเพื่อจะมีชีวิตสมรสที่มีความสุข

2. ครอบครัวและสังคมควรปลูกฝังค่านิยมของผู้ชายให้มีความซื่อสัตย์ รับผิดชอบต่อครอบครัว และให้เกียรติผู้หญิงมากขึ้น และทางฝ่ายหญิงก็ควรเสริมสร้างให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง และเสริมสร้างความมั่นใจในการจะใช้ชีวิตอยู่ได้หลังหย่าร้างโดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น

3. ควรมีคลินิกหรือโรงพยาบาลที่สามารถติดต่อกันได้ทั่วโลกสำหรับคอยให้คำปรึกษา
แนะนำปัญหาสำหรับผู้ที่ตั้งงานกับชาวต่างชาติ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การทำวิจัยนี้เป็นการศึกษาความคาดหวังกับการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรส
ของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก ซึ่งที่ผ่านมางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแต่งงานข้าม
วัฒนธรรมอยู่มากมาย แต่ยังมีอีกหลากหลายแง่มุมของการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมที่มีจำนวนจำกัด
ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. การวิจัยที่ไม่จำกัดเพศของกลุ่มสมรสต่างวัฒนธรรม ในลักษณะการแต่งงานอยู่กินของเพศ
เดียวกัน เช่น ชาย-ชาย หรือ หญิง-หญิง
2. การวิจัยด้านชาวต่างชาติที่แต่งงานกับชาวไทย ในลักษณะศึกษาความคาดหวัง ความพึง
พอใจ วิธีการดำรงชีวิต เปรียบเทียบกันระหว่างคู่ที่อาศัยอยู่ต่างประเทศกับคู่ที่อาศัยในประเทศไทย
ว่าต่างกันหรือไม่ อย่างไร
3. การวิจัยผลกระทบต่อบุคคลในครอบครัวของกลุ่มสมรสต่างวัฒนธรรม ในลักษณะศึกษา
ผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของบุคคลในครอบครัว การปรับตัว การ
เปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- กนิษฐ์ ฉินสิน. 2552. **คู่มือการบริหารคน**. กรุงเทพมหานคร: ดวงกมลพับลิชชิ่ง. อ้างถึง Vroom, V. H. 1990. **Manage People, Not Personnel**. Harvard Business Review Book. Inc.
- กมลตา แสงสีทอง. 2525. “แนวความคิดเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง.” **วารสารสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา** 1 : 25-28.
- กรมการกงสุล. 2553. กระทรวงการต่างประเทศ. **แต่งงานกับคนต่างชาติ ดีจริงหรือ?** (Online). www.facebook.com/ThaiMFA., 8 เมษายน 2556.
- กรมยุโรป. กระทรวงการต่างประเทศ. **ราชอาณาจักรเดนมาร์ก** (Online). www.mfa.go.th., 5 มีนาคม 2553.
- กรรณิการ์ อัสวครเดชา. 2553. **การสื่อสารของมนุษย์**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด
- กระทรวงกิจการผู้ลี้ภัย คนเข้าเมือง และบูรณาการ. 2551. **พลเมืองในเดนมาร์ก- ข้อมูลเกี่ยวกับสังคมเดนมาร์กสำหรับพลเมืองใหม่**. ม.ป.ท.
- กิตติพัฒน์ นนทปัทมะคุลย์. 2535. “การวัดแรงสนับสนุนทางสังคม”. **วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์** 7 (1-2): 169-184.
- เกษม ตันติผลาชีวะ และ กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2537. **สุขภาพจิตในครอบครัว ในการพัฒนาครอบครัว**. กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- เกษมสันต์ อังกระโทก. 2550. **วิถีชีวิตของผู้หญิงไทยที่แต่งงานกับชาวต่างชาติ**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

งามตา วรินทร์านนท์ และคณะ. 2545. การวิเคราะห์ดัชนีเชิงเหตุและผลของคุณภาพชีวิตสมรสในครอบครัวไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.

จริยวัตร คมพยัคฆ์. 2531. “แรงสนับสนุนทางสังคม: มโนทัศน์และการนำไปใช้.” วารสารพยาบาลศาสตร์ 6 (2): 99-112.

จินตนา ชูนิพันธ์. 2529. “การพึงพาระหว่างกัน.” วารสารสงขลานครินทร์ 6: 4.

เจนจิรา ผลดี. 2554. การสมรสข้ามวัฒนธรรม แนวทางการปรับตัวและผลกระทบต่อสังคมไทย. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการศึกษาและการพัฒนาสังคม, มหาวิทยาลัยบูรพา.

จ่านง อติวัฒน์สิทธิ์ และคณะ. 2547. สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จำรอง เงินดี. 2552. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

จุวิทย์ รัตนพลแสนย์. 2549. การให้คำปรึกษาครอบครัวเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสมรสของคู่สมรสทหารเรือ. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ณอมาณย์ รัตนพงศ์ตระกูล. 2555. ความสุขของชีวิตคู่เกิดจากรักและความเข้าใจ. นนทบุรี: Knowledge Maker.

จุฑาภรณ์ การรักษา. 2553. เสน่ห์หญิงไทย: การสร้างให้เกิดการยอมรับวัฒนธรรมไทยกับสามีชาวต่างชาติจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวัฒนธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ณิชกมล วานิชขัง. 2550. การแต่งงานข้ามชาติของสตรีกับการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อครอบครัวและชุมชนในจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

คารารัตน์ เมตตาริกานนท์. 2549. “การแต่งงานข้ามวัฒนธรรม: ไทยกับฝรั่ง ในประวัติศาสตร์สังคมสยาม.” วารสารศิลปวัฒนธรรม 5: 79-80.

เดโช สนวนานนท์. 2520. ปทานุกรมจิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2550. จิตวิทยาชีวิตครอบครัว : ทำอย่างไรให้พ่อ แม่ ลูก และทุกคนในครอบครัว อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เข้าใจและเห็นใจซึ่งกันและกัน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ 108 สุขยอดไอเดีย.

นิยพรรณ วรรณศิริ. 2528. มานุษยวิทยา ว่าด้วยระบบครอบครัว การแต่งงานและเครือญาติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แพรวพิทยา.

บัวพันธ์ พรหมพักพิง และคณะ. 2549. การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของผู้หญิงในชนบทอีสาน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.

บุญเยี่ยม ตระกูลวงศ์. 2528. เอกสารการสอนชุดวิชาจิตวิทยาสังคมกับการสาธารณสุข. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ประกายรัตน์ ภัทรชิต และ กมลตา แสงสีทอง. 2544. วงจรชีวิตครอบครัวและการสร้างครอบครัว. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2526. ทักษะชีวิต : การจัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. โอเดียนสโตร์: กรุงเทพมหานคร.

ฝ่ายวิชาการ บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด. 2547. ครอบครัวศึกษาและความปลอดภัยในชีวิต. กรุงเทพมหานคร: สกายบุ๊กส์.

พรทิพย์ ศิริวรรณบุญชัย. 2540. จิตวิทยาครอบครัว. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์. 2530. พฤติกรรมองค์กรและการบริหาร. กรุงเทพมหานคร:
โอเดียนสโตร์.

มัทนียา กายแก้ว. 2550. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเลือกคู่ครองเป็นชาวต่างชาติของ
หญิงไทยในจังหวัดหนึ่ง ประเทศไทย. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยา
การศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เย็นจิตร ถิ่นขาม. 2552. การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมหญิงไทยกับชายญี่ปุ่น. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาการพัฒนาศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ร่มเย็น โกสยกันนท์. 2550. โลกาภิวัตน์และปรากฏการณ์ธุรกิจเม็ดเงินทางอินเทอร์เน็ต : ภาพ
สะท้อนของความไม่เท่าเทียมในความสัมพันธ์หญิงชาย. เชียงใหม่ : ศูนย์สตรีศึกษา
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร:
อักษรเจริญทัศน์.

ลัดดา รักะรัตนา. 2549. คุณภาพชีวิตสมรสของครูโรงเรียนเอกชนในจังหวัดเพชรบูรณ์.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนาคอร์ปและสังคม,
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วารุณี ภูริสินสิทธิ์. 2550. ครอบครัวในความหมายใหม่ การค้นหาวิถีชีวิตแบบใหม่.
กรุงเทพมหานคร: โครงการจัดพิมพ์คปไฟ มูลนิธิเพื่อการศึกษาประชาธิปไตยและการ
พัฒนา.

ศรัณญา วงษ์พันธุ์. 2548. ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตสมรสของสตรีในชุมชนแออัดเขต
เทศบาลนครเมืองขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการแนะแนวและ
ให้คำปรึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ศิริรัตน์ แอดสกุล. 2549. การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของผู้หญิงชนบทในเขตจังหวัดอุดรธานี.
 ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาสังคมวิทยา, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สถานเอกอัครราชทูตเดนมาร์กประจำประเทศไทย. 2551. เดนมาร์กในประเทศไทย 2551
 (Online). www.ambbangkok.um.dk, 5 มีนาคม 2553.

สนิท สัตโยภาส. 2542. ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น. กรุงเทพมหานคร: บริษัท 21 เซ็นจูรี
 จำกัด.

สนิท สัตโยภาส. 2542. ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น. กรุงเทพมหานคร: บริษัท 21 เซ็นจูรี
 จำกัด. อ้างถึง อรุณีประภา หอมเศรษฐี. 2531. การสื่อสารมวลชนเบื้องต้น.
 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สมประสงค์ เสนารัตน์ และ สุนันท์ สีพาย. 2553. วิถีชีวิตของหญิงชนบทอีสานที่แต่งงานกับ
 ชาวต่างชาติ: ศึกษากรณีอำเภอพิมาย. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยและ
 ประเมินผลการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์. 2518. ครอบครัวสัมพันธ์.
 ม.ป.ท.: สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์.

สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2532. เอกสารการสอนชุดวิชา
 ครอบครัวและสิ่งแวดล้อม. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี: สำนักพิมพ์
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สายสุรี จุติกุล. 2539. ความรักความอบอุ่นในครอบครัว. กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์พรินต์
 แอนด์พับลิชชิง.

สุชาติ โสมประยูร และ วรณี โสมประยูร. 2524. เพศศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร:
 ม.ป.ท.

สุพัตรา สุภาพ. 2540. สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

สุมาลี บำรุงสุข. 2538. ความรักและการสมรส: กระบวนการเลือกคู่ครองของภาคกลางในศตวรรษที่ 20. กรุงเทพมหานคร: คณะศิลปศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรางค์ จันทร์เอม. 2524. สุขวิทยาจิต. กรุงเทพมหานคร: อักษรบัณฑิต.

อภิรดี โสพศ. 2550. ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตสมรสของอาจารย์หญิง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มนุษยนิเวศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการพัฒนารอบครัวและสังคม, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

อุมาพร ตรังคสมบัติ. 2545. จิตวิทยาชีวิตคู่และการบำบัดคู่สมรส. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว.

_____. 2545. จิตวิทยาชีวิตคู่และการบำบัดคู่สมรส. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว. อ้างถึง Lewis, B.L. and Khaw, K.T. 1982. “Family functioning As a mediating variable affecting psychosocial adjustment of children with cystic fibrosis.” **Pediatrics**. 101 : 601-609.

Danish Immigration Service. 2552. **Statistical overview: Migration and Asylum 2009** (Online). www.newtodenmark.dk, March 6, 2010.

แบบสอบถาม

ความคาดหวังกับการบรรลุลความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชาย
เดนมาร์ก

ข้อตกลง : ข้อมูลต่าง ๆ ที่ท่านกรอกในแบบสอบถามจะถูกเก็บเป็นความลับ

ชื่อ – สกุล.....

ที่อยู่ติดต่อได้

.....

โทรศัพท์.....

e-mail

address.....

ส่วนที่ 1: ข้อมูลทั่วไป โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องหน้าตัวเลือกที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. อายุ ปี

2. ระดับการศึกษา

() ต่ำกว่าประถมศึกษา () ประถมศึกษา () มัธยมศึกษาตอนต้น

() มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. () ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

() ปริญญาตรี () สูงกว่าปริญญาตรี () อื่น ๆ โปรดระบุ

3. สถานภาพการสมรส (ก่อนแต่งงานกับสามีคนปัจจุบัน)

() โสด () หม้ายเพราะคู่สมรสเสียชีวิต () แยกทาง/หย่าร้าง

4. อาชีพก่อนสมรส

() รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ () พนักงานบริษัท () รับจ้าง

() เกษตรกร () ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว () อื่น ๆ ระบุ.....

5. สถานภาพทางการเงินก่อนสมรส

() มีหนี้สิน () พอใช้จ่ายแต่ไม่เหลือเก็บ () พอใช้จ่ายและมีเหลือเก็บ

6. ระยะเวลาคบหาก่อนสมรส.....ปี

7. สมรสมาแล้ว.....ปี

8. จำนวนบุตรที่ปกครองร่วมกัน.....คน

ส่วนที่ 2: ความคาดหวังกับการบรรลุความคาดหวังต่อคุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องข้างล่างนี้ เมื่อพิจารณาแล้วว่าตรงกับความเป็นจริง โดยเรียงระดับดังนี้ สูงมาก = 5, สูง = 4, ปานกลาง = 3, ต่ำ = 2, ต่ำมาก = 1

ข้อคำถาม	ระดับความคาดหวัง					ระดับการบรรลุความคาดหวัง				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการสื่อสารระหว่างคู่สมรส										
1. ท่านและคู่สมรสรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน										
2. ท่านและคู่สมรสสามารถเข้าใจกันได้ผ่านการแสดงออกทางกิริยาท่าทาง										
3. ท่านและคู่สมรสยกย่อง ชมเชย เมื่ออีกฝ่ายทำสิ่งที่ถูกต้อง ดีงาม										
4. ท่านและคู่สมรสบอกกล่าวและซักถามถึงความต้องการของอีกฝ่าย										

ข้อคำถาม	ระดับความคาดหวัง					ระดับการบรรลุความ คาดหวัง				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5. กรณีมีปัญหา ท่านและคู่สมรสมีการ ปรึกษาหารือกัน										
6. ท่านและคู่สมรสมีทะเลาะวิวาทที่ เกิดขึ้นในแต่ละวันให้กันและกันฟัง										
7. ท่านและคู่สมรสมีการพูดคุยตกลง เรื่องการมีบุตร										
8. นอกจากการพูดคุยหรือแสดงกิริยา ท่าทางแล้ว ท่านและคู่สมรสยัง สื่อสารกันทางการอ่าน เขียน										
9. เมื่อทะเลาะกัน ท่านและคู่สมรส สามารถปรับความเข้าใจกันได้										
ด้านการปรับตัวในชีวิตสมรส										
10. ท่านและคู่สมรสปรับเปลี่ยนรสชาติ อาหารเพื่อให้อีกฝ่ายสามารถ รับประทานได้										
11. บบได้ะอาหารมีทั้งอาหารไทยและ อาหารต่างชาติ										
12. ท่านพยายามเรียนรู้วัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยมของกันและกัน										
13. ท่านและคู่สมรสทำกิจกรรมทาง ศาสนาด้วยกัน										

ข้อคำถาม	ระดับความคาดหวัง					ระดับการบรรลุความ คาดหวัง				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
14. ท่านและคู่สมรสใช้จ่ายอย่างประหยัดมากขึ้นหลังจากสมรสกัน										
15. ท่านและคู่สมรสปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางเพศเพื่อให้อีกฝ่ายมีความสุข										
16. ท่านและคู่สมรสต่างทำงานเพื่อหารายได้มาใช้จ่ายภายในครอบครัว										
17. ท่านและคู่สมรสแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานต่าง ๆ ได้อย่างลงตัว										
18. ภายหลังการสมรส การแต่งกายในโอกาสต่าง ๆ ของท่านเปลี่ยนไป										
ด้านการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลสำคัญนอกครอบครัว										
19. ท่านและคู่สมรสได้รับเชิญให้ร่วมกิจกรรมของชุมชนเสมอ										
20. เพื่อน และญาติ มาเยี่ยมเยียนท่านและคู่สมรสเสมอ										
21. เมื่อมีปัญหาท่านและคู่สมรสสามารถปรึกษาเพื่อน และญาติของทั้ง 2 ฝ่ายได้										
22. ท่านและคู่สมรสได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนและญาติของทั้ง 2 ฝ่ายเสมอ										

ข้อคำถาม	ระดับความคาดหวัง					ระดับการบรรลุความ คาดหวัง				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
23. ครอบครัวเดิมของท่านและคู่สมรส ให้การยอมรับท่านทั้งคู่										
24. เพื่อนและญาติคอยให้กำลังใจเมื่อ ท่านและคู่สมรสมีปัญหา										
25. ท่านได้รับของขวัญจากเพื่อนและ ญาติของทั้งสองฝ่ายในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเกิด ปีใหม่										
26. เมื่อท่านและคู่สมรสมีปัญหาด้าน ภาษาหน่วยงานในชุมชนจะส่งล่าม มาช่วยเหลือ										
27. ครอบครัวเดิมของท่านและคู่สมรส สามารถเข้ากันได้ดี										
28. ท่านและคู่สมรสได้รับแจ้งข่าวสาร ต่าง ๆ จากชุมชนอย่างสม่ำเสมอ										
ด้านความรักความอบอุ่น										
29. คู่สมรสดูแลท่านยามเจ็บไข้										
30. คู่สมรสคอยให้กำลังใจท่านเสมอ										
31. ท่านและคู่สมรสมีความไว้วางใจเชื่อ ใจกัน										
32. คู่สมรสให้อภัยท่านเมื่อทำผิดพลาด										
33. ท่านและคู่สมรสใช้เวลาว่างร่วมกัน										

ข้อคำถาม	ระดับความคาดหวัง					ระดับการบรรลุความ คาดหวัง				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
34. ท่านและคู่สมรสมีความใกล้ชิดทาง สัมผัส เช่น การโอบกอด อิงแอบกัน										
35. คู่สมรสช่วยเหลือท่านทำงานบ้าน										
36. คู่สมรสมีของขวัญให้ท่านในวัน พิเศษ เช่น วันเกิด ปีใหม่ ครบรอบ แต่งงาน										
37. คู่สมรสสนับสนุนและช่วยเหลือให้ ท่านประสบความสำเร็จ										
38. คู่สมรสอยู่เคียงข้างท่านไม่ว่าในยาม สุขหรือทุกข์										

ส่วนที่ 3 : ความพึงพอใจในชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก

ความพึงพอใจในชีวิตสมรส	สูงมาก	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำมาก
1. ท่านพอใจต่อบทบาทของคู่สมรส					
2. ท่านรู้สึกภูมิใจในตัวคู่สมรส					
3. ท่านมีความสุขในเพศสัมพันธ์กับคู่ สมรส					
4. ท่านรู้สึกสบายใจและปลอดภัยเมื่อ อยู่กับคู่สมรส					

ความพึงพอใจในชีวิตสมรส	สูงมาก	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำมาก
5. ท่านและคู่สมรสยกย่องให้เกียรติกัน					
6. ท่านและคู่สมรสมีเงินใช้อย่างพอเพียงและเหลือเก็บ					
7. ท่านและคู่สมรสซื่อสัตย์ต่อกัน					
8. ท่านอยากแนะนำให้คนอื่นรู้จักได้สมรสกับชาวเคนมาร์ก					
9. ท่านรู้สึกโชคดีที่ได้สมรสกับคู่สมรสของท่าน					

ส่วนที่ 4 : แนวข้อสัมภาษณ์คุณภาพชีวิตสมรสของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายชาวเคนมาร์ก

1. ท่านอายุกี่ปี
2. สามีของท่านอายุเท่าใด
3. สถานภาพก่อนสมรสกับสามีคนปัจจุบันของท่าน
4. สามีของท่านเคยสมรสมาก่อนหรือไม่
5. ก่อนสมรสกับสามีปัจจุบันท่านประกอบอาชีพใด
6. ปัจจุบันท่านมีอาชีพอะไร
7. สามีของท่านมีอาชีพอะไร
8. สถานภาพทางการเงินของท่านก่อนสมรสเป็นอย่างไร
9. ปัจจุบันสถานภาพทางการเงินของท่านและสามีเป็นอย่างไร

10. ท่านรู้จักกับสามีของท่านได้อย่างไร
11. ท่านใช้เวลาเท่าใดในการคบหาก่อนแต่งงานกับสามีปัจจุบัน
12. ท่านแต่งงานกับสามีมาแล้วกี่ปี
13. ระดับการศึกษาสูงสุดของท่าน
14. สามีของท่านมีรายได้เท่าใด
15. ปัจจุบันท่านมีรายได้เท่าใด
16. ท่านเคยสมรสมาก่อนหรือไม่
17. เหตุใดท่านจึงสมรสกับสามีชาวเดนมาร์ก
18. ท่านมีบุตรก่อนสมรสกับสามีชาวเดนมาร์กหรือไม่ ก็คน (ถ้ามี)
19. สามีของท่านมีบุตรก่อนสมรสกับท่านหรือไม่ ก็คน (ถ้ามี)
20. ท่านและสามีมีบุตรด้วยกันหรือไม่ ก็คน (ถ้ามี)
21. ท่านและสามีมีบุตรที่ปกครองร่วมกันหรือไม่ ก็คน (ถ้ามี)
22. ท่านและสามีปรึกษาหารือเรื่องการมีบุตรหรือการเลี้ยงดูบุตรหรือไม่ อย่างไร
23. ท่านใช้ภาษาใดพูดคุยกับสามี
24. ท่านมีอุปสรรคในการสื่อสารกับสามีหรือไม่ อย่างไร
25. เมื่อท่านมีปัญหาในครอบครัวท่านมีวิธีการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นอย่างไร
26. ท่านและสามีมีการปรับตัวเข้าหากันอย่างไรบ้าง
27. ในแต่ละมื้อบนโต๊ะอาหารที่บ้านท่านมีอาหารประเภทใด
28. ส่วนมากท่านรับประทานอาหารเดนมาร์กหรืออาหารไทย

29. ท่านและสามีนับถือศาสนาใด
30. ท่านและสามีทำกิจกรรมทางศาสนาหรือไม่ อย่างไร
31. ท่านและสามีใช้จ่ายเงินอย่างไร
32. ท่านและคู่สมรสแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานต่าง ๆ อย่างไร
33. ท่านเข้ากันได้ดีกับครอบครัวเดิม ญาติ และเพื่อนของสามีหรือไม่ อย่างไร
34. สามีของท่านเข้ากันได้ดีกับครอบครัวเดิม ญาติ และเพื่อนของท่านหรือไม่ อย่างไร
35. เมื่อมีปัญหาทางการใช้ภาษาท่านเรียกใช้บริการล่ามจากชุมชนหรือไม่
36. ครอบครัวเดิมของท่านและสามีเข้ากันได้ดีหรือไม่
37. ท่านและสามีได้รับแจ้งข่าวสารจากชุมชนอย่างไรและได้เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนหรือไม่
38. ท่านและคู่สมรสใช้เวลาว่างร่วมกันหรือไม่ อย่างไร
39. คู่สมรสช่วยเหลือท่านทำงานบ้านหรือไม่
40. ท่านและสามีดูแลกันและกันอย่างไร
41. ท่านและสามีแสดงความรักต่อกันหรือไม่ อย่างไร
42. ท่านและสามีไว้ใจกันหรือไม่ เพราะเหตุใด
43. หลังแต่งงานท่านเคยคิดอยากจะเลิกร้างจากสามีหรือไม่ เพราะเหตุใด
44. ถ้าเลือกสมรสใหม่ได้ท่านจะเลือกสามีชาวเคนยารักอีกหรือไม่ เพราะเหตุใด
45. ท่านคิดว่าเรื่องใดในชีวิตสมรสของท่านที่ควรปรับปรุง
46. ท่านอยากแนะนำให้คนรู้จักแต่งงานกับคนเคนยารักหรือไม่ เพราะเหตุใด

ตารางผนวกที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ

(n=10)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
31-40 ปี	5	50
41-50 ปี	5	50
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	2	20
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	3	30
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.)	2	20
ปริญญาตรี	2	20
สูงกว่าปริญญาตรี	1	10
สถานภาพการสมรส		
โสด	3	30
หม้ายเพราะคู่สมรสเสียชีวิต	1	10
แยกทาง/หย่าร้าง	6	60
อาชีพก่อนสมรส		
รับจ้าง	4	40
พนักงานบริษัท	2	20
ราชการ/รัฐวิสาหกิจ	2	20
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	1	10
อื่น ๆ	1	10
สถานภาพทางการเงินก่อนสมรส		
มีหนี้สิน	2	20
พอใช้จ่ายแต่ไม่เหลือเก็บ	6	60
พอใช้จ่ายและมีเหลือเก็บ	2	20
ระยะเวลาคบหาก่อนสมรส		
น้อยกว่า 1 ปี	7	70
1 - 2 ปี	1	10
2 ปี 1 เดือน - 3 ปี	1	10

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

(n=10)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
4 ปี 1 เดือน - 5 ปี	1	10
ระยะเวลาที่สมรสแล้ว		
น้อยกว่า 5 ปี	3	30
5 ปี – 10 ปี	5	50
15 ปี 1 เดือน – 20 ปี	2	2
จำนวนบุตรที่ปกครองร่วมกับคู่สมรส		
ไม่มี	5	50
1 คน	2	20
2 คน	3	30
รวม	10	100

ภาพผนวกที่ 1 พิธีแต่งงานตามประเพณีไทยระหว่างหญิงไทยกับชายเคนมาร์ก

ภาพผนวกที่ 2 พิธีแต่งงานของหญิงไทยกับชายเคนมาร์กตามประเพณีของเคนมาร์ก

ภาพผนวกที่ 3 การเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาในวันสำคัญ

ภาพผนวกที่ 4 การมีส่วนร่วมในงานรณรงค์ประจำปีที่ชุมชนจัดขึ้น

ภาพผนวกที่ 5 อาหารยอดนิยมของชาวเดนมาร์ก

ภาพผนวกที่ 6 อาหารยอดนิยมของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก

ภาพผนวกที่ 7 ภายนอกที่อยู่อาศัยในตัวเมืองของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก

ภาพผนวกที่ 8 ภายในที่อยู่อาศัยของหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก

ภาพผนวกที่ 9 หญิงไทยและครอบครัวของคู่สมรส

ภาพผนวกที่ 10 หญิงไทยและครอบครัว

ภาพผนวกที่ 11 การพักผ่อนหย่อนใจในวันอากาศดี

ภาพผนวกที่ 12 หญิงไทยใช้เวลาว่างร่วมกับคู่สมรสโดยการท่องเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ

ภาพผนวกที่ 13 การพบปะสังสรรค์ของหญิงไทยกับคู่สมรสและเพื่อน

ภาพผนวกที่ 14 พิธีจบการศึกษาตามหลักสูตรการทำอาหารเพื่อประกอบอาชีพ

ภาพผนวกที่ 15 สภาพอากาศในฤดูหนาวที่ประเทศเดนมาร์ก

ภาพผนวกที่ 16 คุณาติไปเยี่ยมเยียนหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเดนมาร์ก

ภาพผนวกที่ 17 คู่สมรสใช้เวลาว่างในช่วงวันหยุดยาวท่องเที่ยวประเทศไทย

ภาพผนวกที่ 18 บุตรที่เกิดจากหญิงไทยกับชายเดนมาร์ก

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ – นามสกุล

นางสาวอาภาภรณ์ ปันรัมย์

วัน เดือน ปีเกิด

18 กรกฎาคม 2525

สถานที่เกิด

จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์)

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

